

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, egyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Kisipari képtelenségek.

(v.) Ha az iparosaink által folytatott munka lanyhaságáról helyes következtetéseket lehetne levonni, úgy a közjólét Nagykanizsán elérte a legmagasabb fokot. Nincs többé létért való küzdés. Felvirradt a korszak, mikor végre az iparos elfoglalhatja az őt megillető helyet a gazdasági életben. — Osipposópp bajok nem bántják őt többé. Meghúzták a szegénység lélekharangját. Az iparos többé nem mellőzött ember, sőt az ő tevékenysége keresett és értéke szerint a legbecsesebb foglalkozás ahhoz tartozik.

Ha rendel az építő ablakokat, megkapja egy évre, ha a házi gazda kaput építtetni óhajt, mire elérkezik a szállítási határidő, éppen le is tagadják neki, hogy valaha kaput rendelt volna.

A városban három kályhás lakik. Próbáljon valaki tőlük októbertől — áprilisig munkát kapni. Kárpitos vagy 6 lakik helyben. Kössön ki valaki 6 heti szállítási időt, vajjon betarthatják-e? Éppen azok az iparosok képtelenek szállításra, akiktől a házépítés és a háznak berendezése függ. Széltében beszélik, hogy stagnál az építkezés. Éppen azért stagnál, mivel a kőművesek sztrájkolnak és mestereim nem szállítanak munkát.

Az iparosok azt mondják: nincs segéd. A bérharcok tönkretették az ipart. Ha tönkretették, hát a sztrájkoló iparossegéd hová

lett? Csak nem lett mindannyi lateiner vagy dijnok? Az ipari munka megdrágulása a mestereket is abba a helyzetbe juttatta, hogy segédekkel jobban fizessék. Hát akkor miért nincs segéd? Ha sokáig még nem lesz, a kisiparra a segédhiány végzetessé fog válni és a fogyasztó közönség kénytelen lesz a gyáriparhoz fordulni minden használati cikknek beszerzése alkalmával és mellőzi majd a mesterembert. Nagyon gyanítjuk, hogy segéd azért nincs, mivel a mesterek, bár felszámítják a magasabb árakat, a segédeknek a magasabb béreket nem szívesen fizetik. Ennek a bérharcnak aztán majd a kisipar issza meg a levit. A fogyasztást mesterségesen megakasztani munkavisszatartással csak ideig-óráig lehet. Ha a közönség aztán egyszer megtanulta, hogyan kell szükségleteit a gyárosnál beszerezni, akkor a vidéki mesterembereknek befellegzett.

A kényelem fogyasztásra készlet és áldozatokra is. Ennek az elementáris erőnek hiába veti magát elébe a kisiparos szállítási késedelemmel és halasztással. Ha a nagyipar ezt észreveszi, ott fog megalakulni, ahol talaját talál. És Kanizsán már van talaja a kályha-, asztalos- és építési nagyiparnak és vállalatnak. A város építkezésének stagnációja csak e három iparág szállítóképtelenségére vezethető vissza.

Ma még lakást se mer az ember berendezni, vagy közfalakat lebontatni. Ház-

építésre meg épenséggel nem határozza el magát senki.

A cipész- és szabóipar ma éppen oly gyorsan és jól, de drágábban szállít, mint ezeltől 10 évvel. Kérdezzék meg e szakmabeli iparosokat, vajjon ma kevesebb a megrendelők száma, mint ezeltől 10 évvel, azért mivel ma 30 százalékkal drágábban szállítanak?

De az építkezés pang. Ez okozta a házbérek emelkedését és ma már ott tartunk, hogy a háztulajdonosok mintegy kegyeket osztogatnak avval, ha busás házbér ellenében megtérnek bennünket a lakásokban. Ha tehát az építkezés pangása és a házbérek magasága összefüggésben van az építési és a vele kapcsolatos asztalos, lakatos, kályhás és kárpitos iparral, akkor itt volna az ideje, hogy a fővárosi nagyvállalkozók, egy Thék, Rossner, Portois és Six elárasszanák a vidéki városokat ép úgy, amint ezt a Kobrak és a Turul cipőgyárak teszik, hogy abból a nyomtasztó helyzetből, melybe az építő ipar jutott, kiszabadulhassunk. A stagnálás vagy valamely szükséglet mesterséges elnyomásából, vagy pénzügyi nehézségekből, vagy rossz törvényes intézkedésekből keletkezhetik. Nálunk csak az első ok működik. Bérharcok és szállítási képtelenségek okozzák a maradiságot. A gyógyulás eszközeit első sorban azoknak kellene ajánlanunk, akik a bajt okozták. De éppen ott találunk a közönség igé-

Gyermeknapra.

— Vallomás a Liga kisasszonyának. —

Adjak-e rózsát vérpirosat?
Te szende arcu bájos nő-lény,
A rózsá hervad, s ez kizozhat.
Nem rózsát, mást fogok majd adni én.

Küldjek-e csillagot az égről?
Olyan tündöklőt, mint az örök fény,
A csillag elvakít s evégből
Nem csillagot, de majd mást küldök én.

Irák talán egy dalt, egy szepet?
Amelynek csengő hangja szivre hat,
De lehet leírni, mit érzek?
Dalt sem, — azt e poéta nem adhat.

Adjak-e százezer forintot?
Aranyrudakban ez valódi kincs,
Ez!... Ez kell! — százezer forintot; —
De sajnos drágám, ez magamnak sincs.

Acél Pál.

A feminizmus diadala.

Ebéd után voltunk. Nőm, a Viki egy kényelmes karosszékből újságjaiba temetkezett, én meg lehorasztott fővel járkáltam a szobában és agyamat egyetlen sötét gondolat furta, kizozta: a májusi negyedre járó házbér, a mely már esedékes, de a melynek előteremtése még a jövő muzsikája.

Komoly, de kínos tépelődésemből, nőmnek egy tébolyító örömsikoltása rázott föl:

— Hah! végre egy számbavehető diadal!

— Mi az, Mucikám, miről van szó?

— Végre nekünk is felvirrad! Végre!...

Nőm a legdühösebb feministák egyike. Most már kezdtem sejteni, hogy megint valami feminista bolondériát olvasott, a mi feltűztele. Szeliden megkockáztattam a kérdést:

— Drágám, miu zugolódsz annyira?

— Bekövetkezett, a miről csak álmodni merem. És ez a csoda Szabadkán történt. Samu, bámulni fogsz, hogy mi történt Szabadkán! Egy asszony férjét vásárolt magának. Igenis, szórul-szóra férjét vásárolt magának!

— Na, nem is olyan izgató a dolog. Ha a férfiak tudnak hébe-hóba nőket vásárolni, miért ne tehetnék meg ugyanezt az asszonyok a férfiakkal?

— Samukám, ez egészen más. Ilyet még nem pipált a feminista világ. Egy asszonynek elment a férje munkát keresni. Oda volt egy hétig, két hétig, három hétig, de csak nem jött meg. Az asszony egy jól nevelt asszony volt, akinek hiányzott az ura. Tehát fogta magát, átment a szomszédasszonyhoz, leszurkolt neki 300 koronát és megvette magának a szomszédasszony urát. Ez így volt, ezt így írja az újság. És mi lenne más ez, mint a feminizmus legmagasztosabb diadala!

— Valóban ritka dolog.

— Igen, most még ez ritkaságszámba megy De ezután...

— Mi lesz ezután?

— Samukám, én csak annyit mondok, hogy rossz napok fognak reátok virradni. Mi feministák minden eszközt és módot megragadunk jogaink érvényesítésére. Az a szabadkai két asszony kibontotta a zászlót és mi követni fogjuk őket. Ha férjre lesz szükségünk, vásárlunk magunknak, ha meguntuk

eladjuk. A feminizmus igazi fátylát Szabadkán gyujtották meg. éljenek a szabadkaiak!

Nőm, a Viki, mindezt hévvel és lelkesedéssel szónokolta és én az ámulattól megdermedve hallgattam. Aztán egy óriási gondolat cikázott át agyamon. Gyöngéden átöltem nőmet és így rebogtam a fülébe:

— Viki, te aogyal vagy.

— Kérlek, kérlek, mi ütött beléd?

— Viki, te tudod, hogy a májusi lakbérünk még nincs kifizetve?

— Sajnos, tudom és azt is tudom, hogy még nincs tavaszi kalapom.

— Na látod. Neked mégis csak igazad van, hogy Szabadkán gyujtották meg a feminizmus fátylát. Éljen a feminizmus!

— Samu, mi jött rád? Te soáse voltál feminista.

— Most az vagyok. Mucikám, te követni fogod a szabadkai példát. Egyszerűen eladsz engem egy olyan delónéknak, aki értem eped, aztán kifizetjük a házbért és veszel magadnak is egy új tavaszi kalapot.

— Samu! — Kiállított fel lelkesen nőm — te mégsem vagy olyan fajnók, amilyennek hittelek.

— Igen, pipikém, elfogsz engem adni egy finom urnóknak, aztán ha pénzhez jutunk, antikvár értékben megint visszavásárolsz attól a delnőtől. Tehát éljen a feminizmus!

— Éljen, éljen, éljen! — Harsogta nőm is — és tuláradó gyöngédséggel nyakamba omlott.

Én leültem az íróasztalhoz és megfogalmaztam egy apróhirdetést, hogy egy férj 300 koronáért sürgősen eladó.

Pinty-urfi.

neyi süket fülekre, mi az említett iparok szövetkezeti alapon való kialakulásában, vagy pedig ennek ellentétében, a nagyipar kiterjesztésében a vidéki városokra látjuk a győgszert a jelenleg uralkodó ipari képtelenségek ellen. — A szövetkezetben minden munkás egyuttal vállalkozó és nem léphet a bérharc mezéjére. A nagyipar pedig a hiányzó munkacérot összpontosíthatja és habár sztrájkok ellen védve nincsen, de a sztrájkok leküzdésében imponáló erővel rendelkezik.

Nyári fürdő.

Szívesen elismerem, hogy a Zalai Közlöny dícséretes buzgalommal kél sikra egy létesítendő fürdő érdekében és hiszem is, hogy ha ma nem de a közel jövőben erre is rákerül a sor. Mielőtt azonban ezt a nagyobb költséggel járó ideát magvalósítaná a városi magisztrátus, éppen a Zalai Közlöny cikkének hatása alatt egy olcsó fürdőt kérek a nagyközönség számára. Egy nyári fürdőt. Itt a május. Mint ősszel a vándormadarak, ugy a társadalom különböző rétegéből ki muszájból, ki divatból bontogatja szárnyát, hogy a világ különböző fürdőibe szálljon. Hány embertől hallottuk már: Én szívesen itthon maradnék, csak valami fürdőt nyujtana ez a nyomorult város. Mert valljuk meg őszintén, az olyan bezárt uszoda, melybe hetenkint egyszer bocsátanak vizet, melynek nyálkás talaján elcsuszás fenyegeti a közönséget, nem vonzza a publikumot. Mikor a víz ilyen uszodában tiszta, akkor hideg, ha pedig a nap már felmelegítette, akkor meg már nem tiszta. Szóval, nem marad más hátra, mint „kivándorolni.” — Még jó, hogy közel van a Balaton. Okos ember nem igen megy messzebb. Érdekes volna kiszámítani, hogy minden nyáron mennyi pénz kel vándorutra ebből a 74 százalékos pótdózs városból. Az meg már éppen delicat dolog volna, ha az egyes pénzintézetek váltótárcáját megvizsgálhatnók, hogy mennyi emelkedést mutat a fürdőköltésért benyújtott váltószaporulat. Nem akarok még hazafiaszkodni is, hogy azon keseregjek, mennyi pénzt viszünk külföldre. Vigye a kánya, ha egyszer Kanizsából kikerül. Hanem azok érdekében szólalok fel, akik csak az említett muszájból hagyják itt ezt a Sans-Souci várost, meg azok érdekében, akik okvetlenül itthon maradnak, mert kölcsönből nem akarnak finom fürdővendégeknek vedleni, hogy az egyhónapi urizálást 10 hónapig nyögés kövess. Ezekért szólalok fel t. város, meg a munkások érdekében, akik a kalapácsforgatás után szívesen enyhítenék tiszta vízben elcsigázott testüket, de nincs hol. Azaz, hogy van mégis, a Principális csatorna. De oda csak csavargók mehetnek gondtalanul. Jó izlésű ember nem. Nincs gondoskodva fürdőkabiról. Nincs biztonságban az ember ruhája, személye és nincs elég mély víz a fürdéshez és — nem szabad oda menni a közönségnek, mert magánvagyona a víz partja, ahova tilos a járás.

Igy áll a dolog. Evekkel ezelőtt tervezett valaki egy fürdőtelepet oda, de csak terv maradt. A város ne tervezzen, hanem létesítsen egy ilyen fürdőt, melyhez sok pénz nem kell és amit rákölt, azt is visszakapja a nagy sereg fürdőzők csekélyre szabott fürdődíjából. Nem adok erre nézve tanácsot. Ott van két tapasztalt városi mérnökünk, akik talán még ráérnek (május van csak) egy olcsó tervet bemutatni a tanácsnak. Nem kell erre megbízás sem, csak egyszerűen és érzék a nép érdeke iránt.

Elfogadja azt a tanács is, közgyűlés is. Hálás lesz érte az egész város, egészségügyünk pedig azt hisszük csak nyerni fog vele.

Balneologus.

A gyermekvédő ligáról.

Irta: Törökkanizsai Schulphe György.

A gyermeknap valóságos szociális intézménynek fejlődött ki hazánkban az utolsó években. A gyermeknap kultiválása volt alapja és kulforrása azon hatalmas akciónak, melyet az országos gyermekvédő liga kifejtett s mely mindinkább tért foglal, mind nagyobb arányokat ölt és immár megragadta egész nemzetünk lelkiületét. Az országos gyermekvédelmi liga 14 mintaintézetet létesített eddig hazánkban és eddig már 14.236 elzúllott, testileg, lelkileg vagy erkölcsileg gyenge és beteges gyermekeket mentett meg a biztos romlástól.

Igaz, hogy csak nagyszabású és mélyreható szociális reformok után lesz elérhető a széles néptömegek sorsának javítása s az általános jólét megalkotása, amit az emberiség evolúciójának lehatalmasabb és legvirálább törvénye követel és statuuál, az erkölcsi haladás törvénye, de mindaddig törekednie kell a társadalomnak a nyomort enyhíteni és a gyengéket oltalmazni, a humanisztikus munkásság terén. És itt magasztos szerep jut a gyermekvédő ligának. Aldozzon tehát mindenki az igazságosság és a felebaráti szeretet eme fenkolt oltárán.

A legradikálisabb szociáldemokraták is elismerik a gyermekvédő liga céljainak és törekvéseinek nemes és szükséges voltát. Hiszen a gyermekvédelem alapja és kiinduló pontja, mondhatni az összes, az egész szociálreformatorikus akciónak és mozgalomnak. A fiatal, a serdülő nemzedéket kell megerősíteni testileg és lelkileg. — ezt kell nevelni, nemesíteni oly értelemben és oly irányban, hogy erkölcsi tőkét szerezzen és gyűjtessen az élet küzdelmei, nehézségei és szent teladati számára. Gondolkozunk kissé előlött és be fogjuk látni, mily kiszámíthatlan fontosságú jelentőség rejlik ezen megdönhetlen axiómában. Addig, amíg gyökeresen nem bírjuk gyógyítani a szociális betegségeket és kóros elváltozásokat az emberiség testének szerkezetén, legalább a symptomatice kell gyógykezelnünk s enyhítenünk a bajokat, csökkenteni kell törekednünk az intenzív és sorvasztó lázat, mely ezen szervezetet megtámadja. Oly intézményeket kell létesítenünk, melyek legalább a legégetőbb és legakutabb kórtüneteket és megnyilatkozásokat redukálni és leszorítani hivatják és már ezzel is oly munkát, oly magasztos erkölcsi munkát végeztünk, mely messzeható befolyást fog gyakorolni az emberiség további közgazdasági, közjóléti, anyagi és erkölcsi megerősödésére vonatkozólag.

Ez a helyes szociálpolitika mely ellen senkinek sem lehet kifogása vagy ellenvetése. Mindenkor a praktikus szempontot kell figyelembe venni, még akkor is, ha a legmagasabb eszményekről és elvekről van szó — hiszen nemesak hogy in ultima analysi rerum, ezek is csak a gyakorlati megvalósulás után válnak értékesekké, hanem addig is, míg ezen eszméknek és ideáloknak megtestesítése lehetővé válik, az általuk intendált cél némi megközelítése és áldás-hozó a szenvedő, sanyáló és keservesen küzdő s vergődő emberiségre nézve. Azért tehát a humanisztikus működésnek kiváló szerep jut, az emberiség haladása és nemesülése tekintetében. Erre vonatkozólag pedig első helyen áll a gyermekvédelem ügye, mint a legfontosabb szociáltechnikai tényező.

HIREK.

Vizsgál az iparfelügyelő.

Piszok, zsufoltság, sötétség, mérges gázok.
— Saját tudósítónktól.

A szociálisták kedvenc foglalkozása a hatóságok szidása. Szidják a burzsoá társadalmat, ennek összes rendőri hatalmasait. S ezt oly elvakultan teszik, hogy nem is veszik észre, hogy a burzsoá társadalom mily atyailag igyekszik róluk gondoskodni.

A napokban a kerületi iparfelügyelő járt Nagykanizsán. Vizsgált gyárakat, kisipari üzemeket, szóval minden oly dolgot, mely hatáskörébe vág. S hozzá mily lelkiismeretesen. Niucs az a szociálista vezér, ki jobban ügyelne a munkások bőrére, mint az ilyen iparfelügyelő.

Mindenre rendelt orvosságot. A piszkos műhelyfalak, a sötét zsufolt munkatermek, a mérges gázokkal telített gyárhelyiségek mind megkapták ellenszerüket. Minden praktikus óvőkészülék, mely alkalmas a munkás testi épségének megóvására, az iparfelügyelő rendelkezéséből az itteni gyárakban alkalmazást nyer.

Az iparfelügyelő intézkedéseit némely helyen savanyu ábrázattal fogadták. Azonban, ha tekintetbe vesszük, hogy az ujtások nyomán beálló egészségügyi és közbiztonsági állapotok javulása sokkal nagyobb értéket képvisel, mint a hozott anyagi áldozat, akkor lássák be az érdekeltek, hogy a közegészségügyi szabályok betartása ép ugy a munkaadó, mint a munkás érdeke.

Ez alkalommal nem részletezzük értesítéseinket az iparfelügyelő itteni látogatásáról, mert hisszük, hogy a viszonyok javulni fognak.

Azonban, ha az iparfelügyelő intézkedései nem használnának, akkor a nyilvánosság erejét fogjuk a makaosok ellen használni, mert ez az ügy, a munkásság testi védelme legalább is oly fontos, mint mondjuk például: a gyermek-patronage. Ha a bűnös gyermekek megérdemlik a társadalom pártfogását, mennyivel inkább megérdemli ezt a dolgozó munkások tömege.

Érdekes és feljegyzésre méltó, hogy az iparfelügyelő vizsgálata részben a nagykanizsai kerületi pénztár meghívására történt. Ezzel a pénztár nemcsak a munkásság, hanem saját anyagi érdekét is védi, mert az iparfelügyelő látogatásai mindinkább csökkenteni fogják a beteg és baleseti esetek számát.

— Vármegyei közgyűlés lesz Zalaegerszezen f. hó 10-én. A tárgysorozatnak 165 pontja van, melyek közül kiemeljük a következőket. Alispáni jelentés a törvényhatóság állapotáról. Arvaszéki, önök állás az ennek betöltésével megüresedett állások betöltése Nagykanizsa r. t. város 1908. évi gyámpénztári számadása. A vasuti bizottság jelentése a balatonvidéki vasut segélyezésére megszavazott 402 ezer K beszerzési irányában; Arad átírata az önálló magy. jegybank felállításá ügyében. A „Bécsi Magyar Egyesület” kérvénye anyagi támogatás iránt. A „Petőfi társaság” kérvénye Petőfi arcképének a vmegye székháza és a hivatalok részére leendő beszerzése iránt. Alispáni jelentés a megyei telefonhálózat tárgyában. Mayer István novai főbíró indítványa a tisztviselőknek a tisztviselői állások betöltése körüli keskedéstől való távollatása tárgyában hozott közgyűlési határozatra. Nagykanizsa város képviselőtestületének ingatlan vétele és ingatlan eladása tárgyában hozott határozata. Hitzelberger Lajos nagykanizsai közkórházi gondnok és Buesz Antal közkórházi irnok felebbezése a drágasági pótlékuk tárgyában hozott városi képviselőtestületi határozat ellen.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

künnön sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényénél, a czukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tiszta!

Kapható drógyáértékeskedésekben vagy a
Singer-Lipóczy Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudoftkapri 3.

— **Pártgyűlés.** A nagykanizsai függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága ma este 6 órakor a Polgári Egylet nagytermében ülést tart. Ez előkészítője lesz annak a nagygyűlésnek, mit a zalavármegyei függetlenségi párt fog városunkban az önálló bank érdekében f. hó 9-én tartani. E gyűlés egyikének igérkezik a legnépesebbeknek. Batthyány Pál gr. főispán, Eitner Zsigmond képviselő, Bosnyák Géza a megyei függetlenségi párt elnöke, Dobrovits Milán országgyűlési képviselő is városunkba érkezik ez alkalomra.

— **Az adóhivatal hivatalos órái.** A m. kir. adóhivatal most teszi közzé hivatalos óráiról szóló hirdetményét, melyet lapunk más helyén közlünk. A hivatalos órák — a hirdetmény szerint — május hóban d. e. 8—12 óráig, június 1. — szeptember 20-ig hétköznapokon reggel 7-től délután 1-ig, ünnepnapon pedig 9-től 12-ig fognak tartatni.

— **Május elsején.** Az időjárás nem kedvezett a május elseji kirándulóknak. Am a szocialdemokrata párt azért szokásos tüneményét megtartotta. Számban megfogyatkoztak, de csupa intelligens iparos elem vonult ki a Sörgyárba, hol Sneff József mondott beszédet és néhány szavalt fejezte ki a munkások érzelmeit.

— **A kanizsai kórházat,** mint az alispáni jelentésben olvassuk, a megyei tisztviselő orvos felülvizsgálta, ahol az orvosi gyógykezelés és felügyelet teljesen megfelelőnek és rendben levőnek találta. A kórházak túlszűfoltóságáról azonban nem szól a jelentés. Akkor tán kevés volt a beteg a kórházban.

— **Nagy lopás a csáktornyai tárházakban.** Csáktornyáról írják lapunknak: Már napok óta beszélnek itten nagy lopásról, mely állítólag a csáktornyai tárházakban történt. E szerint a lopások szállai évekre nyúlnak vissza. Az eset részleteit nem sikerült megtudnom, mert a beavatottak az ügyet titokban tartják. — Ugy mondják, hogy a vállalatot károsodás nem éri. A tárházak élén tekintélyes csáktornyai polgárok állnak. Az itteni pénzintézeteknek is van csekély érdekességük a vállalatnál. — Alkalmi tudósítónk jelentése után mi is érdeklődtünk az ügy iránt. Megtudtuk, hogy a csáktornyai csendőrség a lopás miatt letartóztatta a csáktornyai községi oszadást és beszállította a nagykanizsai ügyészség fogházába. A tolvaj oszadás beismerésben van. Kihallgatásakor többekre terhelő vallomást tett. Az ügyészség szabadlábra helyezte őt, mert állandó lakása van, nagy családú ember, szökésétől nem kell tartani. — A vizsgálat folyik.

— **Uj gyógyszerterár Csáktornyán.** Csáktornyán egy gyógyszerterár van. Most két folyamodást adtak be a második gyógyszerterári engedélyért. A vármegye közegészségügyi bizottsága az engedély megadását nem javasolja. A májusi megyegyűlés fog ez ügyben dönteni.

— **Utóállítás.** Az alispáni hivatal rendelkezése szerint városunkban az utóállítás május 21-én lesz. Eddig mintegy 150 katonaköteles és folyamodó atya jelentkezett megvizsgálásra.

— **Egy szanatórium ismertetése.** A főváros közvetlen közelében gyönyörű fekvésű vidéken, Dunaharaszti épült Tamásy Park-szanatóriuma, a melyről már köztudomású, hogy Magyarországon összes szanatóriumai között első helyet foglal el. Ez a szanatórium idegbetegeknek, alkoholistáknak és morfinistáknak a legjobban ajánlható. Nap és légtűrők vizsgálata, masszázs, fény és szénasavas fürdő, dietikus gyógy-módjai páratlan eredménnyel járnak. Minden beteg állandó orvosi felügyelet alatt áll és mérsékelt árak mellett kitűnő ellátást kap. Olvasóink, ha egészségük helyreállítása céljából szanatóriumba akarnak menni, forduljanak elsősorban ide felvilágításért, ahonnan azt díjmentesen nyerik. A pontos cím: Park-szanatórium igazgatósága, Dunaharaszti.

— **Orvtámadás.** Kálovics György kiskanizsai munkás ember harmadmagával gyauatlannul ment haza a napokban az esti sötétségben. A töltés uton egyszerre se szó, se beszéd, egy bottal úgy fejebe ütö a valaki, hogy csak elterült a földön, a tettes pedig elinált. A rendőri nyomozás kiderítette, hogy a sötétség lovagja Lóránt Gáspár kofogári munkás volt, ki ellen az eljárás megindított.

A balatoni vasut a jelekből ítélve nem sokára megnyílik, mert menetrendje már benne van a Máv. májusi menetrendjében. Egy fővárosi lap tegnapi száma hosszabb cikket közöl a vasut menetrendjéről, melyet a Balatonra nézve nem tart kielégítőnek.

— **Női kalapok díszítése és alakítása.** Egy fővárosi elsőrendű női-kalap terem meglepő újtásáról adhatunk hírt. A vidéki hölgyközönség kényelmére egy külön osztályt létesített, a hol díjatjait mult régi kalapokat a legutolsó divat szerint átalakítanak és díszítenek, feltűnő olcsó árban. Akiknek tehát szép és divatos nyári kalapokra szükségük van, küldjék el kalapjaikat FRIEDRICH MARISKA kalaptermébe, BUDAPEST, VI. VÁCI-KÖRUT 15 II. sz. Levélbeli felvilágosítás díjtalan.

— **Megszokott pékmester.** Korneesek Vince Petőfi-uti pékmester bitelezői jelentést tettek, hogy nagyobb adósság hátrahagyásával megszokott. A feljelentés alapján a vizsgálóbíró elrendelte a bünygyi zárlatot, amit a rendőrség foganatosított is, lefogalván a lakásban maradt különféle ingóságokat.

— **Nagy tűz.** Sándorházán nagy tűz volt a minap. Leégett 86 lakoház, 112 melléképület. A károsultak száma 101. A kár nagy, mert sajnos kevés volt a biztosítás.

— **Gyakornoki állás.** Egy felső kereskiskolát végzett tanuló, kinek egy éves gyakorlata és nyelvtanulása is van. Nagykanizsán családi körülmények miatt állást keres. Tudakozódhatni dr. Villányi Henriknél.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüve
mindentűt kapható.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

(A vörös május. — A Zalamegyei Kör. A gyermeknap.)

Még nem is oly rég a zöld szín jellemezte május elsejét. A vasuti mozdonyok, közuti villamosok, bárkocik és minden fajta járművek zöld galyakkal voltak díszítve.

A flatsalás kora reggel a zöldbe rándult. A nagykanizsai közönségnek Palin, Lazsna, Sánc, Romlottvár és más ily helyek voltak kedvenc május elseji kivándorló helyei.

Ujabbban azonban mintha vesztett volna poeziséből május elseje. A természet ünneplése lanyhább lett. Május jelképe a zöld szín elvesztette varázsát. Utóda a vörös szín lett, azért olvasott most a közönség a lapokban vörös májusról. A munkásság lefoglalta magának e napot. A nap poezisét bevonta pártszínevel, a vörössel és megalkotta a vörös májust a munkásság ünnepe. S ha a kapitalista társadalomnak nincs is inyere május elseje vörös színe, de nem tesz ellene semmit. Nem merik a vörös színnel felvenni a versenyt.

Néha-néha egy tudósítás jelenik meg lapunkban „A Zalamegyei Kör” címmel Sikerült matiuékról, felolvasó és művész estékről szoktunk e cím alatt megemlékezni, melyet e kör rendez. Azonban magáról a körrel még nem emlékeztünk meg. Közlelebről én sem ismerem, csak hallomás útján. A kör célja Budapest zala megyei „bevándoroltjait” összetartani. Egyetemi polgárok kezdeményezésére alakult e kör, istápolni a tagok Zalamegye iránt érzett rokonságát. Valóban örömdotes az ilyen törekvés, most mikor az emberekben mindinkább kevesebb az összetartás, a szülőváros, a megye iránti szeretet. A fővárosi élet kábító zajában a Zalamegyei Kör működése nagyon kívánatos, mert megteremti a zalamegyeiek kulturközpontját. Csak kár, hogy a kör az itthoniak részéről nem részesül a megérdemelt anyagi és erkölcsi támogatásban.

Folyik a készülődés a gyermeknapra. A bizottságok gyűlésezei már javában folynak a nap sikere érdekében, ami nem is fog elmaradni. A cél oly humánus, oly szép, melyre érdemes áldozatot hozni. Nem is féljük mi a nap sikerét. A nagykanizsai közönség mindig szívesen adózott ily célra. A gyermeknapról megemlékezve nem lenne teljes krónikám ha nem említeném a fővárosi munkatársak. A cél Pálak pompás kis versét, melyet lapunk más helyén közlünk.

Anonimusz.

KÖZGAZDASÁG.

Adria! biztosító társulat Triesztben. Ezen biztosító társulat rendes közgyűlése, melyen az elmúlt 70-ik üzletév zárszámadásai terjesztettek elő, április hó 24-én tartott meg. Az 1908-ik évi üzleti jelentésből a következő fontosabb adatokat említjük fel: Az életbiztosítási ágazatban 12,279 ajánlat nyújtott be K 74,832,990 biztosítási összegről és K 65.712,925 tőkéről szóló kötvény állítottat ki. Az 1908. december 31-én mutatkozó állomány biztosított tőkében K 410 millió és biztosított évi járadékokban K 1.393,387-re rugott. A befolyt biztosítási díjak összege K 16.310,908-t tesz ki, míg a halál és elérési esetekben, valamint évrjáradékok fejében kifizetett összegek K 8.932,232-t igényeltek. A calabiai és siciliail földrengésből kifolyólag a társulatot ért haláleseti károk fedezetére K 500,000 helyzetett tartalékba. A kamatláb mérséklésére szánt ideiglenes díjtartalékhoz további K 400,000 csatoltatott. Az életbiztosítási díjtartalék az év végén K 114.547,830 és a viszontbiztosítók részének levonása után K 105.592,280-t tett ki, a mult évhez képest tehát K 6.209,582 többlet a társulat számlájára. A tűz biztosítási ágazatban K 25.269,077 volt a díjbevétele a szállított anyai osztályban K 2.305,195 és a betörései biztosításokból K 497,209 folyt be díjban. Viszontbiztosítási díjak fejében összesen K 12,876,327 fizetett ki e három ágazatban, míg kárfizetésekre 19.217,832 és a viszontbiztosítások levonásával K 9.966.031 fordítottat a tűzbiztosítási díjtartalék per centualliter felemeltetett és a díjtartalékok az elemi ágazatokban kitesznek: K 17.736,063 és viszontbiztosítás levonásával K 9.576,274-t.

A különféle tartalékok dotálása és az összes jelentékeny szervezési költségek leírása után, melyek a magyarországi és olaszországi igazgatóságok felállításánál felmerültek, részvényenkint, úgy mint a mult évben K 250 osztalék kerül kifizetésre. A társulat tartalékai a függő károk fejében tartalékba helyezett K 3.865,083 leszámítva, 1908 december 31-én meghaladják a 125 millió koronát és pedig díjtartalékok a viszontbiztosítás levonásával K 114.208,492; árfolyamingadozások tartalékok: K 1.498,547; nyereségtartalékok K 9.800.000. A társulati alkalmazottak nyugdíj, valamint takarékos és el-látási pénztárának vagyona K 2.580,110-re rug.

A társulat a mult évben egy új társulati épület felállítására céljából, melyben a központi irodák elhelyezést fognak nyerni, egy nagy háztömböt vett Trieszt város közepén, továbbá egy előnyös fekvésű házat Grácban, melyben az ottani vezérigénység irodái vannak elhelyezve.

A nagykanizsai II. huszvizsgáló tanfolyam záróvizsgálja apr. 30-án tartott meg: A vizsgáló bizottság tagjai: Mayer Ottó trvhatósági állatorvos, Rác Kálmán dr. tisztviselő. Ezekon kívül jelen voltak még: Vécsey Zsigmond polgármester, Hajnal József törvényhatósági m. kir. állatorvos Kaposvárról, Fodor Vilmos járási állatorvos Letenyéről, továbbá Fürst Sándor és Farkas László állatorvosok. A vizsga reggel 8 órakor kezdődött és pedig a hentesek szurótelepsin és tartott délelőtt 11 óráig, délután 1 órától 5 óráig pedig közvághidon folytatódott. A tanfolyamon 10 jelentkező vett részt, akik közül a vizsgáló bizottság 7-et képesített, míg 3-at a tanfolyam ismétlésére utasított. A képesítettek a vizsga folyamán tanúságot tettek arról hogy a huszvizgálatban teljes jártásúra tettek szert. A jelen voltak elismerésüket és megelégedésüket fejezték ki a tanfolyamon oktatójának Kertész Lipót vágódi állatorvosnak, aki a tanfolyamot buzgalommal, szakudással vezette. A III. tanfolyam augusztus hóban veszi kezdetét.

Emelkedik a kivándorlás Zalamegyében. Az alispáni hivatalhoz a folyó év első negyedében 264 kivándorlási kérvény érkezett. A tavalyihoz képest nagy az emelkedés, mert a mult egész évben összesen 188 kivándorlási kérvényt adtak be.

Cipészek és szabók szakegyesülete. A cipész és szabómesterek apr. 25-én értekezletet tartottak, melyen megalakították a cipészek és szabók szakegyesületét az ipartestület kebelében. Célja hogy a mesterek egyöntetű eljárást követhessenek munkásaikkal mind a fizetés, mind az alkalmazást s egyéb körülményeket illetőleg. Hír szerint a többi szakok is csoportosulni fognak ilyen formán.

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB
ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedőcserepe.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-**cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévtúra** vezetni.

3728—1909. sz.

Hirdetmény.

A zalaegerszegi m. k. pénzügyigazgatóság 1909. évi április hó 23-án 22973—I. 1909. sz. a. kelt rendelete folytán ezennel közzhírrá tesszük, hogy alulírott hivatalnál a hivatalos órák

folyó évi május hóban:

d. e. 8—12 óráig és d. u. 2—4 óráig.

junius 1-től szeptember 20-ig:

hétköznapokon reggel 7-től délután 1-ig, vasár- és ünnepnapokon pedig reggel 9—12 óráig egyhuzamban fognak tartatni.

A be- és kifizetések május havában d. e. 9—12-ig, és d. u. 2—3-ig, a junius—szept. hónapokban pedig hétköznapokon d. e. 8—12 óráig teljesíthetők.

Magy. kir. adóhivatal

Nagykanizsán, 1909 évi április hó 29-én.

ÖTVÖS s. k.

KOTTLER s. k.

F a e l a d á s.

Könnyen elhordható helyen I. osztályu **erős bűkk** és **oszer** olfa eladó. A bűkk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és oserbognároknak. A oszer műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve **erdei ölenkint**

I. osztályu 34 korona

II. " " " " " 28 " "

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető.

Ujudvaron, Berkenyész és Társainál.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító az orvosi bizonyított készítmények között és meghűlések, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlásakor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegokban K.—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

DE Richter gyógyszerüzem az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, vildéket, éjjeli izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegként 4.— korona.

„M-1-17” — „Papa megengedte! Niaz' valódi JACOBI-rosz Antioleolin-cigarettahüvelyek dobozában!”

Figyelem! Csak a „JACOBI” jelzéssel valódi!

Minden doboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal,

Nádor-utca 7.

Wajdits könyvkereskedés

Deák-tér

és minden bel- és külföldi hirdetési iroda.

Globin

a legjobb crême cipők

tartós fényesítésére, a bőrműveket puhítja és hosszú időre megővja. Mindenhol kapható.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, egyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Új irány az irodalomban.

(K-s.) Amennyire Magyarország közönységét ismerem, bátorságom teljes elhagyásával is megállapíthatom, hogy itt az irodalommal az ördög sem törődik. Az okok méltatását vagy azok természetszerűségét kiemelni: meddő és haszontalan időfecsérlésnek tartom éppen a közönség szempontjából, amely viszont az irodalmat és mindazt ami azzal akár szervesen, akár az Isten nevében összefügg, itéli haszontalannak és hiábavalónak. Ez a kölcsönösség abból a viszonyból fakad, amely nálunk irodalom és közönség között létesült és amely, mint önálló jelenség ennek az országnak kulturális fokmérője, mint következmény pedig természetszerű eredménye annak a fokozottabb fejlődési aziatizmusznak, amelyben Magyarország mester és utolérhetetlen mintakép.

Társadalmi szabadságunkat a szervilizmus befolyásolja kedvezőtlenül, míg az egyéni szabadságot, a mindennapi élet száz apró-cseprő, szinte láthatatlan, pókhályószerű bonyodalma nyomja el. A sajtónak annyit megálmodott és annyiszor megrekklamált szabadságáról pedig, verbeli újságirólól ne tessék nyilatkozatot várni. Es ist mein Amt, habe aber keine Meinung. Ilyen természeti és ilyen intenzitású akadályok folytán az irodalom az egyetlen terület, ahová az ellenőrző farizeusok még be nem telekdedtek; önként érthető, hogy az ilyképen élő irodalom szántszándékkal kerüli az érintkezést a közönséggel, amely nem tud lépést tartani az új idők eszméivel és még mindig a régi, porladó bálványokra esküszik. Az élet megtanította már a gondolkodókat, hogy az eddigi művészet is irodalom tetszetős hazugságokon épült, hogy az irodalom és a művészet csakis a kiválasztottak, a jóllakottak magántulajdona volt, abból a dolgozók, a gondolkodók és a tulajdonképeni produkálók milliói ki voltak zárva.

Az irodalom örök tagadása a fennálló rend minden erejének, feltéve, hogy az irodalom becsületes és tisztességes; a mai és még mindig erősen kapálózó irodalom: a hatalmon levő osztályok eszmekörének fizetett csahosa, vagy amint Madách írja a tudományról: Nyegle, hogy megélhessen. Ugyanez áll a magyar irodalomról, amely nemcsak nyegle, hanem erőtlén, elvénhedt szolgálai alázatos és kuncsorgó, hogy megélhessen. Ennek az ideológiának áll szolgálatában a hírlapirodalom, a színészet, a színházakkal és írókkal együtt, a zene, a festészet, a költészet. Halomra dólne a fejlődés minden törvénye, az emberiség évezredek küzdelmeinek minden bebeses eredménye, ha ez a féktelen és embergyilkos reakció meg nem szülte volna azt a mindenféle örömmel észlelt

mozgalmat, amely a tekintélyek rombadöntését és a hazug istenek és elpusztításra megérett bálványok alkonyát nemcsak hirdeti, nemcsak követeli, hanem meg is valósítja.

Ez a mozgalom szülte az irodalmi irányt és így érthető, hogy a tekintélygyárosok, a nagyszakállnak, az istenek uralmát féltő gyámoltalanok összebujnak, mint a megrettent birkanyáj és bégetéssel akarják elhessegetni a rájuk méltán lecsapó fürgeteget. Ezeknek a tekintélyvadászó, örökéletre aspiráló aggastyánoknak ezt a szükölését látva: Pythagorásznak arra a háromszáz ökrére kell gondolnunk, amelyeket a nagy igazság megtalálásakor áldozott az isteneknek: mert bizony ökrök reszketése, ökrök örök halála, ha egy-egy új igazság száll a földre.

Az új irodalmi irány nem akar egyebet, mint azt ami a becsületes tudománynak és művészetnek egyetlen hivatása: szabadságot és igazságot!

Hangja idegenszerű, sőt néha bántó és kellemetlen, ez azonban inkább látszat és hallucináció: nem a hang fáj, hanem a mögötte irtóztatós biztonsággal lovagló tendencia, amely ordít, gyújt, hevit, izgat és fojtogat. A közönség még nem tudja, hogy a lelkekben már a forradalom él, a közönség még a régi, elavult, erejevesztett rimes pengeménnyel andalog, az irodalomban már megszólaltak a szabadság harsonái, az irodalom már hadat üzent az elkorhadt isteneknek, amelyek tiszteletére még mindig feláldozza a közönség azt, ami az emberben a legbecsesebb: az egyéniséget és a gondolat szabadságát. Az új irodalom csakis az egyéniséget ismeri el, meghallgatja és szóhoz engedi azt, akinek valóban van mondani valója, de elhallgattatja és örökre elnémitja azokat, akik parancsára hizelkedve és minden tehetség híján kompromittálják a gondolatközlés szabadságát.

Az igazság örökéletű, azt nem pusztíthatja el semmi a hazugságok elének és nem kelnek életre többé soha. Igazság és szabadság az emberiség örök ideálja. A fegyverekkel szemben pusztulni kell a lényekben életre mindenkor méltatlan irányoknak és embereknek. A koldusbot igen tartós anyagból való, eláll akár itéletnapig is.

Nappali üdülőhely.

— A Szanatórium-Egyesület terve. —

(v.) A Szanatórium-Egyesület működése Kanizsán már sok pénzt juttatott a József-szanatóriumnak Békés-Gyulán. Akik az intézmény élén állanak helyben, állították, hogy a jótékonyosság nem szorítkozhatik mindig és mindenkor helyi jótékonyásra, sokszor a jótékonyosság összpontosítására is van szükség, hogy

messze kiható eredményeket érhesünk el. Ilyen áldást adó intézetet a József-szanatórium is. A József-szanatórium mint gyógyközpont kiterjed az egész országra és már Kanizsáról is nyert 3—4 beteg el látást és gyógyítást a Dettweiler és Bremer gyógymódja szerint, mióta a Szanatórium fennáll.

Egy nagyon egészséges eszme megvalósításával foglalkozik most a Szanatórium-egyesület helyi vezetősége: egy nappali üdülőtelep szervezésével. Az eszmét 1899-ben egy berlini orvos, Bocher Farkas terjesztette a gümőkór-kongresszus elé. Az eddigi tapasztalatok szerint a nappali üdülőhelyek nagyon áldásosnak bizonyultak. A nappali üdülőtelep berendezése nagyon egyszerű. Egy 3—4 holdas erdőréstlet — helyben csak a városi erdőről lehet szó — drótsörényvel be lesz kerítve. Ezen a területen felállítanak egy barakkot gazdasági célokra, egy-két csarnokot az üdülő betegek számára, fürdőkádakkal és mosdóhelyiségekkel. Minden beteg kap egy fekvőágyat, takarót és tejeskanecót. A megfelelő ellátást a szegény beteg vagy ingyen, vagy 50 fillér lefizetése ellenében kapja. E helyiségekben tartózkodnak a betegek nappal nyárelőtől késő őszig. Németországban már 10 ilyen nappali üdülőhely van, nálunk még egy sincs. Ez sokkal hathatósabban küzdene a gümőkór baja ellen, mint a dispen-saire. Az előrehaladottabb nyugaton még erdei iskolákat is állítottak már kedvezőtlen egészségi viszonyok közt élő szegény gyermekek számára. De ezekről nálunk még nem lehet szó. A nappali üdülőhelyek szervezését azonban támogatni kellene minden tőlünk telhető eszközökkel. Kezdetben csak 10 beteg számára is elegendő volna az intézkedés.

Az már hatalmas gyógyopotencia volna, ha gyengélkedő betegeink kora hajnaltól késő estig az erdő hűsében rejtőzhetnének és az egészséges levegőben elnyujtózhatnának. Sőt az erőteljesebb betegek csekély munkát is végezhetnének a telep körül, úgy hogy szolgazemélyzetre nem igen volna szükség, csak 1—2 felügyelő személyre.

A vagyontalan beteget így segítve, a Szanatórium-egyesület helyi választmánya eme intézményével sok áldást árasztathatna és jóságát maga a mű dicsőnére leghangosabban.

Alispáni jelentés.

Árvay Lajos alispánunk az 1909. évi május 10-én tartandó zalavármegyei törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjesztett jelentéséből:

A canonica visitation alapuló párbér kiszolgáltatásáról a vallás és közokt. miniszter 1073/1909. sz. rendeletével a nem katolikusoktól teljesített azon bérszolgáltatásokat, melyek magánjogi kötelezettséget megállapító okirattal biztosítva nincsenek, megszüntette és a katolikus lelkészeket ezért pénzürtéssel kárpótolja. A községek új elnevezésének kötelező használati időpontja még nem volt megállapítható, mert új községi bélyegzők és pecsétayomokról eddig nem történt gondoskodás.

A közegészségügy a felnőtteknél kedvező, de a gyermekeknél kedvezőtlen volt. A január—március

negyedben difteritisben meghalt 27, tifuszban 5, kanyaróban 17, vörhenyben 65, hökhurutban 3. — Jellemző, hogy 7 éven alul elhalt gyermekek gyógykezelése 115 esetben mulasztatott el; a mulasztók ellen a törvényszerű eljárás megindított. A vármegye területén 70 lelenc, 414 dajkaságba adott gyermek, 796 elmebeteg és hülye, 820 siketnéma, vak és nyomorók, 2309 közsegélyre szorult, 2367 kereséktelen árva. A vármegyében az említett 3 hónapban a születések száma 4127 volt, a halálozásoké 3199. A szaporodás tehát 941. Legnagyobb a szaporodás az alsólendvai járásban (152). A balatonfüredi járásban apadás mutatkozott 11 lélekkel. Nagykanizsán a szaporodás 6, míg Zalaegerszegen 19.

Az állategészségügy sem volt kedvező. A fertőzött községek száma januárban 33, februárban 30, márciusban pedig 46 volt. A fertőző állati betegségek elleni ingyenes védőoltásokra a földművelésügyi miniszter 50.000 koronát illesztett a költségvetésbe szegény községek és kisgazdák részére.

A vármegye területén január—márciusban 13 tüzeset volt 19 ezer korona értékű kárral, melyből 15 ezer korona biztosítás utján megtértült.

A központi alispáni hivatalban a három hónapban elintéztetett 7431 ügydarab, elintézetlen maradt március 31-én 1629. A megyei árvaszéknél elintéztetett 12991, elintézetlen maradt 2926. Nagykanizsa városnál elintéztetett 6400 darab, elintézetlen maradt 1091. A balatonfüredi, zalaszentgróti, novai, alsó-lendvai és csáktornyai járásokban nem maradt restancia, míg a nagykanizsai járásban csak 18 ügydarab maradt elintézetlen.

Virágos Nagykanizsa.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa, május 6.

Már többször propagáltuk a gondolatot, ha már világvárossá nem fejleszthetjük városunk létesítésünk Nagykanizsából virágvárost. Tegye vonzóvá utcáit, festőileg színessé házfalait más helyi kultúra hiányában a virág-kultusz. Bájosabb díszítményekkel s jutányosabbul a lakóság nem piperézheti föl ablakait, erkélyeit s a házhomlokzatok vonalrajzát, mint ha élő virágokkal és folyondárokkal egészíti ki azt amit a holt lövek s faragványok tétován mondanak.

Az eszme nem új. A külföldnek gyönyörű példái vannak a virágvárosok sikerült alkotásaira. Az eszme nálunk is tetszett. Ha lassan is de már kezd hódítani a virágos Nagykanizsa.

A belváros ablakpárkányain már mutatkoznak a kivirágzás nyomai. A virág-kultusz iránt emelkedik az érdeklődés. Most már aktuális lesz nemcsak a szervezés megindítása, mely hivatva lesz a mozgalmat mindenféle szakszerű tanácsal ellátni.

A virágok megválasztása, elhelyezése, ápolása ezek kívánunk megbeszélést. Figyelemmel kell kísérnünk más városok hasonló mozgalmát. — Addig is érdeklődünk eme szép eszme iránt, mely megérdemli a vele való foglalkozást. Lapunk figyelemmel fogja kísérni a virágos Nagykanizsa fejlődését, melyről időnként tudósítani fogjuk olvasóinkat.

A virágos Nagykanizsa eszméjét ujabban néhány nagykanizsai házban látjuk megvalósítva. Rapoch Gyula ügyvéd virágos erkélyéről már említést tettünk. — A napokban Grosz Dezső dr. ügyvéd lakása ragadta meg a virágkedvelők figyelmét, hol az egyik ablak a célnak megfelelő csinos vaspárkánnyal van ellátva. A virággal teli vasrács szép képet nyújt a szemlélőnek. — Blau Lajos gyáros Erzsébet-téri házának erkélye valóságos virágerdő. Az a sok pompás virág bizonyítja, hogy a ház lakói szeretik a virág-kultuszt. — A Délzalai erkélye is szép képet nyújt. Fischer Ignácné urnó gondos keze öntözgeti, ápolja a díszes kis virágerdőt.

HIREK.

A mi tavaszunk.

Néma szomorúság
Fekszik meg a házunk,
Elfojtott sóhajjal,
Borus képpel járunk.

Bánt a dalos madár
Vidám csevegése,
Feltépi szívünket
Tavasz ébredése.

Most is zöldül kertünk,
Virága illatoz;
Enyhe szellő hozzánk
Most is elkalandoz.

Virágos fáinkat
Zümmögő méh járja,
Ott csattog a dalos
Hivogató párja.

De a szellő szárnyán
Elszállt lelkek sejtünk,
S keserű könnyekkel
Telik meg a szemünk.

Méhek zümmögése
Madarak dallása
Halotti énekek
Meg-megújulása.

S mikor minden ujul,
Mikor minden éled;
Szívünket szaggatja
Gyászos enyészeted.

Kertész József.

— Függetlenségi párti nagygyűlés. A mint megirtuk, a nagykanizsai függetlenségi és 48-as párt végrehajtó bizottsága Tripammer Gyula elnöklétével ülést tartott. A gyűlés táviratilag üdvözölte Kossuth Ferencet, Justh Gyulát, Batthyány Tivadar grófot és Holló Lajost. A végrehajtó bizottság kimondta, hogy e hó 16-án nagygyűlést tart, melynek egyedüli tárgya az önálló bank lesz.

— Széll Kálmán és a vas megyeiek. Széll Kálmán minden alkalmat megragad, hogy kimutassa Vas megye közönsége iránti rokonszenvét. Legutóbb a Vas megyei kaszinó elnökévé választotta Széll Kálmánt, ki táviratilag tudatta, hogy a választást elfogadja.

— Közeledik a gyermeknap. A gyermeknapra való szervezkedések lázasan folynak. Ha a kriminális májusi időjárás akadályt nem gördít a tevékenység elé, a lelkesedéssel itélve nagyszert eredményre van kilátásunk. Egyik fénypontja lesz a gyermeknapnak a szombaton, 8-án este 7 órakor a Polgári Egyletben előadandó gyermekszínelőadás. Nagyszert tervek kerülnek egyes buzgó elnökök agyában, amit azonban nem árulunk el, hogy meglepetésszerűleg hassanak a jótékony közönségre, melynek erszényére számít a gyermekvédő liga.

A liga, melynek országos fontossága, óriási társadalmi szolgálatai nem engedik meg, hogy olcsó dicsérgéssel akarjuk iránta hangolni művelt közönségünket. A gyermeknap 8-án és 9-én lesz.

— Hol vesztetel az egyházamu munkaidő? A városi hivatalnokok beadványt intéztek a polgármesterhez, hogy a május—augusztusi hónapokban reggeli 7 órától d. u. 1 óráig akarják munkájukat elvégezni, hogy a nap hátralevő részét a pihenésnek, a családnak, gyermekeknek és emberi voltuknak szentelhessek. Tudomásunk van arról, hogy a beadvány intencióját mindenfelé rokonszenv fogadta. A városi hivatalnokai azon kívül miandutt máltányolják a hivatalnokai kor tőrekvésőt, mely az eddigi beosztás megváltoztatásával aunnéki, hogy a munka elől, a felelőség alul kitérni akarának, csupán csak helyesebb munkaidőt kérnek. Azt hisszük s polgármester hatáskörébe tartozik ez úgy egyes-egyedül. Feltétlen intézője ő a hatósága alá tartozó hivatalok munkaidőjének. Aminthogy a zalaegerszegi pénzügyigazgató néhány év óta megváltoztatta a helybeli kir. adóhivatal hivatalos óraidejét, mely mig a közönség érdekeit nem érinti kellemtelenül, addig a tisztviselők iránti emberiséges gondolkodási mód nyilvánul meg a rendeletben. Ezzel kapcsolatban szinte lehetetlen meg nem említenünk, hogy városunk társulati hivatalaiban, pénzügyi bizottsági ügynökségeinél s hasonlóknál könnyű szerrel megváltoztatható a munkaidő. Semmi sem kell hozzá, mint a copf elvesztése, mely egyedüli akadály az ilyeneknek és jóakarát az íróasztal mellett görnyedő tisztviselők iránt. A világ kereke pedig ezután is épügy forog, mint annak előtte; ahol eddig nem volt restancia, ott ezentul se lesz, ahol pedig volt, ott ha megnyújtják a dolog időt, és ha szaporítják is a munkásokat még is lesz.

— Petőfi arcképe. A városi tanács megrendelte a Petőfi ház tulajdonát képező Petőfi arcképet, melyet a tanácssteremben fog elhelyezni. A város foglalkozik azzal is, hogy minden iskolai igazgatóság részére Petőfi képe megszerzessék. Az iskolákban elhelyezett nemzeti címer mellett volna méltó helye a nemzeti küzdelmünk hőseinek, a szabadság apostolának és világhírű költőnek.

— Az aradi Golgotha. A 48-as idők tragédiájának hősei, az a tizenhárom szent fogalommal váltak a magyar szivekben. Megrázó befejezése nemzeti küzdelmünknek örökké kitörölhetetlen emléket vont lelkünkre. A kegyelet most megakarja váltani azt a területet, a hol sirjaik domborulnak. Mintegy 132 hold (1100 négyzetes) hősök vértől áztatott föld az, amelyet Arad városa a nemzeti kegyelet zárandokhelyévé akar avatni. Egy részét parkosítani stilszerűen, a történelmi jelentőséghez méltóan elrendezni akarja. A fenmaradó termőföld jövődelméből pedig örök időre fentartani akarja. Erre a célra 200.000 koronára van szükség, melynek költségei viselésére minden magyar város áldozatkészését akarja igénybe venni, hogy az a hely nemzeti szentély legyen minden tekintetben. Nagykanizsára is érkezett ily irányú felszólítás, mely véleményezés végett kiadott a pénzügyi bizottságnak.

VELMA SUCHARD Nyersen vajó
évésre
páraflan.

— **Istentisztelet.** Az izraelita templomban a péntek esti istentisztelet f. hó 7-től kezdve további intézkedésig 7 órakor fog kezdődni.

— **Dsiu-dsiu vizsgáló.** Hétfőn délután 5-től 6-ig tartotta meg Sumakoff mester a nagykanizsai rendőrséggel a dsiu-dsiu tanfolyam vizsgáját nagy érdeklődés mellett. A város részéről ott volt Vécsey Zsigmond polgármester, Lengyel Lajos főjegyző, Deák Péter főkapitány, Bay György kapitány, Székely Nándor v. mérnök. Ott volt még Závodny Albin kuriai bíró, a törvényszék előke, Jureczky Iván dr. ügyész és a bírói karnak több tagja és elég szép számú érdeklődő közönség. A rendőrök sorra bemutatatták miképp kell az eltanult fogásokkal ártalmatlanná tenni a támadót, hogy kell az ellenszögölőt könnyű szerrel elvezetni, miképp lehet a támadótól fegyvert elszedni, kimozdítani, a földön fekvő makacsokot felállásra és menésre bírni. A rendőrök ügyessége gyakran bravó kiáltásokat csalt ki a közönségből. Vécsey polgármester a vizsgálat befejeztével elismerését nyilvánította Sumakoff dsiu-dsiu mester hasznos és eredményes tanításáért, de megelégedéssel dicsérte meg az ügyes rendőröket, kik buzgóssággal tanultak és kiváló ügyességet tanusítottak. A kik ügyességükkel leginkább kitűntek, azokat díjjal (pénzbeli) jutalmazta a polgármester. Első díjat kapott Baj Ferenc közrendőr, másodikat Kalmár Béla, harmadikat Horváth János. Sumakoff mester pedig tegnap hagyta el városunkat, ahonnan Bécsbe ment új tért keresve ügyességének.

— **Gyermekszáj.** Tanító: „Hol fordul elő a szarvas? Kistáncul: „Az erdőben”. — Tanító: „És a”? — Tanuló: „És a Schichtszappan”. Tanító (mosolyogva): „Helyes! De én a hegyeket gondoltam. Tehát a szarvas hegyeken és az erdőben fordul elő.” — „És a Schichtszappan” — kiáltotta a kis társaság egyhanguan és vidám nevetéssel. Ekkor már a tanítónak is kellett nevetni.

— **Nincs lovas és tűzteriszt.** A kereskedelmi miniszter leiratot intézett törvényhatóságunkhoz, melyben közli, hogy a cs. és kir. közös hadsereg hadapródiskoláiban több állami és magánalapítványi hely van üresedésben 1909/10. iskolai évre. Különösen felhívja figyelmét a törvényhatóságoknak, hogy a szülőknek ajánlják, hogy gyermekeiket a lovassági és a tűzértségi hadapród iskolába adják, mert ezekben csak úgy lehet magyarosztályokat létesíteni ha elegendő jelentkező van.

— **Amit szegény ember nem veszíthet el.** A hivatalos „Budapesti Közlöny” tegnapi számában olvastuk a nagykanizsai kir. törvényszék körözési hirdetményét, melyet Schuch Károly nagykanizsai lakos kérelmére bocsátott ki. A hirdetmény elmondja, hogy két darab, Nagykanizsai takarékpénztár által kiadott egyenkint 520 darab os. és kir. aranyról szóló betétkönyv elveszett. A betétkönyvet annak idején Spielmann Mária névre állították ki. A törvényszék mint ez szokásos felhívja az ismeretlen tulajdonost a jelentkezésre, ellenesben a megfelelő idő leteltével a betéti könyveket semmisnek mondja ki.

— **Hirtelen halál.** Özv. Deutsch Lipótné Osengery-uti lakásán roszul lett és mire az orvos megérkezett, csak a halált állapíthatta meg. Szív-szélütés ölte meg a 72 éves urnőt, kiben Deutsch Bódogné, a Zerkovitz borkereskedő-cég diszponense édesanyját gyászolja.

— **Megnyit a postagyűjtő.** Az 1. számú postagyűjtőhely Osengery-ut 1. szám alatt levő dohánytözsében ma megnyit.

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák kaposvári intézete minden osztályba egyenkint 15 tanuló vesz fel. A felvételre vonatkozó tájékoztatást a városi közigazgatási tanács irodájában lehet megszerezni. Kérvények május 20-ig nyújtandók be a siketnémák intézeténél Kaposvárott.

— **A felekezeti tanítók vasuti jegye.** A felekezeti s községi tanítók nemrég újabb mozgalmat indítottak, hogy ők is mint az állami tanítók, féláru vasuti jegyre jogosító vasuti igazolványt nyerjenek. A veszprémi püspökség hivatalos lapjának legutolsó számában erre vonatkozólag az alábbi értesülést olvassuk: „Lapunk zártkörű értesülünk, hogy a tanítóság mozgalma máris a kezesítő eredményre jutott, mert amint megbízható helyről értesülünk, a kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a községi és a felekezeti tanítók épp úgy, mint az állami tanítók, szintén részesüljenek a féláru vasuti jegyekre jogosító igazolványokban. A miniszter ezen elhatáro-

zásával legközelebb már a minisztertanács is foglalkozni fog s máris alapos a remény arra, hogy a várt jogos óhaj mielőbb teljesedésbe megy.” — Tartunk tőle, hogy a kormányválság ezt a kérdést is az elintézetlen ügyek között hagyja.

— **Jó főző és sütő szabályok aranyat érnek!** A család egészsége a helyes táplálkozástól függ. Dr. A. Oetker már évek óta arra törekedett, hogy a „Chemia” tudomány tapasztalatait a főzés terén értékesítse, és oly gyártmányokat bocsásson a háziasszonyok rendelkezésére, melyek minden tekintetben haladást jelentenek. E lap olvasói kívánatra ingyen és bérmentve kaphatják dr. A. Oetker cégtől Wien IV/11. a dr. A. Oetker-féle gyártmányoknak a háztartásban való felhasználásáról szóló leírásokat a millió módon bevált receptekről. Arra is figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ezen lap hirdetései rovatában rendszeresen meg fognak jelenni szabályszert receptek (vigyázzunk a világos fejre), melyek dr. A. Oetker konyha kémiai intézetéből kerülnek nyilvánosságra.

— **Egy lakás és sok bonyodalom.** A lakáskeresés már évek óta sok gondot okoz a nagykanizsai közönségnek, mert a lakáshiány napról-napra erősebben érezhető. Természetesen mindeki úgy segít baján, ahogy tud. Néhol simán megy a dolog, néhol pedig komplikációk támadnak. Egy olvasónk most oly dologról értesít bennünket, melyben egy kis lakás nagyon is sok bonyodalmat idézett elő. Ez a „szóbauforgó” lakás a Belvárosban állt. Mondjuk, közel az osztrák magyar bankhoz. A lakás, mint a sétatér verbeibe csiripelik, megtetszett valakinek, ami ebben a nagy lakás hiányos világban nem is vesztett rossz néven. Nem okozott volna ez bajt, ha az illető a házi gazda előtt nem adott volna e tetszésének kifejezést, melyet magasabb bérösszeg beigéréssel fejezett ki. Önök nagyon jól sejtik, hogy a házi gazda, mint ez már történni szokott, kiadta a régi bérlőnek uti levelét. Ebből támadt szán a komplikáció, mely egy orvos előtt fejeződött be — első felvonásban. Az orvos látelvetet vett föl az új bérlő dagadt arcáról, melyet állítólag a régi lakó ejtett rajt. Az ügyet átadták már egy ott környéki fiskálisnak, kiűk egész véletlenül szintén szerepe van a bonyodalomban. A régi bérlő a fiskális lakását bérelte ki a napokban, szintén magasabb bérösszeg beigéréssel. Az egész dologban azonban nem az elesettan pofonok árdekesek, mint inkább az, hogy miúgy nagy lakáshiány lehet a városban, ha egy lakás ilyen bonyodalmat idéz elő.

— **Negyven milliónál több fedéleserepet gyártanak évente a Bohn-féle téglagyárak a szab. Bohn-féle természetes vörös fedéleserepek, melyek kiváló minőségűeknél fogva közkedveltségnek és nagy keresletnek örvendenek.**

— **Állami gyermekek felruházása.** Egyik legszebb szociális alkotásunk az állami gyermekmenhely. Vasárnap Schwarz Károly dr. gyermekmenhely-telepi orvos jelenlétében 183 állami gyermeket ruháztak fel tetőtől talpig. A kis elhagyottak öröme mutatta, hogy nem elhagyottak azok akikről a magyar állam gondoskodik.

— **A „szives” marasztalás** Hivatolokban, szerkesztőségekben gyakran találunk táblákat, melyek legtöbbször humorosan arra kérnek, hogy mentől hamarabb hordjuk el az irhánkat. „Az idő pénz!” „A szives marasztalást ne tessék komolyan venni!” és ezekhez hasonló nyájas biztatások természetesen nem gyakorolnak hatást, mert a látogató mulat az öletlen és annál jobban érzi magát. Érdekes, hogy ezeket a táblákat mindenki másra vonatkoztatja, magára soha. Egy vidéki kereskedő, hogy föllesleges látogatóitól biztosan szabaduljon, nem elégedett meg egy mondattal, hanem feltűnő helyeken hirdette: „Ha dolgát végezte, távozzék! Nincs szükségem az Ön politikai véleményére. A lapokat én is olvasom s az időjárásal nem törődöm”. Amerikában, ahol az idő csakugyan pénz, ridegebbek az emberek. Egy amerikai lap kiadói hivatalában például a következő felírás pompázik: „Takarodjék ön! . . . igenis ön . . . önt gondoltam!”

— **Politikai Magyarország.** Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt erkölcsi támogatásával nagy-szabású történelmi és politikai munka jelenik meg. Címe: Politikai Magyarország. Főszerkesztője Szász József orsz. képviselő.

— **Találatott.** A Gintoriumnál egy Mária Terézia tallér találatott, mely úgy látszik óralánéról eshetett le. Valószínű, hogy május 2-án a templomba menő katonák közül vesztette el valamelyik. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átvetheti.

— **A szombathelyi kioszkot,** mint egy szombathelyi lapban olvassuk, a Nagykanizsai sör- és malátagyár részvénytársaság bérelte ki és kiadta albérletbe. A kioszk a város tulajdona és népszerű helye a szombathelyi közönségnek.

— **A nagykanizsai pályaudvar átalakítási munkálatai** lassan-lassan már kibontakoznak. A előcsarnok, mely praktikus helye lesz az épületnek, szép képet nyújt a szemlélőnek. Mint velünk közlik az előcsarnokot a közel jövőben átadják a forgalomnak.

— **Céllövés éles töltéssel.** A folyó hó 8-án és 9-én reggel 6-tól délután 2-ig a közös hadsereg a szokott területen hareszerű céllövést tart. A jelzett időben a céllövő helytől három kilométernél kisebb távolságban való tartózkodás életveszedelemmel jár.

— **Betörő cigányok.** Somogyiháld községben a szombatról vasárnapra virradó éjjel a községi körjegyzőséget ismeretlen tettesek kirabolták. A körjegyzősé és családja a hálószobában gyanútlanul aludtak, a mikor a rablók fölfeszítették az iroda ajtaját és behatoltak a körjegyző hivatalos helyiségébe, honnan a Wertheim-szekerényt kivitték a kertbe és ott fosztották ki. Kasszaforúk segítségével föltörték a szekrényt és abból 500 korona 82 fillér készpénz, 3000 korona értékű regále-kötvényt, továbbá egy 700 koronás és egy 200 koronás takarékpénztári könyvet raboltak el. A kifosztott Wertheim-szekerényt a rablók a kertben hagyták és elmenekültek. A körjegyzősé és családja csak reggel vették észre, hogy az irodában rablók jártak és nyomban jelentést tettek a csendőrségen. — Miháld környékén mostanában igen sok kőborcigány csatangolt s valószínűnek látszik, hogy a körjegyzőséget is cigányok rabolták ki.

— **Cigányhistoria.** Régen csak kacagott a magyar a cigányfurfangon és a röpökön anekdotákon. Ma már boszankodik miattuk lépten-nyomon, mert valjuk meg, sok borsot törnek orrunk alá. Kijátszák a hatóságot, megtevesztik a plébánia hivatalokat, hol keresztleveleket szereznek és károsítják uton-utfélen a munkás polgárnépet. Ez év márciusában történt, hogy Matkovics János és Bogdán Mátys cigánylegényeket elfogták. Az a gyanu merült fel ellenük, hogy Kassáról szöktek meg, hol ellenük büntügyi eljárás van folyamatban. El is toloncolták őket oda, de Kassa nem ismerte magának a derék legényeket és újra visszakerültek a kanizsai szolgabíróhoz. Itt a náluk talált keresztlevelekből kitudódott, hogy Bogdán Mátys katonaszökevény, amennyiben három sorozáson nem jelentkezett. Ez március elején volt, mikor a sorozások még nem kezdődtek. Szabadon bocsátotta őket tehát a humánus lelkű szolgabíró, de erős kegyetlenül lelkekre kötötte, hogy a sorozásig itt maradjanak és jelentkezzenek. Amde tekintettel, hogy a háborús idők elmúltak és a derék honmentők azt gondolták, hogy nincs már szükség reájok a hazának, úgy ellillantak, hogy bizony nélkülök folyt le a sorozás. Mire újra megcsipik őket, szent igaz, hogy más keresztlevélük lesz.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényéni, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Hűgyszert hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható minden gyógyszertárakban vagy a Szigy-Lipóci Salvatorforrás Vállalatnál. Budapest, V. Rudóltörökpart 8.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A gyermek egészségét megőrizni

sokkal könnyebb, mint a beteget meggyógyítani. Ha meg akarjuk védeni gyermekeinket rettegő nyári betegségektől, a hasmenéstől, bélhuruttól és hányáskezeléstől, akkor tápláljuk a páratlan hatású „Kufekó”-vel.

Be van bizonyítva,

hogyan az utcai falragaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember töltheti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hírdetési eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legnépszerűbb újságjában, a Zalai Közlönyben.

KÖZGAZDASÁG.

A Délzalai takarékpénztár si került tőkeemelési akciója teljes befejezéshez közel. A napokban megkezdik az új részvények kizsoltgáltatását, mely az 1908-as tőkeemelés utolsó aktsusa.

Miniszeri jóváhagyás. A letenye-alsólendvai vasútépítésre a nagykanizsai városi képviselőtestület 100.000 koronát szavazott meg. Ebbeli határozatát a keres. miniszter a pénzügyminiszter meghallgatásával jóváhagyta azzal a kikötéssel, hogy a hozzájárulás 100.000 koronánál több nem lehet.

A nagykanizsai m. kir. sóhivatalnál a hivatalos óra folyó évi június hó 1-től kezdve egész folyó évi szeptember hó végéig bezárólag reggeli 7 órától délutáni 1 óráig egyhuzamban, országos és hetivásári napokon pedig reggeli 7 órától déli 12 óráig, délután 2 órától 4 óráig tartatik meg.

Tőkeemelések Zalamegyében. A mutatózó pénzűbőséget, mint már megirtuk, a zalamegyei pénztárszervezetek tők. emelési céljaikra igyekeznek kihasználni. Ertesülésünk szerint eddig 3 megyei pénztárszervezet emelte az évből részvénytőkéjét: Az Alsó-muraközi takarékpénztár (Perlak), a Perlaki takarékpénztár és a Nova és vidéke takarékpénztár.

Állami gépek. Muzikár Vince nagykanizsai asztalosmester állami munkagépek engedélyezését kérvényezte. A Technológiai muzeum egyik szakértő tisztviselője a napokban itt járt az ügyben. Valószínűleg eggyel szaporodik a nagykanizsai, államilag támogatott kisipari műhelyek száma.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* A „Mozgó Könyvtár” új könyvei. A „Mozgó Könyvtár” sorozatos kiadásában újabb ismét két könyv látott napvilágot. — Bíró Lajosnak A primadonna c. novellagyűjteménye, amely a gyorsan népszerűsége jutott, kiváló tehetségű író novelláinak javát adja. Nemkülönbön szórakoztató a másik könyv, amelyben Guthi Somának az országos népszerű Gutiusnak humoreszkjeit adja a Pitypaty utcai szentációi címén. Ezek a humoreszkek könyv alakban még sehol meg nem jelentek és így a Mozgó Könyvtár olvasói első sorban juthatnak hozzá. Egy egy könyv bolti ára 24 fillér.

Tisztaságaért 30.000 korona kezesség.

Többet ésszel mint erővel!

Schicht-szavasszappana

Beható tanulmányozások

eredményesték, hogy Schicht-szavasszappana minden vízben — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, meglepő gyorsan oldja a szennyt, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna. SCHICHT-szavasszappana teljesen

tisztítja és ment máló anyagoktól; évtizedek óta egyenlő minőségben a legjobban anyagokból lesz előállítva. Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a józan és ész parancsolata és minden háztartásban jelentősen megtakarít időt, munkát és pénzt.

EGY OKOS FEJ

MINDENKOR HASZNÁLJA A DROETKER-FÉLE SÜTŐPORT VANILIACUKROT PUDDINGPORT A 12 FILLÉR MILLIÖZSÖRÖS ÉRVÉNYESÜL. VÉNYEK DIJMENTESEN KAPHATÓK MINDEN DROGERIÁBAN, UGYMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBEN, VAGY KÖZVETLENÜL DR. OETKER A. KÉPVISELŐJÉNél PALLAS ÉS TÁRSA CÉGÉNél. BUDAPEST, V. HOLD-UTCZA 9.

Szliács acélfürdő, Felső Magyarország.

Egyedül ismert vashőforrás, gazdag szénadtartalommal.

Szezon május 15-től szeptember 30-áig.

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátság és ideghajók, bönulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. — Fürdőorvos:

Dr. RHÖRER ALADÁR, hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécából 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestent át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás, valamint lakáskedvezményről (az elő- és utószekciónban) stb. ad a

Fürdőigazgatóság Szliácsoson (Zólyomgye.)

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐKÉSZLETEK TELJES JÓTÁLLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINT HETŐK.

HERKULES MOTOR VALLALAT BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELSŐRENDŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSG. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 1½-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

F e l a d á s.

Könnnyen elhordható helyen I. osztályú erős búkk és oszer ölfá eladó. A búkk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és cserbognároknak. A oszer műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve erdei ölenkint

I. osztályú 34 korona
II. " " " " " 28 "

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető.

Ujduvaron, Berkenyész és Társainál.

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedéloszerp.

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviseleők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, egyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hádor-utca 7.

Hirdetések díjazásában szerint.

A gyermeknap Nagykanizsán.

— Saját tudósítónktól. —

Nagykanizsa, május 10.

Verőfényes, de egy kissé hűvös tavaszi időben tegnap folyt le Nagykanizsán a gyermeknap. Tegyük mindjárt hozzá: fényes sikerrel. A fáradhatatlan rendezőség munkája eredményes volt, mert a nagyközönség a gyermeknap nemes célját megértette, méltányolta. — Mozgalmas szép képet nyújtott a Belváros. Az ernyővel fedett urnákban egész nap gyűlt a pénz. Nagy érdeklődés volt a különféle sátor körül, hol lelkes hölgycsapatok fáradoztak a Liga javára. Aki csak tehette kivette részét a humanus célu nap munkájából, mely az első sikerből ítélve, állandó nappá honosul Nagykanizsán.

Részletes beszámolóink a következő:

(Az utca képe.)

Már a kora délelőtti órákban eleven, színes képe volt a városnak. A Belváros forgalmas helyein ernyők alatt urnák voltak elhelyezve, hol az urnabizottság lelkes hölgycsapata gondoskodott a járókelő közönség zsebének megkönnyítéséről. A korzón Kohn L. Lajos üzlete előtt trafik sátor állott „Adakozzunk” felirással. A Deák-téren a büffe, bábos és díszműű sátor ütötte fel tanyáját. Mindezek a helyek zászlókkal és zöld galyakkal voltak díszítve. Mindehhez képzeljük hozzá a sétáló sok százát és képét nyergük az utcának, mely valóságos ünnepelt. Hogy mitörtént az utcán ez már a második rovatba tartozik.

(„Csak néhány állított kérünk”)

Ez volt a jelszava annak a sok szép és kedves hölgynek kik szakadatlanul buzgólkodtak a nap érdekében. — Csak néhány állított kérünk, volt a jelszó az urnáknál, a trafiknál, a büffe és más sátornál. Ezt caicseregte bájos erőszakossággal sok-sok fiatal leány, kik valósággal versenyre keltek egymással, melyikük tud szebb eredményt elérni. Ez a verseny a közönség bórere ment a szivaros, levelezőlapos, újság-árús, perselyes, virágáros, sorsjegyáros és a jó ég tudja mi mindent áruló hölgy sereg az említett jelíggel tartóztatott fel utjában: őt, téged, engem és mindenkit. S mi nem haragudtunk. Mosolyogva, jókedvvel szedte elő mindenki pénzét ki aprót, ki pedig öregebbet. Megtettük ezt egyszer, tiszszer, százszor, ki meddig bírta. Sokan kényelemből, takarékoságból sőt talán túljótekonyságból már kora délelőtt lefizették a három korona „átalány díjat”. Ezek aztán kaptak egy jelvényt, melyen ott díszlett ez nyugalmas jelentő felírás: *G y e r m e k n a p i m e g v á l t á s i j e g y*. Azaz ez sem jelentett teljes nyugalmas, mert azért még sok jögeim adományoztak a „jegyesek”. Az adományozás természetesen nem ment oly simán és gyorsan, ahogy leirtuk. Ennek sok fajtája volt. Kezdődött azzal, hogy a korzón erő közönséget tárogató hang vonzotta a Fő-uti sátor felé, hol egy jótékony trafik csinált nagy forgalmat. Szivart és cigarettát áruló hölgyek segítettek emelni a sátor sikerét. Pajzán jókedv, sok derűs epizód közt folyt le az utcai szivar vásár. Egy-egy vállalkozóbb szellemű urleány néhány szolgálatkés fiatal ember kíséretében, bement a vendéglőkbe, kávéházakba, kaszinókba is. A kávéházakban és vendéglőkben a fizetőpiacra vetettek ki a közönségre 2 filléres jótékonyági bélyeget mely a számoló jegyek céljaira szolgált. A szivart áruló hölgyeknél tán még nagyobb sikert arattak a perselyt

hordozó leányok. Majd egy verkliző urleány tünt fel az utcákon, szövetkezve néhány gyűjtővel. Délután egy díszített kocsi tele sok szép hölgygel és néhány cigánnyal járta be a város főbb utcáit. Nagyön természetesen, a fádalmakat a büffe sátorba pihentük ki. — A tinek van érzeke, vagy helyesebben szíve, a jótékonyág iránt annak szép emléke marad a vasárnapi gyermeknap. Sokan különösen sokat fáradoztak a nap érdekében de éppen azért mert oly sokan voltak, lehetetlen külön-külön díszletben részesíteniük őket. A közönségnek is oly sokat fáradoztak, mint a vezérek.

(A gyermekelőadás.)

A nagykanizsai gyermeknap sikeréből nagy rész jut a gyermekelőadásnak, melyet este fél hét órakor tartottak a Polgári Egylet nagytermében szépszámu közönség előtt. A műsort Knorr Magda nagyon helyesen és értelmesen előadott prologusa vezette be. Majd Sterneck Zsigmond zenetanár négy tanítványa (Filip László, Hirschler Andor, Kohn Ernő, Kovács Sándor) hegedűjátékkal arattak szünni nem akaró tapsot. Kétszer adtak ráadást. — A „Nagyapó meséi” című számban szerepeltek: Nagyapó Kaffka József ur, nagyanyó Fränkel Ilka k. a., unokák Banekovics Viki, Fábian Mária, Fábian Gyula, Fesselhofer Nora, Grünhut Erzi, Grünhut Elemér, Moshammer Stefi, Plihal Erzi, Plihal Évica és Stern Bözsike. — Steiner Mariska szóló táncra akkora sikert aratott, hogy ezt még egy igazi primadonna is megirigyelhetné. Meglepően egyes tánc megérdemelt nagy tapsban részesült. — Az előadás legnagyobb sikerét a „Mesebeli tündérek” című egy felvonásos aratta, melyet már a kis szereplők előadtak Kaufmann Adolfné és Kertész Józsefné kitűnő betanításában. A betanítás és a szereplők a régiiek voltak, csak a siker volt még az előbbinél is nagyobb. A közönség feszült figyelemmel szemlélte a pompás előadást, kitűnő táncot, hallgatta az egyes éneket. Mindegyik a műsor sorrendje szerint: Gráf Erzsike, Kaszter Erzsike, Steiner Ella, Kaufmann Klára, Király Ilonka, Sehlesinger Rózsika, Rothschild Katinka, Kohn Ilonka, Prager Jolán, Fleischaeker Juliska, Kohn Gizella, Heltai Beatrix, Krammer Valéria, Lustig Mariska, Armuth Margit, Müller Margit, Buchwald Kornélia — kivette részét a sikerből. Az igazság kedvéért mégis ki kell emelnünk Gráf Erzsike, Kaszter Erzsike, Kaufmann Klára és Rothschild Katinka meglepő, bátor és értelmes előadását.

(Kik buzgólkodtak a siker érdekében.)

Nehéz erről pontos tudósítást adni oly sokan voltak. Vidor Samuné és Szekeres Józsefné uróik jelentek meg először a nap színhelyén és legkésőbb távoztak. Egész nap lehetett látni őket mindenfelé, ahol csak nagy tapaszlatukkal intézkedni kellett. — A trafikban Kövesdilaunkadatlanul Boér Gusztávné alezredesné kitartóan robotolt, míg csak „be nem eszták a bótót.”

Másodiknak láttuk a kora reggeli órákban Dr. Plihal Viktornét, aki urnáját kiállította egy galyakkal és szalagokkal feldíszített hatalmas napernyő alatt. Urnánál voltak még elfoglalva dr. Bereczky Viktorné, Rapoch Gyuláné, Sauer Ignáczné, Poredus Antalné, dr. Rothschild Jakabné, Stern Sándorné, Halvax Frigyesné, Böhm Emilné. A sok kedves kéregetőknek, perselyhordóknak és mozgó trafikok lányoknak se szeri, se száma. A következők nevei jutnak eszünkbe: Moshammer Mariska, Reehitner Olga, Havas Manezi, Bartha Erzsike, Krausz Gizella, Viola Margit, Bay Irén, Marton Juliska, Szabados Rózsika, Szommer Ida, Kuhári Klára „Csak egy állított” könyörgöttek. — A szivar sátornál Rácz N. János tárogatózott. Kövesdi Boérnéen kívül dr. Rothschild Samuné, Geiszl Viktorné, Szalay Sándorné, Farkas Vilma voltak az üzletvezetők. A segítők meg: Guth Józsa, Guth Margit, Szabó Erzi, Ker-

tész Gizella, Spitzer Irma, Vajda Edit, Fischer Etelka, Pfeiffer Irma, Heltai Jolán, Bartha Jolán, Weisz Ida, Okos Irma. — Sárközy Kálmán a bábok eladásán fáradozott egész nap. A három sátorban fáradoztak: Marzsó Tiborné, Kayser Elekné, Heltai Józsefné, Lajpczig Antalné, Kádár Lajosné, Vajda Márkné, Neumann Aladárné, Tuboly Gyuláné, Székely Nándorné, Miltényi Sándorné, Junga Sebné, Györfly Jánosné, Fábian Zsigmondné, Mathea Károlyné, Rátz Aranka, Pranger Karolin, Kaán Irma. Segédletül ki voltak rendelve: Kenedy Aura, Mair Margit, Lapat Ilonka, Kovács Erzi, Mair Kata, Török Ferike, Petrics Irma, Berényi Mariska, Mair Tinka, Grünhut Elza, Stirling Marianne, Szommer Katinka, Pálffy Etelka, Lajpczig Loli, Bontz Márta, Geiszl Ella, Pálffy Rózsika. Állandó nagy vevő- és nézőközönség: Ujnópi Elek Ernő az ott ügyelgő szegény gyermekesereg közt nagyobb mennyiségű bábót szór, katonatisztek és nagylelkűen osztogatják a boldog gyermekesereg közt a kedves portékát. — Hanem hát ki tudná azt mind leírni. Kiemelendő a helybeli Spitzer és Steiner féle játékgár arui, melyek nemcsak hogy tetszetős szépségükkel imponáltak, hanem mennyiségükkel hálára kötelezte a bizottságot.

(Mennyi a gyermeknap jövedelme.)

A társaságokban ez a kérdés volt ma legaktuálisabb. Erre azonban teljesen megbízható feleletet adni nem lehet, mert egy-két nap beletelik, míg a végleges elszámolást megejtik. A beavatottak a nap tiszta jövedelmét 2000 koronára becsülik, ami nagyon szép eredmény. Ennek felét a Liga kapja Budapesten, negyedét a nagykanizsai népkonyha, negyedét az itteni gyermekpatronage.

A Zalavármegyei pénztintézetek működése 1908. évben.

— Fuchs Arthur bankfőnök jelentése a Soproni kereskedelmi és iparkamarához. —

Az 1907. év őszén beállott és még az 1908. év első hónapjaiba is benyúló nyomasztó pénzinséget, amint az előre látható volt, rég tapasztalt pénzbőség váltotta föl, mely a rendszerint nagy pénzigényeket támasztó őszi hónapokat sem kivéven, változatlanul fennállott az év végéig. Ezen jelenség adja meg a pénztintézetek 1908-ik üzletévének signaturáját.

A pénztintézetek részéről az 1907. évi pénzülség folyamánként mindenképp okadatott óvatos tartózkodás helyébe csakhamar élénk üzleti tevékenység lépett; az intézeteknek, melyek a válság ideje alatt a saját adásaikon behajtott pénzekkel visszszámítási kötelezettségeikért erősen apasztották, ismét bőségesen és öles-hitel állott rendelkezésükre egyrészt; másrészt a gazdaközönségnek mult évi felette magas gabonaárak mellett előnyösen értékesített terményeiért befolyó pénzei jelentékenyen szaporították a betétállományokat, amit a Zalamegyében működő 31 pénztintézet összetétállományának majdnem K 4 millióval való emelkedése (1907. ellen) eklatáns módon juttat kifejezésre.

Ezen említett két körülmény természetesen újabb hasznat hozó kihelyezésekre, illetőleg kölcsönök folyósítására serkentették az intézeteket, amit viszont az 1908. évi zárómérlegek adatai, nevezetesen váltótárca és jelzálogos kölcsönök állagának nem jelentékeny gyarapodása eléggé igazolnak.

Zalamegyében 1908-ban az osztrák magyar bank és a Pesti magyar kereskedelmi bank nagykanizsai fiókintézetét nem számítván, összesen 31 pénztintézet működött (1907-ben 30 intézet).

Ezen intézetek rendelkeztek összesen:

	1908	1907	többlet
részvénytőke K	8.31 mill.	K 7.91 mill.	+ K 400/m.
tartalékok	4.76	4.47	+ 290/m.
betétek	K 48.75	K 44.87	+ 3.88 mil.
nyereség	1.60	1.48	+ 120/m.

Ha az intézeteknek fokozott üzleti tevékenységével szemben az 1908. évi zárómérleg szerinti eredményeket vizsgálat tárgyává tesszük, szembeötlő azon nagy aránytalanság, mely a nagy munka és az elért haszon között mutatkozik. Míg ugyanis 1907-be lényegesen redukált üzletmenetnél összesen K 1.480.000 tiszta nyereség éretelt el, addig 1908-ban 31 pénzügyi intézet jóval nagyobb forgalom mellett és majdnem 4 millió koronával nagyobb betétállománnyal összesen K 1.600.000 nyereséget tudott produkálni, egészen tehát K 120.000-rel többet, mint 1907-ben.

Ha ezen kedvezőtlen eredmény okát kutatjuk, ugy ez főleg abban leli magyarázatát, hogy míg az 1907. évi abnormális viszonyok a megyei pénzügyi intézeteket a betétkamatlábnak egy fél százalék. sőt sok helyütt 1 százalékkal való felemelésére készítették, ugy az 1908. év elején bekövetkezett lényegesen változott pénzhelyzet dacára az intézetek tulajdonos része a betétüzlet terén fennálló versenyzésből eredő egymásközötti féltékenykedés miatt a felemelt drága betétkamatlábát az év végéig, elég helytelenül, változatlanul fenntartotta; vonatkozik ez nevezetesen a megye legrégibb és legerősebb pénzügyi intézeteire, melyek pozíciójuknak így drága eszközökkel való fenntartására bizonyára nem szorultak.

Ép a megyebeli nagyobb pénzügyi intézetek vezetőinek nem szabadna szem elől téveszteniük, hogy nemesak betevőkkel, de saját magukkal és ezenfelül részvényeseikkel szemben is vannak kötelezettségeik. A részvényes csak úgy, mint a betevő, rábizza vagyonát vagy annak egy részét az intézetre és joggal látja a betevőnek hozott áldozatok árán saját anyagi érdekeit háttérbe szorítva, mert a magas betétkamatláb hozott tetemes pénzáldozat a jövedelmet lényegesen csökkenté és így, a mi bizonyára ugy az intézetre, mint a részvényesre nézve elsőrendű fontossággal bír, az intézeteknek nincs módjukban saját tőkéiket dusabb tartalékolások után oly mértékben erősíteni, amint ezt nagy betétállománnyal és tulajdonos részét nagy immobilis kihelyezésekkel rendelkező intézeteknek okvetlenül meg kellene tenniük.

A zalamegyei pénzügyi intézetek egy jó része ugy mint az ország többi megyéiben az ismételt említett 1907-iki pénzválságból fontos és üdvös tanulságot merített. A biteleknek ép a legkritikusabb időkben való megvonása, valamint a fennálló nagy kötelezettségeknek a saját tőkéikkel való arányosításának szándéka, egy esomó megyei intézetet tőkeemelésre indított, mely elhatározás eléggé nem helyeslehető és dicsérhető. A tőkeemelések nagy része az új részvénynek tekintélyes felpénzének való kibocsátása után történik ami egyuttal az intézet tartaléktőkéinek igen jelentékeny gyarapodását jelenti.

A megyében 1908-ban a következő intézetek emelték fel részvénytőkéiket: a Nagykanizsai Nép-takarékpénztár r. t. K 250 m.-ről K 400 m.-ra, az Alsólendvai takarékpénztár r. t. K 300 m.-ről K 400 m.-re, az 1908-ik év végén pedig következő intézetek határozták el a tőkeemelését: a Zalamegyei Gazdasági takarékpénztár r. t. Nagykanizsa K 500 m.-ről K 1 millióra, a Délzalai takarékpénztár r. t. Nagykanizsa K 375 m.-ről K 500 m.-re, a Nagykanizsai takarékpénztár r. t. K 1 millióról K 1.250.000-re, Alsómuraközi takarékpénztár r. t. Perlak K 200 m.-ről K 400 m.-ra és végül a Perlaki takarékpénztár r. t. K 200 m.-ről K 400 m.-ra. Ezen tőkeemelés műveletek részben már befejezést nyertek, részben folyamatban vannak.

Uj intézet Zalamegyében a lefolyó évben csak egy alakult, a Tapolea vidéki gazdasági takarékpénztár, Tapolea K 150 m. részvénytőkével.

Iparvállalatoknál a megyei intézetek érdekeltisége igen csekély midőssze a Nagykanizsai Zalamegyei gazd. tp. érdekeltisége emelendő ki a Kardos Sándor és Társa-féle kefégyárnál, mely vállalat kitünően van foglalkoztatva és szépen halad előre, ugyszintén a Kereskedelmi bank illetve annak nagykanizsai fiókjának érdekeltisége a Nagykanizsai maláta és sörfőződe r. t.-nál, mely évről-évre szőbb eredményeket ér el és mihamarabb a Dunántul egyik legvirágzóbb iparvállalatai közé fog emelkedni.

Ha talán nem is sorozható szorosban véve a

zalamegyei pénzügyi intézetek közé, mulasztás volna ezen jelentős keretében a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagykanizsai fiókjának működéséről meg nem emlékezni. Ezen bankfiók működésének immár harmadik évét tölti be és ezen aránylag rövid időn belül teljesen beilleszkedett a megye gazdasági életébe. Hazánk egyik leghatalmasabb pénzügyi intézetének ezen exponense, mely széleskörű összeköttetéseinél és a rendelkezésére álló nagy tőkénél fogva a legmesszebb menő hitelügyleteknek is megfelelni képes ma már Zalamegye közgazdasági életének egyik nélkülözhetetlen faktora.

Orvos és szálló ige.

Nagykanizsa, május 10.

Az orvosi gyakorlat ez idő szerint Nagykanizsán meglehetősen népszerűtlen. Mi ennek oka? Nem az orvosi tudás hiánya. Ez Kanizsán is olyan nívós, mint Kanizsához hasonló városokban. Vagy tán a nagyközönség megrághalmazási hajlama. A nép mindent a doktort hajlandó okozni a halálozásért. — Inkább a doktorok közt uralkodó versengés az oka. Az egyik mutatósabban akar gyógyítani a másikkal, így aztán az a másik észrevevő a doktor-nagyiparos műhibáját és kész a legenda-képzés és a szállóige. „Jön a Sipőcz”, ezzel ijesztgetik az orvosokat. Blau Ottó elszólása is nyomot hagyott: „Aki bemegy a kórházba, az ott meghal.” S most ezekhez az esetekhez egy újabb eset csatlakozik: Az asszisztencia nélkül megoperált hályog. Erre is már kész a szállóige. Egyik kérdezi a másiktól: „Hol az úter”? Mert a hályoggal együtt az úter is vészelt volna, állítják a szakemberek. A helyi sajtó az orvosi reputáció érdekében szívesen látná az orvosok közt a teljes összhangot, hogy helyreálljon az a bizalom, mely az orvosi működés sikerének kardinális alapja.

⊗ A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

⊗

kitünő sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és közsóvesénél, a csukorbetegségnek, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tisztá!

Kapható drágyvízkereskedésekben vagy a
Sinye-Lipőci Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudolfsplatz 8.

HIREK.

Jelenetek.

— Gyermeknap cinikus. —

Egy ur. Jó napot nagyságos asszonyom!

Ó. Kérek egy fillért.

Ur. Jó napot.

Ó. Kérek két fillért!

Ur. Jó napot.

Ó. Kérek egy koronát, maga szemtelen cinikus.

Különbön adjon Isten

Ur. Mit? Koronát?

Ó. Nem. Jó napot!

Ur. Akkor rendben van, ha nem kell korona.

Ó. Nem. Most már egy ötössel sem elégszem meg. Szégyeljük magukat, hogy így kell magukból kivásalni az ezüstpénzt. És különösen Önből, aki

igazi gavallér hírében áll, aki egy megtestesült dzsentimencs...

Ur. Nem tartom helyesnek ezt az egész komédiázást. Erkölcstelenség ily módon lekötölni az alsóbb társadalmat, nem szólva erről a reklámról.

Ó. Hallgasson! Erkölcstelen a jótékonyosság? ... Ezt se mondta még senki. De azért beszél maga így, mert nem tudja mi az „züllött gyerek”. Ő még nem volt anya, hát nem érti ezt meg.

Ur. Nem voltam. Sajnos. Legalább megnyertem volna a Nobel-díjat.

Ó. Szóval nem ad.

Ur. Előbb kérdeznék valamit.

Ó. Kérdezzen.

Ur. Lásna, Önök meg az egész társadalom most gyűjt és gyűjt, hogy segítsen. Különbön mit meséljen, hiszen ugys tudja. Csakhogy nem-lesz-e ez biztatás azok az anyák és apák részére, akik házasságon kívül élnek a szerelem jogaival.

Ó. Nem értem egészen, amit mond. De amit értek, arra azt felelem, hogyha az említett anyák és apák hálátlanul viselkednének a jótékony társadalommal szemben, nekünk még akkor is nagylelkűeknek kell maradnunk.

Ur. Ön nem értett meg engem.

Ó. De igen. Vagy legalább azt hiszem. Mert ugyebár, a biblia is azt parancsolja, hogy aki téged kövel megdob, dobd vissza kenyérral.

Ur. Ez frázis!

Ó (elszörnyedve). Frázis?

Ur. Igen. Mert ha én kenyérral dobom vissza azt, aki engem kövel dob meg, akkor ebből mi következik ebben a modern világban?

Ó. Nos, mi?

Ur. Mi lesz? Akkor a ködöbálás kenyérekeregetté válik.

Ó (gondolkozik). Ja vagy ugy? Már értem. Maga szemtelen.

Ur (egy ötöst ad). Tessék.

Ó. Tudtam, hogy ez lesz a vége.

— A gyermeknap milliomosa. —

Milli. Csókolom a kezét asszonyom.

Hölgy (tartja a tányért).

Milli. Tessék.

Hölgy. De méltóságos uram, tiz korona talán mégis kevés lesz.

Milli. Én éppen az ellenkezőjét gondoltam.

Hölgy. Tessék hamar adni még, hogy valaki meglássa.

Milli. De nem adhatok édesem, rosszul mennek az üzletek. Hiába minden kérés.

Hölgy. Méltóságos ur fia sokkal bőkezűbb volt. Ó egy százkoronást adott.

Milli. Egy száz koronást?

Hölgy. Igen.

Milli. Hja! Neki könnyű. Ó adhat. Neki van egy milliomos apja, de nekem niucsen senkim.

Hölgy. Régi vice.

Milli. De uj.

Hölgy. Mint a smucigok. (Persze, hogy ez magában moudja.) Apál.

— Választmányi ülés. A Zalamegyei Általános Tantestület központi választmánya f. hó 19-én Zalaegerszegen gyűlést tart.

— Jótékonyosság. Irmiler József és neje 200 koronát adományoztak a gyermekliga céljaira.

— Aranyzászú Hock János Nagykanizsán. Talán az egész ország legnépszerűbb katolikus papja Hock János orsz. képviselő. E hó 21-én pénteken este fél 9 órakor tartja egyetlen felolvasó estélyét, mely alkalommal a budapesti Uránia-színház rendez előadást. Színe kerül Hock János legújabb nagyszerű háromfelvonásos darabja „Az Ur Jézus.” A darab, ugy mint Budapesten, az eredeti világhírű színes vetített képekkel, valamint mozgó képekkel kerül előadásra. Nagy érdeklődéssel nézünk ezen nem mindennapi esemény elé. Jagyek 2, 1.50 és 1 koronáért Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében kaphatók.

— **Gyászrovat.** Eisinger Samuné, született Scherz Nanette folyó hó 8-án életének 67. évében elhunyt. Temetése ma délután volt nagy részvét megnyilatkozásával. A megboldogultban Friedl Ödön dr. és Etlényi Géza dr. helybeli ügyvédek anyjakat gyászolják.

Gógl Lórika, Gógl Lajos, az Első magyar biztosító társaság nagykanizsai vezérigénysége tisztviselőjének leánya 13 éves korában elhunyt. Ma délután temetik.

Wlasits József az építői iparosok szövetségének titkára hosszú szonvedés után 65 éves korában meghalt.

— **A polgármester és a gyermeknap.** Ez a két fogalom nagyon könnyen kerülhet egymás mellé, mert köztudomású, hogy Vécsy Zsigmond polgármester a városi közjótékonyági intézményeinek és így a gyermeknapnak is a legteljesebb harcosa. Most azonban mégis úgy történt, hogy mikor az egész város a gyermeknap ügyével volt elfoglalva akkor a polgármesternek Budapestre kellett utaznia a Polgármesterek Országos Egyesületének tanácsülésére. Csak vasárnap d. u. érkezett haza, de amint értesültünk, a Liga nem késorodott, mert amint előre kijelentette szerkesztőnk előtt, az ő obulusai nem hiányoznak a jótékonyág oltáráról.

— **Kiss szerencsése nagy!** Miért legnépszerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudnia! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, eddig annyi milliót fizetett ki—készpénzben t. vevőinek, hogy ma hazánk legnépszerűbb osztálysorsjegy főelárúsító helye. Huzás már május 19. és 21-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekísérletet és vegyenek a teljes megbízható és előzékeny Kiss Károly és társa bankházában Budapest, IV. Kossuth Lajos-u. 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsése nagy!

— **Utcakövezés.** A Bazaltbánya r.-t. megkezdte a Boeska- és Temető-utnak kis bazaltkockákkal való kövezését.

— **Katonai özpontosítás** Jól értesült forrásból értesültünk, hogy a magy. kir. 20. honvéd gyalogezred körmenői és fűmei zászlóaljai június 15-én városunkba érkeznek ezredgyakorlatra. Egy vidéki ezred is csatlakozik hozzá és egy teljes hónapig városunkban fognak időzni. Elszállásolásuk valószínűleg a közönséget is igénybe fogja venni, mert a tartalék kaszárnyahelyiségek elégtelenek lesznek.

— **Zalavármegye községei és egyéb helyneveinek megállapítása.** A Budapesti Közlönyben és a Belügyi Közlönyben már régebben megjelent a községek megállapított illetőleg megválasztott nevei. Most a vármegyei hivatalos lap is közli ezeket. Egyben az alispán felhívja a községek polgármestereit, bíráit, jegyzőit, megyei, járási és illetékes hntóságokat, hogy a régi bélyegzőket és pecsét nyomokat vonják be és május 25-éig az alispánsághoz felterjesszék. Az államépítészeti hivatal pedig az utak új neveinek megfelelő kiigazítási illetve megváltoztatási tárgyában mielőbb javaslatot tegyen.

— **Kalandoz termézetű diákok** A Zalavármegyei hivatalos lap két csáktornyai polgári iskolai diákok körözését hozza. Az egyik Fuisz János 13 éves róm. kath.; a másik Berényi Jenő 14 éves izraelita vallású. Mindkettőt megszőkített szüleiktől és vissza nem tért. Ki tudja hány ábrándos tanácskozás előzte meg a nyomtalan eltűnést és hány vadász és utikaland előlvasása érlelte bennök a kalandos leket. Kaland, hír talán nagyon is lehetett a sugók, amik a fiatal Rubinsonokat utra készítettek. A valóság majd kiábrándítja őket és visszaviszi az elhagyott meleg szülői fészekbe.

— **Bevonuló katonák utazása.** A fegyvergyakorlatokra vagy felülvizsgálatra bevonuló legénység a behívójegy alapján a tartózkodási helyről, illetve az ahhoz legközelebb eső vasúti állomástól egészen a bevonulási állomásig vasúti viteldij fizetése nélkül utazhatnak. A bevonulást a behívó jegyhez fűzött szelvényen a katonai ügyosztály vagy az előjáróság tartozik igazolni.

— **Elharmarkodott feljelentés.** Hivatalos információ alapján megirtuk, hogy Hromcsék Vince Petőfi-uti pékmester adósságok hátrahagyásával megszőkített. Ez a hírnök elharmarkodott feljelentés alapján került lapunkba. Nevezett pékmester nem szókött meg; az ellene tett feljelentés alapján elfrendelt zárlat nyomában feloldatott és ellene semminemű hivatalos eljárás nincs foganatosítva.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

(Az újságok és a közönség. — Férfiest egy moziban.)

Sokat irtak már a közönség és az újságok közötti viszonyról. Az újság, ha boldogulni akar alkalmazkodik a közönség ízléséhez. Az utóbbi időben azonban, különösen a szenzációs riportra vadászó lapok hatalmas elterjedése óta, a közönség ízlésében határozott visszaesés mutatkozik. Mintha csak a botrányok izgatnák az újságot olvasó közönséget. Alkalmunk van megfigyelni miként követeli az olvasó lapjától a legképtelenebb mende-mondák kinyomatását. Elfeledik a betű őr hatását, elfeledik, hogy az újság nem pletykák, hanem tények szellőztetésére és bírálatára van hivatva. Amelyik lap botrányokra „utazik” az ideig-óráig népszerű lehet nagy tömeg szemében, de művelt, jóízű embernél nem találta hitelt.

A következő levelet kaptam:

Tisztelt Anonimusz! Ön minden héten megemlékezik a hét érdekesebb eseményéről és így csodálom, hogy mult heti krónikájában nem tett említést azokról az öles mozi plakátokról, melyek egy férfiest megtartását hirdették. Valószínűleg figyelmét kerülte, ép azért közlöm Önnel. Híve egyik olvasójuk.

Előttünk ismert olvasónknak igaza van. Az ügy figyelmünket kerülte. Olvasónknak bizonyára az tűnt fel, hogy míg a fővárosban csak nagy titokban a rendőrség tudta nélkül adnak elő a mozik ily természetű képeket, addig nálunk öles plakátok hirdetik a „férfiesteket”. Nem szeretünk „erköles esősi” szerepekre vállalkozni, de olvasónk felszólalásának kézséggel adtunk helyet mert sok igazság magvát tartalmazza.

Anonimusz.

KÖZGAZDASÁG.

A zalamegyei pénzügyintézetek működése 1908-ban Erről a nagyfontosságú úgyról számol be az a kamarai jelentés, melyet lapunk más helyén közlünk. A jelentést Fuchs Arthur, a Pesti magyar kereskedelmi bank itteni fiókjának főnöke adta be a kamara felkérésére. Az ismertetés bizonyára mint a szakkörökben, mint pedig a nagyközönség körében érdeklődést fog kelteni, mert a megyei pénzügyintézetek működéséről illetékebb helyről nem tehetnek nyilatkozatot, mint onnan, hol meg van a lehetőség a pénzügyintézetek működésének közvetlen szemlélésére. A kamarai jelentés természetesen a pénzügyintézetek szempontjából érvel és ismerteti, ami annak a magyarázata, hogy az ilyen kamarai jelentések az illető közgazdasági foglalkozás, intézmény viszonyainak javulását célozza.

A Nagykánizsai Takarékpénztár új részvényeire történő befizetéseknek május 15-én jár le a harmadik és egyuttal utolsó részlet befizetési határideje. A tökeemelés, mint már annak idején megirtuk fényesen sikerült.

Májusi fagy. A gazdák rettegett ellensége a májusi fagy Zalamegyébe is ellátogatott. A megye több részéből érkeztek ilyen jelentések. Nagykanizsán és környékén péntek és szombat éjjel fagyott, ami sok kárt tett a rozsban, szőlőkben, gyümölcsösben és kerti veteményekben.

Szövő- és textilgépgyár beadványa. Hajós Béla budapesti lakos beadványával járult a városi tanácshoz, hogy egy létesítendő szövő- és textilgépgyárhoz városi kedvezménytel hozzájáruljon. A gyár céljaira való ingyen telket, a felépítéshoz szükséges mindenféle építő anyagot és 15 évi pótdadómertességet kér. A város előlegesen beszerzett információi személyi és tárgyi tekintetben teljesen megfelelők. Ezeknek alapján a csütörtökön tartott pénzügyi bizottsági ülésen a kérelmet olyformán óhajtja figyelembe venni, a telket az építkezés ár-

nyában bocsátja rendelkezésre, minthogy az építkezések és a gyár fejlesztése 12 évi időtartamban vannak contemplálva, úgy, hogy először a gépek előállítására szükséges gépgyárat létesítik és csak azután 60 szövőszékes üzemre és 12 év múlva 600 szövőszéki terjeszti ki, bár a beadvány szerint nincs kizárva, hogy még tovább is terjeszkedik a gyár üzeme. Éppen az építkezési anyag egyenértékét is részletekben hajlandó a város megadni, meg a pótdadómertességet 15 évre. Most bekérlik az építési terveket és kötelező ígéretet a munkások számára nézve és azután a tanács, majd a közgyűlés lesz hivatva véglegesen dönteni e nagyszerű gyári vállalat ügyében, mely ismét hivatva van városunk közgazdasági életének megerősítésére.

«Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schiecht szarvasszappanával

tisztítunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányosának eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tisztaság és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükséges.

1000 holdig terjedő oly birtokot óhajtok őszi átvételre

bérelni

ami a várostól mesze nem fekszik, elegendő és jó karban levő gazdasági épületekkel és urilakkal bir.

Cím e lap kiadóhivatalában, Nádor-utca 7., vagy Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Deák-tér.

A közönség köréből.

Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Kabaré és utcapiszkítás.

Tek. Szerkesztőség! Ez a két dolog úgy került össze, hogy az elmúlt héten kabaré előadást rendező orfeum csapat vonult át a városra. Egy vendéglobban tartottak előadást, amit kevesen hallgattak végig. Ez azonban a vendéglobb és a kabaré társaság ügye. Bontunket kanizsai polgárokat a kabaré anyagában érdekel, hogy most, mikor már nincs más e kabaréból, mint ennek rossz emléke, miért éktelenkedik számtalan villanyoszlopon egy-egy kabaré plakát. Ha hirdető oszlop nincs is Kanizsán azért az ilyen utcapiszkítást nem szabadna magagandni! Csak egyszer büntessen a rendőrség ilyesmi miatt, akkor nem fog az ilyesmi előfordulni. Egy Szépitő egyesületi tag.

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedéloszerp.

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB
ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

95

Legnagyobb
ujdonság!!

EUFON

Legnagyobb
ujdonság!!

hangtölcsér nélküli beszélőgépek

A hiányzó hangtölcsért a „Resonanz” szekrény pótolja, mely által a bántó bádoghangtól egy teljesen szabad eddig utól nem ért természetes tiszta hangot nyerünk.

6 készülék típus legtokéletesebb és legfinomabb kivitelben 75 koronától feljebb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

EUFON Co. LIMT. BUDAPEST—WIEN I., GRABEN 17.

Elárusítóhelyek Budapesten: FUSZEK HENRIK: IV., Foronok-tere 2. szám. MUSICA COMPANY. VI. ker., Teréz-körút 1 sz.

Feladás.

Könnyen elhordható helyen I. osztályu erős búkk és oser ölfá eladó. A búkk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és eserbognároknak. A oser műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve erdei ölenkint

I. osztályu 34 korona
II. „ 28 „

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető:

Ujdváron, Berkenyés és Társainál.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-** cigaretta-papirt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magad hasonló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévutra** vezetni.

DARUVÁR FÜRDŐ

Szlavoniában, a Déli vasút állomása.

VASAS-ÉS ISZAPHÓFORRÁSOK 34°-50° C.

Kies vidék, remek park, nagy erdő. Márvány-, porcellán- és tükörfürdők, láptürodök. Fungó gyógykezelés és hidrovizkura. lég- és napfürdők szabadban való fekvés és hőzökura. Kiváló gyógyeredmények valamennyi női bajnál, vérszegénység, esznál, köszvény, valamint idegfájdalmaknál, különösen ischiasznál. Mérsékelt árak. Prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Oh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen!

Egger mellpasztillai

Az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadohoz 50 fillér.

Fő és székhelyénél raktár:

„NADOR”

Megfojt ez az átkozott köhögés!

gyógyszertár

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Nagykanizsán: Bolus Lajos, Práger Béla, Reik Gyula és Csáktornyán. Pető Jenő gyógyszertárakban.

A legjobb fém-tisztítószer

Fogyasztás évente 60 millió doboz.

Mindenütt kapható.

Be van bizonyítva,

hogy az utcai falragaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember töltheti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hirdetési eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamegye legregibb újságjában, a **Zalai Közönlönyben**.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Mádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

A tagosítás vármegyénkben.

(P. V.) Május 1-én a tagosítási eljárás során új rend lépett életbe. Lapunkban már közöltük, hogy a földművelésügyi miniszter kiket nevezett ki vármegyénkben a föld osztályozását és becsülését végző bizottságok elnökeül. Amint a közétett névsorból kitűnik, a kinevezésnél gondja volt a miniszternek arra is, hogy minden vármegye területéről legalább 3-4 kispasztát is felvegyen a szakértők közé, hogy e fontos birtokpolitikai eljárásban a kisember érdekei is megfelelően érvényesülhessenek.

A tagosítási eljárás legfontosabb része, amitől elsősorban függ a tagosítás eredményessége, megbízhatósága, — a helyesen keresztülvitt osztályozás és becsülés. Az 1832. évi tagosítási törvény értelmében a Királyhágón inneni jogterületen az osztályozás és becsülés az érdekeltek jelenlétében, az uraság és jobbágyok által szabadon és egyenlő számmal választott személyek hozzájárulásával történik meg. A bírói gyakorlat az alkalmas szakértői bizottságot úgy állította össze, hogy az érdekeltek érdekesorpotok szerint urbéri választmányt alakítottak, amelynek kebeléből kiküldött becsüők végezték az osztályozást és becsülést az eljáró bíró vezetése alatt. Könnyen látható, hogy a szakértői bizottság eddigi összeállításában nem felelhetett meg a kívánalmaknak. Számos panasz merült fel, hogy a szakértői bizottság tagjait az osztályozás és becsülés keresztülvitelénél nem tárgyilagosságot, hanem megbízóik érdekei vezérlik. És ez érthető is, mert a szakértői bizottság eddig csupán a különböző érdekesorpotok megbízóiból alakult és abban a helyi érdektől távol álló tárgyilagosságot nem képviselve nem volt.

Az új rendelkezések ezen a bajon gyökeresen segítenek. A tárgyilagosságot abban nyeri biztosítékát, hogy a szakértői bizottság elnökét a bíróság nevezi ki és csak olyan nevezhető ki, aki a folyamatban levő birtokrendezési ügyben érdekelve nincs. A kinevezendő elnök szakértelmét pedig a biztosítja, hogy a bíróság csak azon gazdasági szakértők közül választhat elnököt, akiket a földművelésügyi miniszter kijelölt. Erdők osztályozása és becsülése esetében pedig egyenesen a bíróság beleszólása nélkül a földművelésügyi miniszter jelöli ki elnökül a

legalkalmasabnak mutakozó szakértőt. Ezért jelentősek a mostani kinevezések. A szakértői bizottság összeállításánál azonban most sem mellőzhetők a helyi különleges viszonyokat ismerő szakértők, akiknek a bizottság tagjaivá és póttagjaivá való megválasztása továbbra is az érdekesorpotok feladata marad.

A szakértői bizottság most a határ felezését bíró nagyobb és a határ másik felét bíró kisebb birtokosok érdekesorpotjai által választott két rendes és két póttagból áll, akiknek elnökét a földművelésügyi miniszter által most kijelölt egyének közül nevezi ki az eljáró bíró. A választott rendes szakértő helyébe akadályoztatás esetén a választott póttag lép és ilyenkor a póttag helyét tölti be a bíró kinevezéssel. Így a bizottság tagja gyanánt lehetőleg mindig olyan szakértő működik, akit az érdekeltek bizalma választott be a bizottságba. Mert az eljáró bíró szabadon csak akkor nevezhet ki szakértőket, ha a tárgyaláson sem a rendes, sem a póttag nem jelenik meg, vagy ha az érdekeltek sem rendes, sem póttagot nem választottak. Tehát a működő bizottság tulajdonképpen csak két tagból és az elnökből áll.

A szakértői munkálkodás a mintaföldeknek a helyszínen történendő felállításával veszi kezdetét. Ugyanekkor meg kell határozni az egy becsülőnek megfelelő pénzbeli egyenértékét is. Az eljáró bíró a megállapodásokat jegyzőkönyvbe veszi és az egyes földrészletekre megállapított művelési ág jelzését és a földrészletek osztályszámait az osztályozási jegyzékbe sajátkezűleg bevezeti. A bírót ebben munkájában kell, hogy támogassa a szakértő gazdasági szakértelme. Itt dől el a tagosítás igazságos volta. Mert egy közös tömegbe olvadt tagosítandó területekből minden érdekelte csak úgy nyerheti vissza jogos tulajdonát, ha a tömegbe beadott ingatlanaink értékét a szakértők helyesen állapítják meg és a határ minden egyes darabját helyesen értékelik.

— A vármegyei takarékpénztár ügyében Udvardy Vince törvényhatósági bizottsági tag erősen dolgozik. Az erre vonatkozó indítványát a megyei közgyűlés kedden tárgyalta, azonban végleges döntés nem történt. Többek hozzászólása után az ügy lekerült a napirendről.

Drágaság.

(v.) Az élelmi cikkeket értékükön felül fizetjük meg. A fogyasztó közönség akaratán kívül eső faktorok idézik elő ezt a bizonyára nem örvös gazdasági jelenséget. A védrám oka a drágaságnak, nem pedig a rossz termés. Hogy ma minden élelmicikkért sokat lehet elkérni, azt a termelő gyakorlatilag az 1905-ik év óta kipróbálta és többé abba nem hagyja, a míg a mezőgazdasági termékek behozatala védőrámmal lehetetlenné van téve. A parasztasszony, Nagykanizsán az élelmezés főfaktora, előre kigondolja mennyit kell kapni a piacra hozott élelemért és rendszeresen nem téved számításában. A fogyasztó közönség a testi erő fentartására szükséges tápszerek bevásárlását nem halaszthatja el, szóval nem strájkolhat és azért beadja a derekát és tulfizet. Aki a közrendre, felügyelnek, nem avatkozhatnak bele az áralakulásba. Bizonyos elvek szerint való céltudatos cselekvésnek az áralakulása vonatkozólag még nyomát se találjuk és megyen minden a hogy volt ezelőtt 50 évvel. Az antiszociális visszaélés dühöng ma is mint ezelőtt félszázaddal.

A husdrágaságot csak husimport szüntetheti meg. Ha ez be nem következik, szomorú husáraknak nézünk elébe. A marhaállomány Zalamegyében a sok növendékmarha exportálása óta jelentékenyen megesappant. Ha tehát külszörzökből segítség nem jön, a husárak csak emelkedni fognak. A zöldség és főzelékfélék drágaságát úgy lehetne enyhíteni, hogy a város boltárkereskedéseket telepít meg és olesó bérért enged át városi területeket.

A lelketlen közvetítőkereskedelemnek szabályozása egyik vitális érdeke minden városnak. Nálunk piaci szabályzat erről még nem intézkedik, de a közrend megkívánja, hogy élelmicikket egészségügyi ellenőrzés szempontjából máshol mint a piacon ne lehessen. Tehát nem szabad kofáknak, alkuszoknak kimenni a város végére, ott meglesni a termelőket és eképpen megakadályozni azt, hogy a fogyasztó ne léphessen a termelővel alkuba. Ennek az intézkedésnek megvalósítására már sok tértát fecsértünk el, mindeddig látható siker nélkül. A kofauralom szabadon dühönghet, nincs senki, aki a közvetítői kapzsiságnak gátat vessen és a lakosság néma megadással türi a tulkapásokat. A mezőgazdaság emellett nagyon jól érzi magát és mivel Magyarország agrárország nem szabadna az intelligencia és a munkásember érdekeit megvédeni? Ez nem lehet a helyhatóságnak felfogása, de senkié sem, aki hazáját szereti.

Sirolin

*Emeli az étvágyt és a testhelyet, megszűnteti a köhögést, váládékat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utazásokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárúházban. — Ára üveggel 4.— korona.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüve
mindenütt kapható.

HIREK.

— **Tanítógyűlés.** A „Zalamegyei ált. tanítótestület” „Muraközi tanítóköre” 1909. május 24-én, hétfőn d. e. 9 órakor Drávavásárhelyen, az állami népiskolában, az iskola zászlójának szentelésével egybekapcsolva rendez évi közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Reggel 9 órakor ünnepélyes „Veni Sancte”. 2. Az iskola zászlójának szentelése. 3. Elnöki megnyitó beszéd. 4. Jelentés a választmány 1908—909. tanévi működéséről. 5. „Muraköz népoktatásügye”. Előadja Ruzsicska Kálmán dr., kir. tanácsos, tanfelügyelő. 6. Csury Jenő dr., miniszteri osztálytanácsos felolvasása a m. kir. postatakarékpenztár intézményéről. 7. Sehrám Béla hodosányi áll. tanító felolvasása: „Az egyhuzamban való tanítás megfelel-e népünk gazdasági érdekeinek és a paedagogia követelményeinek?” c. tételről.

— **Névmagyarosítás** Szlakó Dániel esküdtornyai határrendőr és gyermekei József, Mária és Ilona nevűket „Szepesi”-re változtatták.

— **A gyermeknap jövedelme.** A nagykanizsai gyermeknap jövedelme messze felülhaladta a várt összeget. A tiszta jövedelem mintegy három-ezer korona, mely meglepő szép eredmény élénken illusztrálja társadalmunk humánus érzését, no meg azt, hogy a gyermeknap ügye Nagykanizsán jó kezekben volt.

— **Az egyhuzamu munkaidő a vármegyén.** A vármegyei tisztviselők óhaja teljesült. A megyei közgyűlés kimondta, hogy június, július és augusztus hónapokban reggel 7 órától délután 1 óráig egyhuzamban lesz a munkaidő.

— **Alapszabály jóváhagyás.** A belügyminiszter, mint a hivatalos lap közli „Sójtör és vidéke casinója” alapszabályait jóváhagyta.

— **Gyermeknap Kiskanizsán.** Igen ott is volt felállítva egy urna a templomtőren, de az oda beosztott urinők nagyon kevés eredményt tudtak egy darabig elérni. Litánia után azonban az úras urna hamarosan megtelt. A dolog úgy történt, hogy a kiskanizsai állami iskolában, hogy a nép gyermekeinek szeretetét és oltalmát a madarak és fák iránt felköltés, egy kis ünnepélyt rendeztek az iskolában. Egy ilyen célt szolgáló alkalmas szindarabot tanított be tanítványainak Váry Jolán állami tanítónő és még énekekkel, táncal és szavalattal bővítette ki a műsort. Az iskola tágas udvarát, hol az előadás végbement egészen megtöltötték a gyermekek és mindkét nembeli polgárság. Az ünnepély fényesen sikerült; a szereplők dícséretesen játszottak, de legtöbb tapsot aratott Kovács Annuska szép táncával. Mikor az élvezetes előadásnak vége volt, a praktikus tanítók odaállították az urnát az ajtó elé és a kivonuló publikum szívesen dobott bele néhány filléréket. Így tellett meg a Kiskanizsai urna. Váry Jolánt a buzgó tanítónőt 2 hatalmas csokorral tisztelték meg. Ezt is a Liga javára értékesített, mert a virágot szétzedve elárusította, hogy gyarapítsa a kiskanizsai gyermeknap jövedelmét.

— **Polgári iskolai tanulók kirándulása.** Már közöltük egyszer a polgáriskolai tanulók fumei kirándulási tervét. A tanulók 50-en (17 leány 33 fiú) vasárnap reggel indulnak és csütörtökön délelőtt érkeznek vissza. Az ifjuságot 3 tanár vezeti Jellinek Márk, Szauermaun Mihály és Horváthné Kenedi Erzsébet.

— **Pénzügyintézetek tisztviselői szervezkedése.** A dunántúli pénzügyintézetek tisztviselőinek néhány évvel ezelőtt Kaposvárott alakult egy egyesülete, mely hivatásul tüzte ki a pénzügyintézetek tisztviselői érdekképviseletét. Az egyesület működéséről keveset hallani, annyit tudunk, hogy már régóta próbálkoznak, hogy Nagykanizsán külön kerületet alakítsanak. Ez azonban eddig nem sikerült, mert az itteni pénzügyintézetek tisztviselői a Nagykanizsai magántisztviselők egyesületének tagjai, mely egyesület az összes magántisztviselők érdekeit képviseli. Ezek ellenére is a nevezett pénzügyintézetek tisztviselői egyesület szeretne Nagykanizsán tételt hódítani. Mint értesülünk napokban itt járt az egyesület egy küldöttje és tárgyalást folytatott az ügyben egy itteni pénzügyintézet főtisztviselővel. A tárgyalás eredménye ismeretlen előttünk. Nincs is szándékunkban beleszólni pénzügyintézetek tisztviselői ügyeibe. Az ügy iránti jóindulatunk azonban annak kijelentésére készlet bennünket — és értesülésünk szerint ez több pénzügyintézet tisztviselő véleménye is — hogy a külön egyesület megalakításának szükségét mi nem látjuk fentforogni. A magántisztviselők egyesülete számtalan esetben bebizonyította, hogy bármilyen szakmabeli magántisztviselőnek megvédi érdekeit és semmi szükség sincs arra, hogy épen a pénzügyintézetek tisztviselői alakítsanak külön csoportot, mert a magántisztviselők egyesületében a vezető szerep ugyanis az ő kezükben van.

— **A budapesti Uránia-színház előadása Nagykanizsán.** Első közlésünkre, hogy a budapesti Uránia-színház e hó 21-én a Polgári Egyet termében Hock János orsz. képviselő felolvasásával előadja „Az Ur Jézus” háromfelvonásos darabját, városunk intelligenciája sietett jegyekről gondoskodni, úgy, hogy Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében jegyek már csak csekély számban kaphatók.

— **Halálozás.** Hoffmann Miksa keszhelyi takarékpénztár r. t. cégvezető főkönyvelője folyó hó 10-én Wienben elhunyt. Az intézet, melynek 31 évig volt az elhunyt tisztviselője, külön gyászjelentést adott ki Hoffmann haláláról.

— **A csáktornyai torna és vívó klub** napokban tartott közgyűlése Samuely Ottó csáktornyai aljárásbíró választotta az egyesület titkárává.

— **Cipészmeztérek szervezkedése.** A cipészmeztérek érdekeinek megvédésére és egyöntetű eljárás létesítésére elhatározták, hogy szakegyesületben tömörülnek az iparostűllet kebelében. A szabályzatok elkészítésére és az ügyek ideiglenes vezetésére bizottságot választottak. Ennek elnöke Miltényi Sándor, tagjai pedig Rosenfeld Miksa, Pfeiffer Jakab, Keller Mátyas, Ticz Antal, Weisz Henrik, Miltényi Gyula, Babics Antal, Dukász József, Jancsecz Imre, Perger Imre.

— **A balatoni fürdőélet.** A fürdőéletnek igen nagy lendületet fog kölcsönözni, hogy a budapest—prágerhófi vonalba eső Balatonkeresztúr községben a Déli Vasút-társaság vasúti állomást létesít. A kisajátítási tárgyalást minap tartották meg s azon a közigazgatási bizottság részéről Plachner Sándor vármegyei főjegyző, Dépold Béla, az állam-építészeti hivatal főnöke és Lehner Vilmos marcalii főszolgabíró vettek részt. A kisajátítási tárgyalás eredményes volt s az építési munkálatokat már a legközelebbi napokban megkezdik. Erre való tekintettel már a közeli Mária-telep is fürdőjellegzet őrít s a villák sorra épülnek föl rajta.

— **A munka jutalma.** Darányi földművelésügyi miniszter két tapoleai gazdasági munkást jutalmazott, kik 40 éve szolgálnak egy helyen. A jutalmat a napokban adták át a munkásoknak ünnepségek közt.

— **Most már értjük.** A Kazinczy-utca részleges aszfaltozása még mindig késik, bármily kívánatos is lenne ennek mielőbbi megtörténte. Ez tudvalevőleg azért van, mert a döntés ellen két ízben is fellebbeztek és az ügy most a belügyminisztériumban fekszik. Az Első Fiumei Aszfaltgyár kapta a szállítást, mely ellen néhány strommann fellebbezéssel élt. Az egyik fellebbező egy versenyyár itteni megbízottja. Tegnap óta még világosabb előttünk az ügy. Egyik fővárosi lap tegnapi száma írja, hogy az Első Fiumei Aszfaltgyár ellen egy kartell csoport indítja a harcot, mert a fumei nem tagja a kartellnek. A kartell élén a Magyar Aszfaltgyár Részvénytársaság áll. Érdekes, hogy a fumei aszfaltgyár ellen nálunk is a Magyar Aszfaltgyár itteni képviselője fellebbezett. Így most már értjük, hogy miért késik oly soká a Kazinczy-utca aszfaltozása. A város közönsége azonban bizonyára nem feledi el a Magyar Aszfaltgyár Részvénytársaság ezen szívességét, mert ha az említett budapesti cég kapta volna a megbízást, akkor bizonyára nem fellebbeztek volna a döntés ellen.

— **Varasd-Teplitz fürdőn** október óta 650 beteg keresett gyógyulást. Köztük több kanizsai is volt. Május 1-én megkezdődött a nyári saison.

— **A vasutas szövetség barcsi kerületében** 40 tagból álló dalárda alakult. A dalárda elnökéül Molnár József barcsi futóházi főnököt választották.

— **Elgázolás.** Pap Gábor béres Ujnéről a Hamuszín pusztára egy ökröszekéren mustrágyát szállított. Utközben leakart ugrani a szekérről, hogy az ökrök előtt mehessen, de ugrás közben megcsuszott, leesett és a szekér alá. A nehéz szekér keresztül ment rajta és oly súlyos belső sérülést szenvedett, hogy a felgyógyulásához alig van remény. A helybeli kórházba szállították, hol kihallgatták és megállapították, hogy mulasztás ez ügyben senkit se terhel, pusztán véletlen szerencsétlenség okozta veszedelmét.

— **Hirdető oszlopok szükségessége.** Élénken foglalkoztatta közönségünket „Utcapiszták” című közleményünk, melyet az olvasók köréből kaptunk. Általános a vélemény, hogy a városi hirdetőoszlopok felállításának ideje már elérkezett, hogy az már el nem odázható Amióta Belvárosunk tisztántartása igazán dícséretes, azóta bántó ellentétet okoz a tiszta kövezet, az ócska plakátokkal telt falakkal. A villamos oszlopokat is nagyon alkalmas eszköznek tartják a hirdetések felragasztására. Hát ha majd ezek eltűnnek, vagy karesubb vasoszlopokkal helyettesítik, akkor is eltűrik ezt az abuzust? Felhívjuk rá a Szépitő Egyesület vezetősége figyelmét.

— **Agyonnyomta a föld.** Pacsán, mint lapunknak írják, egy földművelésügyi homokpart leásása dolgozott, miközben a föld ledőlt és a munkást maga alá temette. Holtan huzták ki onnan. Gondatlanság senkit nem terhel.

— **Tartalékosok családjának kártalanítása.** A nemrég lefolyt részleges mozgósítás még foglalkoztatja a hivatalokat. A hadügyminisztérium intézkedései folytán ugyanis a hadsereg részleges kiegészítésére valamint a tényleges szolgálatra behívott tartalékosok és póttartalékosok családjaiknak támogatására bizonyos összeget fognak kiutalványozni. Minthogy az erről szóló részleges utasítás még nem érkezett meg, a kárpótlás iránti tudósításunk hiányzik. Egyben értesítettnek ezek a behívott katonák, hogy április 22-én a nem tényleges állományba újlág áthelyeztettek.

Csak
alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

MILKA SUCHARD

Gyengélkedésnél első orvosi tekintélyek szerint legjobbnak bizonyult a „Sirolin-Roche”, mely méregtelen, iztelen és a szervezetre semmi káros befolyással nem bír. Már rövid használat után előmozdítja az étvágyat és emeli a test erejét, úgy, hogy rekonvalescens, sápadt leányok s gyermekek az étvágy gerjesztése céljából okvetlen használják. A szer minden gyógyszerárban kapható.

Vasuti összejövetel. Margburgból közli velünk egy alkalmi tudósítás, hogy kedden d. e. 11 órakor a Déli Vasut osztrák vonalán Margburg és Possnitz állomások között egy személyvonatot elért a gyorsvonat és beleszaladt. Két utas és egy alkalmazott azonnal meghalt, husz ember részint súlyos, részint könnyebb sérülést szenvedett. Két Pullmann-féle kocsi kigyulladt és porrá égett. Az összejövetel oka, hogy a személyvonat a távolságjelzőnél állt és a jelzőtábla nem volt felállítva. A szerencsétlenséget az enyhítette, hogy a személyvonat vezetője, amint észrevette a közlő gyorsvonatot, azonnal megindította vonatát és így nem tudott teljes erővel beleszáguldani a gyorsvonat. A halottak között van Walther gráci festő is.

Véres adóvégrehajítás! Régi dolog, hogy a magyar ember nem barátja az adófizetésnek, pedig hát már megtanulhatta volna, hogy erre találtak fel a jó magyar szót, hogy „muszáj”. Taksonyban Somogy megye egyik falujában történt, hogy egy szerencsétlen ellenszágult adóvégrehajítás alkalmával a kirendelt csendőröknek, Ezek kénytelenek voltak szuronyt használni, pár perc alatt a végrehajító rendben folytathatta munkáját; mert a szerencsétlen ellenszágult örökre elnémult.

Gyermekek nyári hasmenésénél és hányászekelésnél kitűnő hatású tápszernek bizonyult „Kufeké” tej nélkül vízben főve. A „Kufeké”-ben levő tojásfehérje-anyag kedvezőtlen a hasmenést okozó organizmusoknak s ilyenképpen megszünteti a bajt.

Kalandvágó diákok. Hétfői számunkban megirtuk, hogy Fuisz János és Berényi Jenő csáktornyai diákok eltűntek. A kalandvagy vonzotta őket. A megyei hivatalos lapban is megjelent a diákok körözése, kiket Balatonlellén feltartóztattak és Fuisz apját táviratilag értesítették gyermeke hollétéről.

Verekedés az uton. Már György nagykanizsai kéményseprő legény betért a korpavári korecsmába, ahol már 4 kiskanzisai legény, kik fát szállítottak borozgatott. Az egyik nevét nem tudja a panaszos — rábizta kocsiját lovát, hogy csak menjen vele majd eléri. El is érte, de csak Német Szt. Miklóson. Ezért a kéményseprőt jól összevissza verte. A rendőrség nyomozza a verekedő legényt.

A miháldi rablókat elfogták. Megirtuk volt, hogy Miháld község közigazgatóságát kirabolták. A rablók a kertbe hurcolták ki éjnek idején a Wertheim-székrenyűt és felfeszítve azt, mindent kivettek belőle. A csendőrök széleskörű nyomozást indítottak a tettesek kézrekerítésére. A nyomozásnak eredményére lett s a miháldi rablókat 5 fegyveres cigány személyében Zalaszentjakab mellett elfogták. Az elfogott rablókat vasraverve vitték be a kaposvári királyi ügyészség fogházába.

A Divat Újság minden hónapban kétszer jelenik meg. Előfizetési ára nagyon olcsó; negyedévre postán való szétküldéssel két korona 20 fillér. Előfizetni legcélszerűbben a kiadóhivatalba intézett postautalványon lehet. A Divat Újság kiadóhivatala Budapesten, VIII., Rókk Szilárd-utca 4. számú házbán van.

Öngyilkosság a honvédkaszárnyában.

— Saját tudósítónktól. —

Puskalövés zaja verte fel tegnap délután 2 óra tájban a nagykanizsai honvédkaszárnya csendjét. A lövés zajára elősiető katonák a raktár helyiségek mellett vértócsában fekvő találtak Novanicus István 20-ik honvédgyalogezred 8-ik századbeli közkatonaát, ki szolgálati fegyverével lőtte meg magát öngyilkossági szándékból.

Novanicus a mult év őszén vonult be az ezredhez. Idősebb fiu volt már, azonban későn jelentkezett szolgálatra, mert sokáig külföldön tartózkodott. A katonai élet nem igen tetszett neki. Panaszkodott emiatt bajtársainak, akik azonban panaszát nem vették komolyan. Többször mondta, hogy ő előbb fog

„kivetkőzni”, mint az idő bekövetkezik. A legénység nem értette e szavak jelentőségét. Uglýtszik, már ezzel is az öngyilkosságra célzott.

Tegnap délelőtt ő is kivonult gyakorlatozni. A kaszárnyában az étkezés után őrszolgálatra vezényelték a raktárak mellé. Novanicusban már ekkor megérlelődhetett az öngyilkosság gondolata, mert sirva követte szolgálati helyére az őrséget vezető tizedest. Idegessége fel is tűnt ennek és csak kérésre engedte őt szolgálatot teljesíteni. Az őrségváltás után néhány perc múlva történt az öngyilkossági kísérlet.

A lövés nem talált jól, csak bal keze táján ejtett sérülést. Gyorsan orvosost mentek és nemsokára egy katonai és egy polgári orvos jelent meg a helyszínen.

Beszállították a városi kórházba. Novanicus már jobban érzi magát s felépülése biztosra vehető.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használták vesebajoknál, a húgyhólyag-bántalmaknál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Kényen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható ágybetegszobákban és a Széchy-Lipóczy Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrankpart 8.

KÖZGAZDASÁG.

A Nagykanizsai Gőzfürdő r.-t. vasárnap tartotta közgyűlését. Reinitz József a társulat titkára felolvasta az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, melyet a közgyűlés tudomásul vett és a felmentvényt megadta. — Ezután megejtették a választásokat. Új igazgatósági tagok lettek: Fischer Ignác és Szanweber József. A társaság hivatalos lapja ismét a Zalai Közlöny.

Nagyatádi takarékpénztár r.-t. cég alatt Nagyatádon megalakult és általunk már jelzett új pénzüzetet 200.000 K alaptőkével (2000 darab 100 koronás részvény). Ügyvezető-igazgatónak Steiner Miksa, helyettes-igazgatónak pedig Dani János választott meg. Igazgatósági tagokká pedig: Mayer István, Bienenfeld Izidor, Kertész Adolf, Pfeifer Imre, Steiner Ignác, Feiglótk Zsigmond, Dolencz István, dr. Grünbaum Náthán (ügyész). Felügyelő bizottsági tagok lettek: Kócián Emil, a Somogy-megyei takarékpénztár titkára, dr. Borsodi József, Hausner Ignác, Forró János, Bosznay Kálmán és Szabady Kálmán. Póttagokul Szelid János és Janó István választották meg.

A postatakarékpénztár népszerűsítése. Magyarországon a postatakarékpénztár sokkal kevésbé népszerű, mint ezt közgazdasági jelentősége alapján megérdemelné. Most a tanítószög siet e fontos ügy szolgálatába. Eddig 3 megyénkbeli tanítóegyesület gyűlési napirendjében látjuk felvéve a magyar postatakarékpénztár ismertetését, melyet pld. a Muraközi tanítókör gyűlésén Csury Jenő dr. minisztr. osztálytanácsos személyesen ismertett.

Olvasóink figyelmébe. Nagykanizsa r. t. város tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a mivelési ág változások felvétele végett a község határára vonatkozó kataszteri teleknyomv a minta terek jegyzéke, az érvényben álló ideiglenes adómentességre vonatkozó adó tárgy változási jegyzék és az egyéni foládi kataszteri birtokképek a mai naptól számított 30 napi közzemlére kitétek. A közzemlére kitétt kataszteri munkálatok a hivatalos órák alatt betekinthetők átvizsgálhatók és a tapasztalt állandó mivelési ágváltozások, az egyes földrészetek megjelölése mellett szóval vagy írásban a kataszteri nyilvántartónál bejelentendők.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban május hó 16. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kollően felszerelt vizsgálati kérévények a m. kir. kor. iparfelügyelőséghez küldendők. Szentgyörgy-utca 20.

Sziliacs acélfürdő, Felső Magyarország

Egyedül ismert vashőforrás, gazdag szénaveztartalommal.

Szezon május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulhatatlan véráztettség, náptár, női bajok, hátréles és idegbajok, kénáls ellen, átszenvedettség és erős munkásság után. — Fürdőorvos:

Dr. RHÖRER ALADÁR, hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Sziliacsra vonatkozó falragasok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazási, valamint lakás kedvezményről (az elő- és utószében) stb. ad a Fürdőigazgatóság Sziliácson (Zólyom megye.)

1000 holdig terjedő oly birtokot óhajtok őszi átvételre bérelni

ami a várostól mesze nem fekszik, elegendő és jó karban levő gazdasági épületekkel és urilakkal bír.

Cím e lap kiadóhivatalában, Nádor-utca 7., vagy Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Deák-tér.

Tisztaságáért 30.000 korona kezeség.

Schicht-szarvasszappana

Beható tanulmányozások

eredményesték, hogy Schicht szarvasszappana minden esetben — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen hat; könnyen hatol a bőrtébe, megelép gyorsan oldja a szennyet, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna. SCHICHT szarvasszappana teljesen

tiszta és ment maró anyagoktól; ártalmasok óta egyenlő minőségűben a legjobban anyagokból lesz előállítva. Használata minden tisztítási célra és mindenütt mosáshoz a jón és és és parancsolata és minden háztartásban jelentékenyen megtakarít időt, munkát és pénzt.

Szerkesztői üzenetek.

Budapest, Vörösmarty-utca. 1. A fordítás sorra kerül, csak egy kis türelmet kérünk. — 2. A kérdések vezércikkét Budapestről küldötték lapunknak. Szerzőjét nem nevezhetjük meg. — 3. Várjuk a „Modern mesék” folytatását.

Olvasó. Sajtóhíba volt, mely rossz tordelésből támadt. A mondat így olvasható: „A trafikban Kövesdi Boár Gusztávné alvezetésnek lankadatlanul, kitarítan robotolt.” A nap eredményét mi hozzávetőleges becslés alapján közöltük. Az eredmény, mint lapunk más helyén olvashatja, még sokkal fényesebb, mint az remélhető volt.

A megremült betegek papirkosárba került. Óa pozitív adatok nélkül vádol. Ilyen cikknek mi nem adunk helyet lapunkban.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELSŐRENĐŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTÉSÉG.
LŐERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomstillapító szernek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K -80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerára az „Arany oroszlánbőr”, Frágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

1868 óta forgatomban,
BERGER-féle gyógy- és egészségi-szappan
ÖVÁS utánzatoktól és más gyártmányok
becsempészésétől.

A megjelölések:

Berger-féle kátrány szappan,
Berger-féle glicerín kátrány szappan,
Berger-féle kátrány kén-szappan és
Berger-féle gyógy és egészségi szappan.

A szappanaink cégünk nevével és eztnkívül valódi és eredeti szavak hozzátevésével van védve.

Minden eladó, ki csak ezen egyedül valódi és szavakal védett, 400 év óta kipróbált BERGER-féle szappan helyét, mást ad el ilyen elnevezés alatt, az beleavatkozik a mi védjegy jogunkba.

Szappanainkon a valódiság megjelölésére az itt lenyomott védjegyet és aláírást alkalmazzuk.

G. Hell & Co.

Mindenkinek

100, azaz egyszáz korona

jutalmat fizetünk, aki hamisított gyártmány elárúsítót oly módon jelent be, hogy mi a büntető feljelentést védjegyünk bitorlása czimén megtehetjük és azt megbüntettessük.

A bejelentéseket kérjük a következő címre:

TROPFAU an G. HELL & CO. P.

Kapható: Az Osztrák-Magyar Monarchia patikáiban és ehhez hasonló üzleteiben, valamint külföldön is.

Gyomor betegeknek!

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendellen életmódtól következtében gyomorbetegséget, mint Gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitűnő háziszert.

melynek kitűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatásának talált füvekből, jó borral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szervezetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér ujjképződését.

A növényborit idejekorán használva, gyomorbetegségek még a ostrájukban elfojtának. — Symptomák mint: Főfájás, felbőfőgés, gyomorgörcs, felfuodás, rosszullet hányással, melyek chronicus (idős) gyomorbetegségeknel oly gyakran előfordulnak, elmulnak néhányzori ivás után.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei, mint szorulás, kolika, szivdobogás, álmatlanság, valamint vértelülés a májban, epében és a nagy Zsigler-érben (Arany-ér bántalmak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéhlenséget és könnyű székeles által eltávolítanak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek

Sovány, halovány kinézés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapoté. Fivágyhiánytól, ideges bágyaltság és rossz kedélyhaugulat, továbbá főfájások, álmatlan éjlekek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. — Növénybor az elgyöngült eleterének uj lüktetést ad. — Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcsereét, gyorsítja a vérképződést, megnyugtatja a feldült idegeket és életerkedet szerez. Stámtalan elismerés és hála nyilváníítás igazolja ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai, Ujduvári, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotorli, Mura-Csányi, Rátkai, Podtureni, Szelniczai, Alsólendvai, Pákai, Bakasai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radaí, Kéthelyi, Marczalii, Kaposvári, Nygyatádi, Tarauyi, Verjei, St.-Georgeni, Kallinováci, Novigradi, Kaproncai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi stb. gyogytárakban és fűszerüzletekben és az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyogytárában.

A kanizsai gyogytárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél eredeti árak mellett küldik szét mindenütt a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik.

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Feladás.

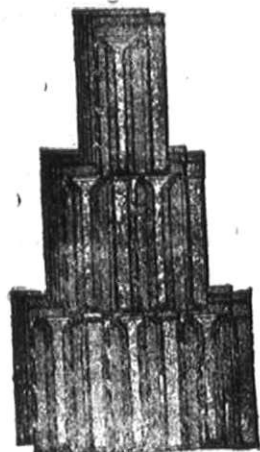
Könnyen elhordható helyen I. osztályu erős bükk és cser őfá eladó. A bükk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és cserbognároknak. A cser műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszinen átvéve erdei ölenkint

I. osztályu 34 korona
II. " 28 "

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető:

Ujduvaron, Berkenyés és Társainál.

Szabadalmazott Bohn-féle termékes vörös fedéloszerp.

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB
ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviseleők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Püszkerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolós szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerinti.

Birtokmészárszékek.

(v.) A magyar paraszt földéhsége ismeretes. A hant köti őt falujához, hazájához. Nem pusztán ocsmány nyereségvágyért rohanja meg a parcellát, ha hozzájuthat. A földhöz való szeretet és ragaszkodás nyilatkozik meg benne ösztönyszerűen. Mióta a mezőgazdaság föllendült, birtokok parcellázásával igyekeztek ezt a földéhséget csillapítani. De ott, ahol parcellázni való nem volt, onnan nagyfokú kivándorlás indult meg, a nagy mocsáron fekvő újvilágba, kecségetve a reménytől, hogy Amerikában annyit szerezhetnek, hogy ott hon egy pár hold földet vehetnek maguknak a visszatérő kivándorlók, vagy pedig, hogy Wild-Westben vagy Canadában juthatnak földbirtokokhoz. Aki azonban odaát földbirtokossá lett, az a magyar hazára nézve el volt veszve.

A magyar parasztnak ezt az ösztönét a spekuláció kihasználta. Egyes közvetítők éles szemmel boncolva a magyar paraszt jellemét, birtokvásárlásra adták magukat parcellázás szempontjából. Hitel megkönnyítésekkel és a kecségető jövedelmezőség összes csábjaival közeledtek a földéhes paraszthoz, hogy földparcellák vételére rábírják. Csak hogy Magyarországon a parcella értékének is meg van a természetes hatása, melyen túl többé az nem jövedelmez. A parcella értékét nem a spekuláns nyereszkesedési vágya, hanem a vidék, melyen a földbirtok fekszik és a földbirtok közvetlen környezete határozza meg. Ott, hol a földbirtokon vagy szomszédságában sok füstölő gyárkémény és sok száz munkáslakás van, a parcella jövedelmezősége sokkal nagyobb lesz, mint Pákán vagy Dióson, hol kilométerek távolságra nincsenek gyárak.

Ha a gyári munkás a kisbirtokos keze munkája által termelt termékeiből közvetlen látja magát el, a felmészárolt birtok minden egyik táblája jövedelmező lesz. De ez a föltevés itt Zalában nem válik be. A gyáripar nem szaporodik a falvak közelében abban a mértékben, mint a parcellázás. Ezt a parasztnép is tudja, vagy sejti és azért már nem vevője a parcellált birtoknak, vagy csak igen lassan vevője.

Ha a parcella kerti üzemre vagy takarmánytermelésre nem alkalmas, a parasztnak nem jövedelmez eleget.

Ez okból sok birtok Zalában nem volt még felosztható. Itt a kedvező fizetési feltételek sem használnak többé.

A parcellázott birtokrészek nagy ára is akadály a kellendőségnek. Míg a parcella a venni akaróhoz eljutott, két-három közvetítő kezén ment át és minden kéz nyereség után nyul. De a föld se bírja a végtelenségig a közvetítő jutalékát és elérkezünk a holt ponthoz, amikor a közvetítő vevő hiányában

magá kénytelen gazdálkodni az eladásra és parcellázásra szánt birtokon.

Közvetítésből nem élhet meg a világ. Produktív munkát is kell végezni. Nem a rebak utáni szaladgálás gyarapítja a közgazdasági értékeket. A kockázat esélyeiből ritkán vagyonosodik meg ember, amint nehéz is hirtelen meggazdagodni.

A magyar állam most 120 millió koronával indul védelmére a földre vágyó magyar földművesnek és ez a nagy összeg arra fog szolgálni, hogy állami kölcsönrel szerezzen birtokot a magyar kiscgazda. A magyar paraszt tehát nem lesz kénytelen a holdba vagy a kivándorlásba helyezni minden reménységét. A zöld hant borjukat szül. A osikó rázza bozontos sörényét a legelőn, mindez a magyar földművelő öröme, aki a földet művelni nem rest és a reá rótt munkát kedvesnek tartja, ha annak gyümölcsét valaha láthatja.

Amiről nem gondoskodtak.

Játékeret a tanulóknak.

(T.) Amióta az az egészséges mozgalom részben testet öltött, hogy tanuló gyermekeinket az iskolai druck izgalmaitól és a padokban való görnyedéstől és a megromlott szobai levegőtől naponkint kiváltottuk a délutánra, azóta új világ, új szabadság köszöntött be a tanulóvilág életébe. Fokozottabb mértékben fog bennök kifejlődni a szabadság érzete, az önbizalom erősebb és a szabad gondolkodás, a természet szeretete szilárdabban fészkelődik be lelkébe.

Valamiről azonban megfeledeztünk. Vagy talán mert télen kezdtük az egyhuzamu tanítást, csak nem gondoltunk még rá. Pedig éppen ez a fontos, ez a cél, amelyért gyermekeinket kiszabadítottuk a szobából és ez az eszköz, amellyel célunkat: egészséges nemzedéket, elérhetjük. Ez pedig nem más, mint egy napsütötte, árnyékos fákkal szegélyezett játékeret.

Ehhez mért fontosságú kérdés az ifjúság egészségügyi kérdésében nincs. A zárt falak között végbemenő tornaszat eltörlül mellette. Mert meg kell jól érteni, hogy az egyhuzamu tanításnak nem az a célja, hogy a tanuló a szabad délutánt asztalnál töltsse, hogy görnyedve csinálgassa a butaságtól reá rótt tulságba menő iskolai feladatokat. Az a délután nem arra való, hogy ideje legyen a lánc nélküli rabnak zongora, francia, angol, német könyv mellett csenevésznedni. Haem igenis azért küzdöttünk az egyfolytában való munka idő mellett, hogy a délután az egészségnek, a szabadságnak egy megizmosodott testü, lelki generációjának javát szolgálja. Erre pedig elengedhetetlen egy minden tekintetben megfelelő játékhely. Amelyik a gimnázium számára van rendelve, az nem alkalmas. Messze van az nagyon. Csak akkor bócsáthatjuk oda gyermekeinket ha mint a gimnáziumi játékfelügyelő tanár velök megy ki és jön haza. Mert különben a kimenetelnél, a hazajövésnél és a játékeren is sok inzultusnak vannak kitéve a tanulók mindenféle csavargó sühanc részéről.

Nálunk még mosolyogva fogadná valaki, ha azt írnök, hogy ilyen játékhely kijelölése, gondozása, felügyelete, van olyan fontos városi érdek, mint teszem fel — a marhavásár helyének a kérdése. Mert nálunk még a marha is elsősorú kérdés, míg gyermek nem áldásnak, hanem átoknak tekintetik a mi elmaradt népünkél. De kulföldön, hol már régen belátták, hogy a gazdasági megizmosodáshoz nemcsak marha hanem ép, erős, intelligens ember is kell. Ott uines az a város ahol játékhelyről ne gondoskodnának az ifjúságnak. Ott versenyeket tartanak, melyekben az egész város közönsége gyönyörködik és legalább néhány órára a kávéházak vendégei is kivonulnak az egészséges levegőre, hogy gyönyörködjenek az ifjúság testedző mozdulataiban. Ha ilyen terünk lesz, bizonyosan fog alakulni olyan sportklub, mely azt felhasználva, a felnőtteket is eltéríti a folytonos kártyázástól és ünnepeiket szebb, olesőbb és egészségesebb szórakozásban fogja töltetni az eddigieknél. Sokkal jobban szeretjük volna, ha ezt a kérést a „nagykanizsai pedagógiai egyesület” intézte volna hivatalos formában a városhoz. Akkor talán inkább lett volna fogadata. De mivel többszörös sürgetésünkre se alakult, még ilyen egyesület, mi szólalunk fel az ifjúság nevében és érdekében, hogy játékeret kérünk.

A városok.

Mintha csak Nagykanizsának szólna.

E cikket egy fővárosi lapból kivonatoltuk. Nem tudjuk, ki volt a cikk írója, mert szerzőjét a cikk jelzése (y) nem árulja el. Azt azonban állíthatjuk, hogy a cikk írója alaposan ismeri a vidéki városok viszonyait. Öszintén szólva, olyan benyomást tesz ránk a cikk, mintha csak Nagykanizsának szólna. De ime a bizonyíték:

A városok kongresszusra jönnek össze jövő héten Budapesten. Együtt lesz tehát az egész ország. Az értelmiség, a tőke, az ipar és a művészet, amely csak városban tömörülhet. A kongresszus tehát igazán országos jelentőségű lesz és csak az volna óhajtható, hogy az eredmény is ennek megfelelő legyen. A magyar városfejlődés elvégre nagyon is rá van szorulva arra, hogy új és egészséges irányokat találjon és a mai ferdő és lehetetlen várospolitika szélségei alól felszabadulva, a köz igazi szükségleteit szolgálja. A magyar város éppen olyan egyenletlen fejlődés eredménye, mint aminő kulturánk. Van színháza, szobra, muzeuma, de nincs jó ivóvíze, csatornája, kórháza és rengeteg a pótadója, meg az adóssága. A város ugyanugy csinálja a maga dolgát, mint az ország. Az ország Operát tart fenn, de nem tud elmeógyógyintézetet építeni a kóbor és közveszélyes örültek számára. A vidék pedig az egészségtelen haladás hatása alatt áll és opera-előadásokat rendez nagy szubvencióval, mikor a kórházának talán jó csatornája sincsen.

A városok e beteges irányát kell első sorban megváltoztatni, de erről semmit sem olvasunk a kongresszus napirendjén. Egy derék alföldi városunkról tudjuk például, hogy esztendőnk óta készülő állandó színházépítésre. Bizottságok dolgoztak, bálakat rendeztek, pótadókat terveztek, végül pedig a főispán

meg egynehány belátásos ember az asztalra ütött egyet és azt mondta, nem kell színház, előbb csatornákat fogunk építeni. És nem építenek színházat, hanem csatornákat fogunk építeni. A helyi ellenzéki lap azóta szüntelenül gúnyolja a főispánt, antikulturális hírogással vádolja és lenézi, hogy a csatornát a színház fölébe tette. Lám, ez még a közfelfogás a vidéken mindenütt. Az utca csak legyen piszkos. A szennyvizek fertőzőek meg csak továbbra is a talajt, de színház, az feltétlenül kell. A kultúra, a többi város, a közművelődés és meg isten tudja, minek az érdekében. A kongresszusnak erőteljes igaztást kellene kifejtés, hogy a városok, különösen a kisebbek, szabaduljanak fel végre a hagyomány ostoba előítéletétől és ne törekedjenek arra, hogy szobruk, emeletes városházuk, színházuk meg kulturpalotájuk legyen, hanem elsősorban a közegészség, köztisztaság és a közművelődés legalsóbb szükségleteiről gondoskodjanak.

A kongresszus napirendjére kitűzött tárgyak legnagyobb részét a városi közszükségletek ügyét szolgálják. Beszélni fognak a vízszabályozásokról, a szennyvizek levezetéséről, a vizierőnek a villamos üzemeknél való felhasználásáról, a háztartás rendezéséről, a városok hitelügyéről, a kisajátításokról és az alsóbbrendű vasutakról, tehát tulajdonképpen olyan tárgyakról, amelyek a városi közszükségletek közé tartoznak ugyan, de ha szabad magunkat így kifejezni, a közszükségleteknek inkább egy felsőbb csoportjába tartoznak, amelyek csak egészen nagy városokat érdekelnek. A magyar városok tulajdonképpen részét még nem érdeklik ezek a témák. Az abécével kellene elkezdenni, nem a felsőbb geometriával. A felvilágosító propaganda volna elsősorban szükséges, de ennek nyoma sincs a napirenden. Szép, komoly, fontos kérdésekről lesz szó, de igazán nem a városszabályozás az első problémája egy egészséges irányba törekvő kis magyar városnak. Nagyon örvendetesnek tartjuk a városok kongresszusba való eljövését és óhajtható volna, hogy ez ezután is rendszeresen megtörténjen, azonban maga a kongresszus csak úgy lesz igazán a városok zömének tanulságos gyűlékezéshelye, ha a keretet megfelelő tartalommal fogják kitölteni.

HIREK.

Tanítógyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

F. hó 13-án népes gyűlése volt a vármegyei tanítógyűlésnek nagykanizsai járáskörének Molnáriban. Jelen volt a kir. tanfelügyelő dr. Ruzsicska Kálmán, valamint Molnári község előjárósága és gondn. elnöke és mintegy 70 tanító és tanítónő.

Kertész József elnök megnyitójában meglehetősen emlékezett meg Magasi József pallini és Somogyi Janka helybeli tanító elhunytáról; üdvözlö a megjelenteket, majd megírja a tantestületi élet terén mutatkozó közönyt és referál a múlt nyári országos tanítói gyűlésekről, az Eötvös alapról.

Ezután dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanf. üdvözlö ö. v. Márkus Sándorné molnári-i állami igazgatótanítónőt és átnyújtja neki a kultuszminisztertől érkezett kinevezési okmányát, Banekovich János köri jegyző a tantestület nevében szintén melegen üdvözlö Márkusné-t; majd Nagy Lajos olvassa fel „Egy nyugodalma vonuló tanítónőnek” című szép lendületű költeményét, mi a község és a gondnokság részéről a tótszentmártoni körjegyző Kálmán Lajostól tartott üdvözlő beszéd követett.

Élénk figyelemmel hallgatta végig a gyűlés Hevesi Jenő molnári-i áll. tanítónak gyakorlati tanítását, melyből megláttuk, hogy e horvát nyelvű községben milyen lelkes tanító munkálkodik a magyarosítás és nemzeti szellem érdekében. Ezt követte Farkas Sándor helybeli postatisztnak a postatakarék-pénztár ismertetéséről tartott élénk humorral fűszerezett mély pszichológiájú szabad előadása. A nagy tetszéssel fogadott előadást azzal az indítvánnyal fejezte be, hogy a tanítókat azon legyenek, hogy idővel minden tanuló zárt betevője legyen a postatakarék.

Végül Heckenast Gusztáv egy. tag olvasott fel érdekes tanulmányt az egyházamunka tanítás kérdéséről, melynek végeredményeként az elemi iskolákban az egyházamunka tanítását helyesnek, mind a nemzedék egészségére való tekintetből, mind az iskola és család nevelése közötti valódi kapcsolatok megteremtése érdeké-

ben, különösen falun gazdasági szempontból berendezendőnek tartja, amit a közgyűlés el is fogadott. A pénztári jelentés és indítványok tárgyalása után a gyűlés véget ért. A társas ebéd folyamán dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő ö. v. Márkusné-t, Kertész József elnök dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelőt, Nagy Lajos a tantestület elnökségét köszöntötte fel.

— Lapunk legközelebbi száma a csütörtöki ünnep miatt szerdán este jelenik meg.

— A főkapitány szabadságon Deák Péter főkapitány tegnap kezdte meg három hétre terjedő szabadságát. A pénteki tanácsülés helyettesítésével Farkas Ferenc kapitányt bízta meg.

— Tanfelügyelői látogatás. Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanácsos, Zalavármegye tanfelügyelője pénteken délelőtt meglátogatta a helybeli áll. polg. fiu- és leányiskola osztályait. Előadás után mindkét tanári testülettel gyűlést tartott, hol a tanulók tapasztalt előmeneteléről megelégedésének adott kifejezést.

— Tisztújítás Osáktornán. Osáktornya község képviselőtestülete szombaton tartotta tisztújító közgyűlést Szalmay József járási főszolgabíró elnökletével. A választás mely simán folyt le, a következő eredményezte: Városhíró Petrics Ignác, helyettesítő Iró Sándor Károly, pénztáros Horváth Pál, közgyám Ivacsics Ignác; előjárók: Zakál Henrik, Benedikt Ede, Hirschmann Leó, Toplek István, Pethő Jenő, Pruszt Alajos. A megválasztottak nyomban letették a hivatalos esküt kikézik a képviselőtestület és választóközönség nevében Wollák Reszó ügyvéd intézett üdvözlő beszédet, mit a jelen voltak lelkesen megélték.

— Felolvásás. Lukács József kegyesrendű tanár, lapunk munkatársa, szombaton este a Katolikus Legényegyletben római utazásáról felolvasást tartott. A szép számban megjelent tagok nagy figyelemmel hallgatták az érdekes megfigyelésekben gazdag felolvasást.

— Egy régi keszthelyi ház. Keszthely egyik legrégibb, patriarhális házat, mint a Keszthelyi Hirlap írja, elbontották, hogy vevője, dr. Hany Ödön járásvorvos, helyébe modern, emeletes házat építtessen. A ház udvari részében van a város legrégibb péküzlete. A közönség a helyiségbe nem mehetett be, hanem az ablakok kapta ki a süteményt. A ház tulajdonosa sokszor emlegeti, hogy Vaszary Kólos hercegprímás gyermekkorában minden nap zöregtetett azon a kis ablakon, hogy édesanyja megbízásából süteményt vigyen háza. A muzeum lefűnyképezte az épületet, amelynek elbontásával ismét egy darab hullott ki Keszthely régi képének.

— A 48-ik gyalogezred ünnepe. A 48-ik közös gyalogezred szombaton házi ünnepet tartott. Száz éves jubileuma (1809. május 15.) volt annak, hogy az ezred Nagykanizsán állomásozó zászlóalj Tornánál (Visztulánál) Napoleon seregei ellen vívott csatában, egy hídfő ostrománál kitüntette magát. A zászlóalj teljes ünnepi díszben kora reggel kivonult a katonai kis gyakorló térre, hol Götz Virgil alezredes beszédben méltatta a nap jelentőségét — Délután a legénység pihenőt kapott.

— Elmentek az önkéntesek. Az idén szokatlan nagy számmal jöttek hozzánk április elején a honvéd önkéntesek. Mintegy 80-an voltak. Ez volt az első eset, hogy Kanizsán önkéntesi iskola volt, hol hat heti kiképzésben részesültek Schrantz százados vezetésével. Most 16-án vége szakadt az elméleti kiképzésnek és az önkéntesek bevonultak ki-ki a saját ezredéhez, csak a 20-ok maradtak itt a saját ezredüknél.

— Egyházamunka munkaidő a városházán. A városi tisztviselők ily tárgyu beadványával a pénteki tanácsülés foglalkozott. Elvben máris elfogadták, de e héten az egyes hivatalok munkabeosztását és a délutáni inspekciónál fogják a tisztviselők meghallgatásával elintézni és akkor a legközelebbi tanácsülésen fognak határozatot hozni. Kétféle terve van. Az egyik 8—2-ig, a másik 7—1-ig való munkaidőre szól. Tekintve, hogy a gimnázium és polgári iskolák előadásai is 1-kor végződnek, azt hisszük a gyakorlátnak ez utóbbi beosztás jobban megfelelne.

— Elhalasztott nagygyűlés. A nagykanizsai függetlenségi párt végrehajtó bizottsága folyó hó 13-án tartott gyűlésén elhatározta, hogy a 16-ára tervezett függetlenségi párti nagygyűlést bizonytalan időre elhalasztja.

— Kath. Legényegyleti jubileum. A soproni kath. legényegylet pünkösöd mindkét napján fogja fennállásának 50 éves jubileumát ünnepelni. A nagykanizsai Kath. Legényegylet is bejelentette részvételét és felszólítja tagjait, hogy akik a vezetőséggel akarnak odautazni, jelentkezzenek Eperjesy Gábor elnök úrnál, hogy a mérsékelt áru vasuti jegyekről a kellő időben gondoskodhassék.

— Névmagyarosítás. Id. Polozgai István, Anna és István keszthelyi lakosok „Pataki”-ra, Eisner Máttyás, Sándor, Endre, Ferenc zalakoppányi lakosok „Erdős”-re magyarosították nevüket.

— Hol késik az éji homályban? A városi tisztviselők drágasági pótléka t. i. még mindig nem jutott az illetékes zsebekbe. A városi költségvetésben 4000 korona van felvéve képviselőtestületi oly értelmű határozattal, hogy ha az államtól kilátásba helyezett segély május 1-éig ki nem utaltatnék, akkor a pénzügyi bizottság meghallgatásával a tanács intézkedik a drágasági pótlék kiosztásáról. Ezt a költségvetést azonban csak a 10-én megtartott vármegyei közgyűlés hagyta jóvá. Tizenöt nap kell, míg annak hozzánk lekerül a tudósítása. Azután újabb 15 nap kell, míg jogerős lesz. Addig a város a régi költségvetés szerint kormányozza Nagykanizsát; a tisztviselők is a régi alapon csinálják az adósságot. Nem baj. Majd csak megjön a drágasági pótlék ideje is, talán a fűrdőszezonra, vagy a tátrai téli életre. Akkor is jól esik. Lesznek még szebb napok, csak várja-várja-várjátok.

— Az ország legnagyobb ipartelepének egyike a Bohn-féle téglagyárak, melyek amellett, hogy sok ezer munkásuknak állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dicsőséget is szereznek. A Bohn-féle szab. természetes vörös fedélcserépek általános kedveltségnek örvendenek.

— A jó szappant arról lehet felismerni, hogy vízben könnyen oldódik és így a ruha szennyjét is könnyen oldja. Eppen azért a könnyen oldódó „Szarvas”-jegyű „Schicht”-szappanért szívesebben fizetünk egy fillérrel többet, mivel sokkal kiadósabb, mint az olcsóbb szappan. Kérjünk mindig „Schicht”-szappant a „Szarvas” jeggyel, melynek tisztaságáért 25.000 koronával szavatolunk.

— Mikor jönnek a színészek? Már több oldalról intézték hozzánk ezt a kérdést, de eddig maga Kövessy se tudott volna rá határozott feleletet adni. Szerződés szerint május 15-én lett volna kötelessége az előadásokat megkezdeni, de jelenleg Ujvidéken játszik, hol estéről estére zsúfolta háza van. Beadványt intézett tehát a városhoz, hogy adjon neki halasztást a játék megkezdésére. Pénteken volt a színügyi bizottság ülése. Oszterhuber László kir. táblai bíró elnöklelte alatt, hol a beadvány tárgyalás alá került. A bizottság helyt adott Kövessy kérelmének, tekintve, hogy a hűvös időjárás sem alkalmas az arénában való színi előadásokra. De kimondta, hogy június első felében tartozik társulátával a színi szezon megkezdésére.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kiváló sikerrel használtatik

vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvénynél, a cukorbetegségnek, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető!

Teljesen tisztá!

Kapható drógyárikereskedésekben vagy a
Szege-Lipóti Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudóltérpárt 8.

Határrendőrség. Mint értesülünk a gyékényesi határrendőrség hatáskörét Zákányra és Légradra is ki fogják terjeszteni. A soproni határszéli rendőrkapitányság ez irányban már megtette előterjesztését a belügyminiszternek, indokul hozva fel, hogy a zákányi állomáson ugyanint a légrádi kompnál jelentékeny az átmenő forgalom.

Az aszfalt kartell. A „Nap” tegnapi száma cikkét közöl az aszfalt kartell működéséről. A cikkben a „Zalai Közlöny” esztörtéki híradásáról is megemlékezik, amelyben megírtuk, hogy Nagykanizsán is azért késik a Kázinycs-utca aszfaltozása, mert a kartell helyi megbízottja felebezést adott be a szállítás ellen.

Táncestély. A Kath. Legényegylet pünkösd másnapján a Polgári Egylet nagytermében cotillonnal összekötött táncestélyt rendez. Belépődij 50 fillér.

Elhalasztott befizetés. A Dézslai Takarékpénztárral egyesült Önszegélyző Szövetkezetnél a 20-ikára eső befizetések az ünnep miatt 21-én (pénteken d. e.) eszkozőlhetők.

A József Kir. Herceg Szanatorium Egyesület évi közgyűlése május 23 án lesz Budapestben. A közgyűlésre felutazóknak a kereskedelmi miniszter félóra vasuti jegyeket engedélyezett. A jegy 8 napra, 20-tól 28-ig érvényes. Bővebb felvilágosítást ad a Szanatorium Egyesület titkársága Budapest, IX., Lónyay-utca 47., vagy K. Boér Gustávné helyben.

Közös sors. Keszthelyt beperelte egy budapesti gyáros azért, hogy itéljék meg neki a felszámított összeget a vízvezeték pályázatára benyújtott tervekért. Most hasonló sors érte Alsólendvát. 19,000 koronáért perelte be egy cég csatornázási ügyben. Jó lesz, ha a városok a pályázatok kiírásánál határozottan kikötik, hogy a benyújtott tervek nem díjaztak.

Kedélyes hirdetés. Az alsólendvai előjáróság a minap szösz szerint a következő hirdetést tette közhírré: „Felhívtnak mindezek, akiknek libájuk van, hogy pástort fogadjanak és a nagysáncan innen legeltessek, mert ha nem, akkor agyon lesznek verve.”

Betörés. Szombatra virradó éjjel Peterman József virágkereskedő utcára néző lakásába eddig ismeretlen tettesek betörték az ablakon keresztül behatoltak a szobába. A házban levő kertész-alkalmazottak észrevették a gazdálkodókat és rájuk rezentáltak, de azért két dunnát meg két vánkost magukkal vittek az elmenekült tolvajok. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvöly
mindenütt kapható.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

Amiben „lefözlük” a vidéket. — Szervekednek a „bankfiuk”. — Örségváltás után.

A gyermeknap „zárszámadási bizottsága” oly nagy tiszta nyereséget mutató végösszeget tüntet ki a gyermeknap eredményeül, mely a közönség széles rétegében feltűnést keltett. A többi vidéki város gyermeknap eredménye messze mögötte marad a nagykanizsainak. Sok és nagy érdeme van ebben a lelkes rendezőségnek. A legnagyobb érdem azonban a közönségé, mert ez adta össze e meglepő összeget. Mindig mondtuk, a nagykanizsai közönség közügyekben legnagyobb tere van a jótékonyasági ügynek. A gyermeknap eredménye is bizonyítja közönségünk ismert áldozatkészségét és társadalmi humanus érzését.

Szinte meglepődve olvastam a Közlöny hírért a takarék és banktisztviselők szervezkedéséről. Meglepődtem, mert mindig azt hittem, hogy kikerül a novellák, kromik és más szépirodalmi és napi zsurnalisztai műfajok csak mint „bankfiuk”-ról tesznek említést, hogy ez a társadalmi osztály sorsával megelégedett igaz, az újabb időben a pénzügyi tisztviselők legjobban tiltakoznak e „becézó” név ellen

és szüntelenül hangoztatják, hogy a novella írók nem a jelenlegi viszonyokat rajzolják. Bankfiuk csak akkor éltek — mondják az érdekeltek — mikor a jól fizetett pénzügyi tisztviselőket legjobban a zsurok, a divat, löversony kártya, pezsgő és szép asszony érdekelte. Manapság azonban mikor a megélhetés mindinkább nehezebb lesz, a pénzügyi tisztviselőknél sem rózsás a helyzetük. Érdeklődnek még most élénken a társadalom mindenféle mozgalmi iránt és kiveszik belőle részüket. De mindennél jobban érdeklő őket a fizetési viszonyok, a nyugdíjnyújtás és más oly dolog, mely inkább „meghozza” a kenyeret, mint a zsurok és a szép asszony. A bankfiuk csak a korral nem haladó novella írók munkáiban élnek. Az életben már ők is szervezkednek, hogy megéljenek.

Arról is lapjuktól értesültem, hogy egy közönlőd a kaszárnyában öngyilkos lett. Nem tetszett neki a katonalelet. Amint előfordul néha hogy az orvos, ügyvéd, hivatalnok, iparos, kereskedő megújja pályáját, melyet néha egy Brauning golyóval szakít szét, ép így unta meg pályáját, az ideiglenesét, a közönlőd, ki a nagykanizsai kaszárnyában öngyilkos lett az örségváltás után. Életunság ez semmi más, mely a rendőri sajtóirodák jelentése szerint sok szerepet játszott már a véres rendőri krónikákban. A katona életunsága csak ezért tűnik fel, mert ritkábban történik és a kaszárnyák világa idegen a nagyközönség előtt. Pedig ott is csak emberek élnek, ha uniformisban is. **Anonimusz.**

KÖZGAZDASÁG.

A Néptakarékpénztár tőkeemelése.

A Néptakarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy egy még május hónapban megtartandó közgyűlésnek az alaptőkének 400,000 K-ról 800,000 K-ra való felemelését fogja javasolni. A javaslat szerint minden részvényes részvényenkint elővételi jogot gyakorolhat egy új részvényre, mely 510 K ért átvethető.

Az igazgatóság szerződés viszonyt létesített a Magyar Országos Központi Takarékpénztárral (Budapestben), amely az egész üzletkörre kiterjed s amelynek következtében az új részvények elhelyezése már is biztosítva van, mintán a jegyzésben a Magyar Országos Központi Takarékpénztár nagy mértékben részt vesz.

Azon viszonynál fogva melyet a Néptakarékpénztár a M. O. K. T.-ral létesített és a biztosított alaptőke fölemelés folytán az intézet pénzerőben lényegesen fog gyarapodni és üzletkörét megfelelően ki fogja terjeszteni.

Jégverés. Pénteken d. u. 6 óra után nagy zivatar vonult el városunk fölött. De a közeli határokon már pusztulást okozott Csersfőn, Főrhéncen, Homokkomáromban sűrű jég esett, mely a természetben nagy kárt okozott. A károsultak helyesen cselekszenek ha a hegyi előjáróságnak bejelentik károsodásukat, hogy a városi hatóságnak erről jelentést tehesenek. A város majd helyszíni becalés alapján intézkedik a károsultak adóelengedése iránt. — Ugyanevak kárt okozott a jégverés Palinban és Újnépen. Az utóbbi helyen Elek Lipót birtokán az ár-pában mintegy 5 százalék kárt csinált.

Hirdetéseket felvesz

a kiadóhivatal,
Nádor-utca 7.

Wajdits könyvkereskedés

Deák-tér
és minden bel- és külföldi
hirdetési iroda.

630|1909. végrh. szám.

Árverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1884. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 228|1. számú végzése következtében dr. Kreisler József nagykanizsai ügyvéd által képviselt Goldschmidt Manó pacsai lakos javára 1600 korona s jár. erejéig 1909. évi március hó 13-án foganatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 2076 korona 48 fillérre becsült szalma, lovak, borok stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a nagykanizsai kir. járásbírósnak 1909. évi V. 228|4. számú végzése folytán 1600 korona tőkekövetelés, ennek 1909. évi március hó 8-ik napjától járó 6 százalék kamatai, egy harmad százalék váltó díj és eddig összesen 240 korona 45 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Felsőrajkou (73. sz. házánál és az Öreghegyen) leendő eszközöskézésre 1909. évi május hó 28-ik napjának délután 3 órája határidőül kituzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igorőnek becsaróan alul is el fognak adni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és feltuloglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-c. 120. §-a és a v. h. n. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagykanizsán, 1909. évi május hó 13-ik napján.

Maximovits György
kir. bír. végrehajtó.

Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht zaryasszappanával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondossággal szükségeseltetik.

DARUVÁR FÜRDŐ
Szlavoniában, a Délivasut állomása.

VASAS- ÉS ISZAPHŐFORRÁSOK 34°-50° C.

Kies vidék, remek park, nagy erdő. Márvány-, porcellán- és tükörfürdők, lápfürdők. Fangó gyógykezelés és hidegvizkúra, lég- és napfürdők szabadban való fekvés és hővizkúra. Kiváló gyogyeredmények valamennyi női bajnál, vérszegénységénél, csuszál, köszvényénél valamint idegfájdalmaknál, különösen ischiasznál. Mérésékelt árak. Prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedőcserép.

BOHN nagykikindai cserépe

LEJÓBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB
ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

96

Gyomor betegeknek!

Mindazoknak, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegséget, mint Gyomorhurut, gyomorgörös, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitűnő háziszert.

melynek kitűnő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ezen növénybor kitűnő, gyógyhatásának talált fővekből, jó borral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szervezetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér ujjaképződését.

A növénybort idejekorán használva, gyomorbetegségek még a csirájukban elfojtának. — Symptomák mint: Főfájás, felbőgés, gyomorgörös, felfúvódás rosszullet hányással, melyek chronikus (idős gyomorbetegségeknek oly gyakran előfordulnak, elmúlnak néhányszori ivás után.

Székrekedés és ennek kellemetlen következményei, mint szorulás, kolika, szív-dobogás, álmatlanság, valamint vértululás a májban, epében és a nagy Zsiger-érben (Arany-ér bántalmak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshetlenséget és könnyű székelés által eltávolítanak a gyomorból és belékből alkalmatlan részek

Sovány, halovány kinézés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapota. Fivágyhiánynál, ideges bágyaltság és rossz kedélyhangulat, továbbá főfájások, álmatlan éjjeliek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybor az elgyöngült életerőnek új lüktetést ad. Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcsere, gyorsítja a vérképződést, megnyugtatja a feldúlt idegeket és életkedvet szerez. Számtalan elismerés és hálanyilvánítás igazolja ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai Ujduvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsouyi, Böhönyei, Nagy Bajomi, Felső-Szegedi, Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotori, Mura-Csányi, Rátkai, Podtureni, Szelniczai, Alsóleudvai, Pákai, Baksai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kéthelyi, Marczalji, Kaposvári, Nuyatádi, Tarányi, Verjesi, St.-Georgeni, Kallnovaci, Novigrádi, Kaproncai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi stb. gyógyszertárakban és fűszerüzletekben és az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszertárában.

A kanizsai gyógyszertár 3 és több üveg növénybor rendelésnél eredeti árak mellett küldik szét mindenüvé a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik.

Kérjen csakis

Hubert Ullrich-féle növénybort.

Feladás.

Könnyen elhordható helyen I. osztályu erős bükk és oser olfa eladó. A bükk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és oserbognároknak. A oser műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve erdei ölenkint

I. osztályu . . . 34 korona
II. " . . . 28 "

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető:

Ujduvaron, Berkenyész és Társainál.

EGY OKOSFEJ

MINDENKOR HASZNÁLJA A

DROETKER-FÉLE SÜTŐPORT
VANILIACUKROT
PUDDINGPORT

A 12 FILLÉR

MILLIÓSZOROSAN ERVÉNYESÜLT. VÉNYEK DIJMENTESEN KAPHATÓK MINDEN DROGÉRIÁBAN, UGYMINT MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBEN, VAGY KÖZVETLENÜL DR. OETKER A. KÉPVISELŐJÉNél PALLAS ÉS TÁRSA CÉGÉNél BUDAPEST, V. HOLD-UTCA 9.

ELADÁSI HELYEK: Fesselhofer József, Geltsch és Gráf. Rosenfeld Adolf fiak.

Legnagyobb
ujdonság!!

EUFON

Legnagyobb
ujdonság!!

hangtölcsér nélküli beszélőgépek

A hiányzó hangtölcsért a „Resonanz” szekrény pótolja, mely által a bántó adoghangtól egy teljesen szabad edg utol nem ért természetesen tiszta hangot nyerünk

6 készülék típus legtokéletebb és legfinomabb kivitelben 75 koronától feljebb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

EUFON Co. LIMT. BUDAPEST—WIEN I., GRABEN 17.

Árusítóhelyek Budapesten: FUSZEK HENRIK: IV., Ferenciek-tere 2. szám. MUSICA COMPANY. VI. ker., Teréz-körut 1 sz.

Globin
cipőtisztítószer
legszebb

FIGYELEM! Sok értéktelen utánzatot szoktak ajánlani.

Kérjünk mindenütt határozottan GLOBINT-ét
Fritz Schulz jun. r.-től.

Grand Prix
1904 St. Louisi világhajlítás

fényt adja,
a bőrt puhán és
egészen tartja.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Az állandó színház.

(v.) A színházépület iránt ma az a követelésünk, hogy a dráma minden válfaját, scenikailag elő lehessen adni és hogy a közönség az előadást kényelmesen, testi épsége lehetőleg teljes biztonságában végig hallgathassa. Helmer és Fellner sok ilyen színházat épített vidéken és a fővárosban. A Dunántul legnagyobb színházépítése a veszprémi színház, mely vasbeton szerkezet és ez arról nevezetes, hogy előállításra olcsóbb, építkezése gyorsabb a téglá vagy kő építésénél. A kérdés az, fogunk-e mi belátható időben kő- vagy vasbeton színházat építeni és szükségünk van-e erre? A színházalap 109415 korona, állami segínyt nem kapunk, tehát ilyen kevés pénzből még színházat berendezni se lehet. Bevárhatjuk azonban a színházalap természetes szaporodását, amely 20 év múlva lesz 250.000 korona. Ez már valami, mert egy kis kölcsönt is lehetne fölvenni. De akarunk e 20 évig még várni? Azt hiszem, hogy nem. Nekünk egy átmeneti állapotra van szükség: egy állandó, szolidan épült nyári színházra, mely 120.000 koronáért felépíthető az Erzsébet-téren. Nekünk le kell mondanunk a kőszínház ábrándjáról, már pénzügyi okok miatt is.

Azt a követelményt, melyet e sorok elején fejeztem ki, el lehet érni állandó nyári színházban is, persze nem a Kövessy-féle hombárban, hanem egy olyan nyári színpadon, mint a wien Lustspiel-Theater vagy a badeni színpad.

Állandó színházra olyan városnak van szüksége, melyben legalább 2500 színházlátogató ember lakik. Ha feltesszük, hogy a 2500 színházlátogató csak minden negyedik estén néz meg egy előadást, akkor a 2500 színházlátogató közül 625 van minden este színházban. Hozzáadva ehhez a karzatközönséget, mely Nagykanizsán állítólag jó volna, mondjuk 750 ember színházban, de Kanizsának még 1000 színházlátogatója sincs és ilyen csekély számmal kőszínházat fenntartani nem lehet, különösen akkor nem, ha annak a felépítéséhez törlesztéses kölcsönt kellene felvenni.

A meglévő 109.000 koronához fel kellene venni a mai építkezési viszonyoknál 250.000 koronát és ennek törlesztése a városnak belekerülne évenként K 15.000 harminckét éven keresztül.

Ennyi áldozatot egy nem abszolút mű-

vészi érdekért nekünk nem érdemes hozni. Mert a színház ma már nem tisztán kulturális és művészi célokat szolgál, hanem a hét sok napján mulatóhely is.

Ezek után nem marad más hátra, hacsak 20 évig nem akarunk még a brelliművészetre szorítkozni, mint az, hogy a város vasbeton-arenát építet, melyben virágvasárnapjától egész szeptember végéig színi előadásokat lehet rendezni.

Erre a meglévő színház-alap is elegendő.

Azt mondják, hogy ezt nem lehet abból az alaptól felépíteni, mert ez az alap „állandó” színház céljaira gyűjtetett. Hát ma már a nyári színpad is állandó színház azzal a különbséggel, hogy a modern módra épült színpadban játszanak májustól szeptemberig, tehát öt tavaszi—nyári hónapban, míg a fűthető színházban játszanak 7 téli—őszi hónapban, de két hónapon keresztül feltétlenül üres padosok előtt. És végül a nyári színpadok ma is állandó épületek, mint ezt a müncheni „Künstlertheater” bizonyítja.

Nem kétlem, hogy érvelésem ellen szintén érvekkel lehet bizonyítani. Minek ninosen ma ellenérve? Mit nem tudunk ma lecáfolni? Hisz oly nagy már a kritikizmus, hogy a szemléltethető alkotások teréről lassankint lelépünk és csak a középkori skolaszticizmus módjára következtetésekkel verekszünk, de ezt a tapasztalatot nem dönthetik meg az ugynevezett állandó színház hívei: Ha állandó színházat akarunk, 15—20 év előtt azt meg nem építjük. Állandó színpadot már 1910-ben minden nehézség nélkül kezdetünk építeni.

Az állandó színház építését még oly városban is halasztják, melynek az állam 60.000 korona segínyt helyezett kilátásba, például Kaposváron, hol a kérdést nem képesek tisztázni és egyre kéri más városoktól a színházterveket, de dűlőre nem viszik az ügyet. Ha nálunk 20 év múlva az állandó színház kérdése megoldásra jutna, mi is csak agyonbizottságoznók az ügyet. Mert hiába, állandó színház felépítésénél a kockázat nagy és nem csoda, ha egy város vezetősége irtózik a felelősségtől. Az állandó nyári színház felállítása ilyen nagy kockázattal nem jár és már ezért is egy nyári színpad létesítésének nagyobb kilátásai vannak, mint egy monumentális színházi épületnek — Nagykanizsán legalább.

Vidéki kaszinók és olvasókörök.

Az utóbbi időben sokféle támadás alapján napirendre kerültek a kaszinók és olvasókörök s az elfogult szemek csodálatosképen csak a kártyázást látják meg e társadalmi egyesülésekben. Egyebet nem.

A vidék csöndes társadalmának egy helye van ahol békén találkozhatik, művelődhetik. Ezt akár olvasókörnek, akár pogári körnek, akár kaszinónak nevezik, vagy egylet és gazdakör a neve, az a hivatása, hogy a társadalmi békét megerősítse, fenntartsa s emellett a közművelődés lassu és áldásos folyamatát közvetítse.

A magyar vidéki városok e feladatnak híven és becsületesen meg is felelnek. Társadalmi egyesületekben békén férnek meg egymással a kereskedők az iparosokkal, a latányereket a dzsentrivek, a zsidók a keresztényekkel, a doktorok páciensekkel s az ügyvédek az alperesekkel. Működésük természetesen csöndes és eredményteljes, mint minden becsületes munkáé. Nem nagyon szerepelnek a nyilvánosság előtt, csak olyankor, mikor közgyűlést tartanak, vagy mulatságot rendeznek tagjaik részére. Arról unalmas volna tudomást adni, hogy ezek az egyesületek a jótékony terén kiváló működést fejtenek ki. Ok az elsők, amikor valamelyik jelesünknek szobrot emelnek, hogy adományait beküldik, a ligák és jótékony mozgalmak első sorban hozzájuk fordulnak és nem hiába. Ott vannak könyvkiadók első vásárlói között s gazdag könyvtárakat a tagok családjai ugyanezek olvassák s ezáltal művelődnek. A lapoknak hűséges előfizetői, minden díszmű hozzájuk megtalálja az utat s ha egyéb érdemük nem is volna, a hazai kultúra terjesztése körül állandó és áldozatkész működésük is elég ahhoz, hogy a vidéki egyesületekről elismeréssel emlékezzünk meg.

Hazaifásig tekintetében pedig a bátor és éber őrszem szerepe az övék. A nemzetiségiek által lakott területeken feltű gonddal őrködnek azon, hogy a magyar ellen agyarkodókat s aknamunkát végzőket kiközösítsék kebelükből. Nemzeti szempontból a magyarság alkuvást nem tűrő védelmezői az egyesületek s ezért is dícséret illeti meg őket.

Hogy kártyáznak, az nem baj. A kártya, ha kell mérsékléssel játszani, még nem hárdjáték, inkább szórakozás és üdítő. S ha valahol tulzába is viszi egy-két oda tévedt s oda nem való ember, ezért nem szabad elítélni a vidéki olvasóköröket, amelyek szétzúzott társadalmi életünk összetartó elemei. Nem szabad ezért a kaszinókra peréretot kiáltani.

Mert ez annyi volna, mint a beteg gyereket agyonütni a betegségeért. A betegségből ki kell gyógyítani az egyesületeket. Szerencsére, a legtöbb egészséges, csöndben hasznos és áldásos kulturumukát végez, amelyekért nem kárhoztatás hanem elismerés dukál. A fővárosi erkölcsök mások, mint a vidéken. A legtöbb fővárosi társaskör nem áll hivatása magaslatán és körülbelül csak arra való, hogy egyes szenvedélyes játékosok tiltott kártyajátékokat ott zavartalanul játszhassanak.

Örvendetes dolog pedig, hogy a vidéki kaszinók nem vesznek példát a fővárosiaktól. Azok igazán társadalmi feladatokat végeznek, mindenkor csak

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megadja a köhögést, válódékat, éjjeli izmódást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánafoztatást is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ára évenként 4.— koron.

hasznára vannak az illető városnak, sőt mondjuk az egész országnak és tehát azokat gáncs nem érheti.

Vajha minél több ilyen kaszinóknak volna a vidéken bizonyosak vagyunk benne, hogy a magyar társadalom mielőbb azon a vívón állanak, a melyen sajnos mindmáig még nem állt.

Elaggott szegények érdekében.

Készül a szegényház terve.

Nagykanizsa, május 19.

A városi tanács dicséretes intézmény megvalósításán fáradozik. Igaz, hogy az ügy még a kezdet stadiumában van. De hiszen nem is kell egyéb, minthogy a tanács kezdeményezzen valamely intézményt, mely humanus célt szolgálni van hivatva, maga mellett találja nemcsak a sajtó támogatását, hanem képviselőtestületünk mindenkor tapasztalt áldozatra való készségét is.

Már lapunk is foglalkozott az aggok házának kérdésével akkor, amikor egy árvaház felállítására forgott szóban. Nem akarunk bővebben foglalkozni, hogy mily fontos, nemes és a városhoz méltó szociális intézmény volna egy aggok házának felállítása, mert hiszen épen ezek a közismert szempontok okozták, hogy a városi tanács vele foglalkozott. A szó ki van mondva, hogy a szegény, magára hagyott aggokról a város gondoskodni akar. A tanács megbízta a mérnököt, számvetőt, hogy készítsenek hozzávetőleges tervet, költségvetést e célra. Bizonyára szeretettel, szívjósággal fognak e kérdés megoldásával foglalkozni, hogy azok, akiket a sors aggkorukra a város kegyeibe vezetett ha nem is duslakodva, de szükségét nem szenvedve, egyszerű, tiszta otthonban aprólékos dologgal foglalkozva, élhessék le azt a hátralevő néhány esztendőcskét. Szóvá tettük e kérdést egy két város atya előtt, akik helyesléssel fogadták az eszmét, sőt egyik a helyet is kijelölte az aggokháza számára; a temető melletti kaszárnya épületben. Kellő átalakítással értette ezt. Mi nem tartjuk helyesnek; t. i. az épületet nem. Még pedig azért, mert a gyakorlat azt mutatja, hogy arra az épületre mint kiegészítő kaszárnyára szükségünk van. De még azért sem, mert az aggokat nem szabad kaszárnyaszerűen „kezelni”. Nekünk kis csendes otthonra van szükségünk, külön a férfiak, külön épület a nők számára. Sőt ha házastársak kerülnek oda, azoknak megfelelő külön szobáról kell gondoskodni. Öregeknek való foglalkozás majd kínálkozik. Tollfosztás, művirág készítés stb. Elengedhetetlennek tartjuk a kellemes kertet, ahol konyhaveteményekkel, virágokkal babrálhasanak a munkabíró öregek.

De még azért nem tartjuk helyesnek a temető melletti épületet, mert a temető mellett van. Akasztott ember házában nem kell kötélről beszélni. Aggok előtt folytonos temetői menetnek nem igen vigasztaló képzeteket keltenek. Van a városnak telke egyebütt; nem kell annak a belvárosban lennie. Ezt különben csak ugy előre becsátva jegyeztük meg annélkül, hogy bármiképpen is eléje akartunk volna vágni a tanács intézkedésének.

HIREK.

A kartellek hatalma.

— Nagykanizsán és mindenütt. —

Elcsépelet frázis hirdeti, hogy a villamosság korát éljük. Igaz, nagy szerepe van ennek az emberiség kulturális életében, de tuloznánk, ha azt állítanók, hogy a mai kor csak a villamosság ismertető jelét hordja magán.

Gazdasági életünkben például lépten-nyomon a kartellekkel találkozunk. A kartellnek sokkal nagyobb szerepük van, mint azt az első pillanatban hinnók. Az árak alakulását — az elmélet emberei — a kereslet és kínálat egymáshoz való viszonyával hozzák összefüggésbe, amint ezt a szakírók is tanítják. A kereskedelmi élet emberei azonban sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítanak a kartelleknek, melyek különösen az áralakulás irányításában ragadták magukhoz a hatalmat.

Ahova csak nézünk, ott látjuk a kartellek hatalmát. Kicsinyben és nagyban a gazdasági élet minden ágában ott terpszkedik a kartell. Nézzük csak, közelebbről. A kenyér árát nemcsak a gabonárak, hanem a pékmesterek megállapodása határozza meg. A cukor a Hitelbank kezében van. A kereslet és kínálat akár a feje tetejére állhat, azért a cukor árát mégis a Hitelbank szabályozza. A petroleum ár-szabályozására most alakul egy kartell. A vaskartellek hatalma közismert. A kőszén, téglá, üveg, gyufa árai egy-egy kartell csoport akaratától függ. Kovás nyerstermény, fél és kész gyártmány van, melynek árát nem a kartell szabályozza. A kartell nemcsak a nagy gazdasági piacokon, hanem egyes lokális helyeken is kifejlődik. Van város, hol a takarékbetét kamatlatát a kartell határozza meg. Az utcai hordár, a bérkocsis, a napszámos mind-mind megállapodásban, vagyis kartellben van egymással. Még a kávéházi pikkoló árát is a kartellek szabályozzák némely helyen. Ha az utcán járunk, akkor is kartellben botlunk: a téglá vagy aszfalt kartellbe.

A kartell hatalmon van minden vonalon. Ha nem sikerül hatalomra jutni szép szerével, megy erőszakkal. Nagykanizsán történt például évekkel ezelőtt, hogy egyik itteni nagykereskedő cég nem a kartell petroleumot árusította. Egy izben a központi kartell iroda egyik megbízottja a városba érkezve, feljelentést tett a főkapitányságon, hogy az illető cég petroleumja tűzveszélyes, robbanékony. Ezt ugyan nem derítette ki a megejtett vizsgálat, azonban bizonyossá lett, hogy a feljelentés nem más, mint a kartell csoport akadémikusodása.

Erre azonban ritkán van szükség. A kartellbe a legtöbb termelő belép — ha beveszik a csoportba. Ezt kívánja anyagi érdekük. A nagyobb kartell szabályozza az árakat, kontingentálja a termelést és így a haszon biztos. Egy hozzánk közeli vasgyárról beszélük, hogy kartell idején 20.000 koronát kapott évenként a kartell irodától csupán azért, mert bizonyos fajta cikket nem gyártott. Vagyis minden ellenszolgálat nélkül kapta a horribilis összeget. Vegyünk egy más esetet: A kartellben levő legprimitívebb eukorgyár is azt az árt kapja a helyszínen termelvényeért, mint például a legfinomabb lundenburgi cukor, mely pedig sokkal finomabb és a hosszú szállítási költség is terheli. A legkritikább eset, hogy a

termelő, bármilyen szakmabeli is, ne lépjen szívesen kartellbe.

A kartellek hatalma óriási tért hódít. A kartell szerepe csak a bankügyben nem érvényesül. Más gazdasági téren majdnem teljesen kiirtották a helyes áralakulás érvényesülését.

Magyarországon is mindinkább kisebb tere van a szabad versenynek. Nálunk csak egy verseny szabad: a lóverseny. Ez aztán dühöng is Magyarországon. A lóverseny nagy jövedelmét nem ártana a kartellben „letörtek” segítségére fordítani.

Figyelő.

— Halálozás. Prager Béla a Fekete Sasosh címzett gyógyszerész tulajdonosa, ma reggel 5 $\frac{1}{2}$ órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. Gyógyszerészeti tanulmányainak befejezése után Prágában és Bécsben folytatott gyakorlatot és 1880-ban megvette a régi Lovák-féle gyógyszerésztart. Népszerű ember volt Nagykanizsán és sok barátot szerzett magának. Az életvidám viruló egészségnek örvendő ember egy évvel ezelőtt betegeskedni kezdett, miért is visszavonult a magánéletbe és gyógyszerésztartát vejeének, Neumann Aladár gyógyszerésznek adta át. Halálát özvegyén kívül 4 leánya, Sarolta férj. dr. Korein Sándorné, Ilona férj. Lukács Sándorné, Margit férj. Kéry Jenőné és Erzi férj. Neumann Aladárné és kiterjedt rokonság gyászolja. A haláleset híre a városházára, a Nagykanizsai takarékpénztár épületére és több egyesületi házra kitűzték a gyászlobogót. — A Nagykanizsai takarékpénztár a halálesetről a következő gyászjelentést adta ki:

A Nagykanizsai Takarékpénztár igazgatósága mély fájdalommal jelenti szeretve tisztelt tagjának Prager Béla urnak f. hó 19-én történt elhunytát. A megboldogult emléket, ki 29 évon át volt az igazgatóság ügybuzgó tagja, hálás kegyelettel őrizzük meg. Az elköltözött folyó hó 20-án délután 5 órakor fog örök nyugalomra helyeztetni. Nyugodjék békében! Nagykanizsa, 1909. május 19-én.

— Névmagyarosítás. Baum Jenő nagykanizsai Déli Vasúti hivatalnok és kiskoru Karolina leánya, nevüket „Bíró”-ra magyarosították.

— Beteg városi tisztviselő. Mint értesülünk Ney Albert Nagykanizsa város adóellenőrné a napokban súlyosabb természetű gyomor operációt végzett Herzl orvos tanár Budapesten. Az operáció sikerült, a beteg felépülése biztosra vehető. Ney állapota iránt családjánál sokan érdeklődtek.

— Kossuth sétatér. A helybeli főgimnázium egyik tanárának előadásában izmosan domborodik ki nemzeti érzés. Van ugyan ott több ilyen tanár, de én most erről az egyről szólok, mert ő tőle vettem át ezt a gondolatot. Annyanban van ugyanis a dolog, hogy szép sétatérünk meg a városi kertünk még nincs elkeresztelve. Az említett tisztelt professor ur pedig tanítványai előtt csak mint Kossuth sétatéréről és Rákóczy kertről tesz említést magyarágatásai közben. Nekünk ez az elnevezés nagyon tetszik; és megvagyunk róla győződve, hogy a városi tanácsnak, a városi képviselőknél sem lehet ellenvetése, ha történelmünk e két kimagasló alakjairól neveződik el e két sétáló helyet. Valószínűleg akad majd képviselő, aki ilyen értelmű indítványt terjeszt a közgyűlés elé. És ha majd egyhangulag elfogadják az indítványt helyesnek tartanók, ha a kert és sétatér bejáratánál hatalmas feliratos tábla mutatná a közönségnek az elnevezést. Ha már szobraink niucsenek, melyek nemzeti érzésünket ébrentartják, ne mulasszuk el ilyen formában ápolni a dicső ősök emléket.

VELMA SUCHARD Nyersen való
evésre
páraflan.

— Az Uránia előadása. Pénteken este tartja az Uránia egyetlen előadását a Polgári Egylet nagytermében. Jézus élete kerül bemutatásra 3 felvonásban. Kiváló érdekességet kölcsönöz az előadásnak, hogy Hoek János felolvasása kíséri a képek bemutatását. Jegyek előre válthatók Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében.

— A kórház kibővítése. A kórház kibővítése érdekében a tanács intézkedett, hogy az igazgató főorvos és a városi mérnök tanulmányozzák különböző kórházakat. Az így szerzett tapasztalatok és az adott program alapján, mely már a városhoz beérkezett, hozzávetőleges tervet készítenek, mely alapul szolgál a kórház kibővítését célzó terveknek.

— Zalamegye távbesszélő hálózata a megyegyűlés határozata alapján a közel jövőben jelentősen bővül. A járási székhelyeket összeköti a megye központjával. A munkálatokat rövid időn belül megkezdik.

— A Délszlai Takarékpénztár már régebben foglalkozott az intézeti helyiség átalakításának tervével, melyet, mint értesülünk, a közel jövőben meg is valósít. A takarékpénztári ügyfelek szobái nagyobbítva lesznek. Az intézet Segélyegylete az intézeti ház földszinti helyiségeibe fog átköltözni.

— A Déli Vasutasok a vasutas gyűlésen. A Magyar Szent Korona Országának Vasutas Szövetsége ezidei országos gyűlését e hó 23-ikán és 24-én tartja Brassóban. A gyűlésen képviselteti magát a D. V. nagykanizsai kerülete is, melynek megbízásából a következők mennek el a gyűlésre: Buchwald Ernő (Siófok) a kanizsai kerület elnöke, Henne Frigyes blokmaster és Kovács Mihály főkalaniz. A gyűlés iránt élénk érdeklődés mutatkozik.

— A virágos Nagykanizsa eszméje napról-napra jobban tért hódít a város közönsége körében. A virágos ablakok és erkélyek poetikus szép képet nyújtanak az utcának. Ujabban Veber Károly kir. táblai bíró lakásának erkélyén látnunk pompás virágdiszt. Grünhut Alfréd kereskedő házában erkélye valóságos kis virágerdő. A virágos Nagykanizsát képviseli még Grünhut Henrik és Ollopp Mór dr. ügyvéd erkélye. Kívánatos volna, ha e poetikus mozgalom nagyobb hullámokat vetne, mert ez úgy a legnagyobb pártolást érdemli.

— Befejezett bünyügyi vizsgálat. A Piry és Horváth-féle bünyűgyben, melyek folyamán a két cégtáron kívül két somogyorsági kereskedőt is vád alá helyeztek, a vizsgálatot befejezték. A főtárgyalást még a nyári törvénykezési szünet előtt megtartják.

— Elhalasztott befizetés. A Nagykanizsai Takarékpénztár által alapított Önszegély Szövetkezet a csőtörtéki befizetéseit, tekintettel az ünnepekre, pénteken fogja megtartani.

— Katonai tűzoltók. A katonaság minden irányban azon van, hogy a legénységnek ott töltött éveit minél hasznosabban teljenek el. Téli gazdasági szakelőadásokat rendeztek a legénységnek. Most pedig tűzoltósági kiképzésben részesítik őket. A közös badseregnek és a honvédségnek is mintegy 25—30 tagja (résztint altisztek, résztint közlegények) a tűzoltó lakatnyán tűzoltói gyakorlatokat tesznek. A fecskenődkezelés, létra használata, mentés és egyéb dolgokban szakzszerű kioktatást nyújt nekik Fenyvessy Sándor tűzoltó szakasparancsnok. Kettős haszonnal jár ez. Egyrészt a kaszárnyákban előfordulható tüzeseteknél rögtön készen állanak, másrészt, ha a katonaságtól kikértnél, a falvak tűzoltóságát szervezhetik, vagy a már meglévőnél hasznos szolgálatot teljesíthetnek.

— Zalamegye tűzoltó ügye. Az Országos Tűzoltó Szövetség hivatalos lapja, a „Tűzrendészet” statisztikát közöl az egyes törvényhatóságok területén fennálló és működő tűzoltó egyesületekről. Zalamegye a legutolsók közt szerepel. Míg Somogy megyében 248 községben van tűzoltó egyesület, addig Zalamegyében mindössze 21 tűzoltó egyesület működik. Ez az adat kiváncsossá teszi, hogy a közigazgatási hatóságok az ügyet kezükbe vegyék és új egyesületek létesítését kivigyék.

— A Temető-utca kiépítése. Megirtuk, hogy a Badacsonyi Bazaltbánya r.-t. már megkezdte a Boeckai- és Temető-utcanak kis bazaltkockával való kiépítését. Most arról értesülünk, hogy Nagykanizsa város megkeresi a Déli Vasut utletigazgatóságát, hogy ezt a drága utunkat megszakító vasúti hidat is hozassa olyan állapotba, hogy a cél, amelyért a város ezt a költséges utat csináltatja, teljesen eléréssék. Ugyanis a gyászoló közönség, mely a temetőbe kísérté halottját, ősszel és tavasszal mely sárban volt kénytelen gázolni. Ezt a most készülő utat szakítja meg a vasúti hid, melyen ezidőben kavicsburkolat van. Meg vagyunk róla győződve, hogy a Déli Vasut a csekély áldozatot kívánó hidat megjavításával újra megmutatja, hogy városunk fejlődését, szépítését mindenkor támogatásban részesíti.

— A vitás vadkár becsülés. Henz Lajos nyug. keszthelyi rajtanár a múlt évben egy rópiratban kritika tárgyává tette Lehrmann Béla nagykanizsai m. kir. s. erdmérnök vadkárbecsülését. Lehrmann az ügyről jelentést tett a földművelésügyi miniszteriumnak és őnmaga ellen fegyelmet kért. A miniszteriumban nem látták ennek szükségességét, miért is az ügyet a napokban érkezett leiratban befejezettek jelentették ki.

— Az iszákosság ellen. Évek óta napirenden van a tapolcai járásban a verekedés és gyilkosság. A hatóságok szigorú nem használt, mert a bajgyökere a nép iszákosságában volt. Ezt akarja most megszüntetni a tapolcai járási főszolgabíró dicséretes rendelete, mely a következő intézkedéseket tartalmazza:

1. A járás valamennyi községében 5 egymásután következő vasárnapon dobszóval közhírré teszik, hogy mindazok, kik nyilvános helyen botrányt okozó részeg állapotban jelennek meg, vagy kik mást lerészegítenek, 50 korona pénzbüntetésben részesülnek.
2. Felkéri a tanítókat, hogy az iskolában hetenkint egyszer tartanak előadást az alkohol káros hatásáról.
3. Száz koronáig terjedő büntetésben részesül az a koresmáros, aki részeg embernek bármily kevés italt ad.
4. A koresmahitelről szóló törvényes intézkedések a koresma falán szembeálló helyen kifüggesztendők.
5. A községi és körjegyzőket a rendelet szigorú végrehajtására utasítja, ellenesetben ellenük fegyelmet indít.

— A főváros látványossága az Új Idők kávéház, Váci-körút 45. sz. alatt Budapestre érkező vidékiek előszeretettel keresik fel e pompásan berendezett kávéházat, mert az igazságügyi, törvényeszéki paloták és a miniszteriumok közvetlen közelében van, mert a kávéház tulajdonos figyelme és pontos kiszolgálással tette magát érdemessé a közönség bizalmára, mert Magyarország és a külföld összes lapjait ott megtalálja az olvasó és mert ott vacsi Kiss Lajos leghírnevebb 14 tagból álló zenekara hangversenyez esténként. A fővárosba utazó olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk e minden tekintetben élvezetes és kényelmes kávéházat.

— Mértékek hitelesítése. A mérték-hitelesítésről szóló törvény életbe lépett. Ennek értelmében az 1909. esztendőben minden kereskedésben használatban levő mérlegek és egyéb mértékek annál is inkább hitelesítendők, mert a törvény intézkedése büntetést szab azokra, kik azt elmulasztják.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Színészet Zalamegyében. Minél inkább közeledünk a közsínházak záporpróbáiból, annál inkább benépesednek a vidéki városok nyári arénái és színház helyiségei. Zalamegyében most három helyen is van színészet. — Zalaegerszegen Szalkay Lajos színtársulata kezdte meg a minap előadásait. A társulat jó erőkből áll. — Fehér színgazgató társulata Alsólendván működik. A minap „Erdész leány”-nak volt a premierje, melyre most készülnek Budapesten is Kury Klárával a címszerepben. — Tapolcán június elsőjén kezdődnek a színi előadások.

* A „Vasárnapi Ujság” május 16-iki száma „első helyén gróf Vay Péter cikkét közli Alhambráról, számos szép képpel. A többi képsorozatok az angol hadi automobiloikat, a Bethlen Gábor marosillyei szülőházán elhelyezett emléktábla leleplezését, budapesti tavaszi jeleneteket, három új fővárosi középületet stb. mutatnak be. Szépirodalmi olvasmányok: Mikszáth Kálmán regénye, Óláh Gábor és Zempléni Árpád versei, Lamperth Géza elbeszélései, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Fényes Annuska, a kis gyermek primadonna arcképe, angol női katonák képe, továbbá tárcacikk a bétról s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre négy K, a „Világkrónika”-val együtt négy K 80 f. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz. Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság, félévre 2 K 40 fillér.

* A közegészségügy érdekében 15 arany jutalom. A Háziorvos” pályadíjai. „A Háziorvos” című népszerű közegészségügyi folyóirat, mely rohamosan hódította meg a művelt magyar közönséget. Legutóbbi számában a következő három — egyenként öt darab tíz koronás arannyal jutalmazandó — kérdés megfajtására hirdet pályázatot, u. m.: 1. Minő befolyást gyakorol az alkohol az egészségre; különös tekintettel a serdülő gyermekkorra és minő módon lehetne azokat az alkohol élvezetétől távol tartani? 2. Minő befolyást gyakorol a dohányzás az egészségre; különös tekintettel a serdülő gyermekkorra és minő módon lehetne utóbbiakat a dohányzásról elszoktatni? 3. Hogyan keltheti fel a családanya serdülő gyermekeiben a közegészségügy iránt való érdeklődést? A pályázat feltételei „A Háziorvos” májusi számában jelentek meg, e helyen mint érdekes momentumot csak azt akarjuk kiemelni, hogy a harmadik számú kérdésre kizárólagosan csakis nők pályázhatnak. — Előfizetési ára egy évre csekély 2 korona 40 fillér. Mutatványszámot szívesen küld „A Háziorvos” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapest, VI. Andrássy-ut 27.

NYILTÉR.

A legbiztosabb védelmet

a veszedelmes nyári hasmenés ellen minden anyának, a ki aggodízik gyermeke életéért, ismernie kellene. A „Kufeko”-val való táplálkozásnál az emésztés zavarai nagyon ritkán lépnek föl. A „Kufeko”-nek igen nagy tápláló értéke van, a gyermekeket egészséges, erőssé és ellenállóvá teszi a legtöbb gyermekbetegséggel szemben.

KÖZGAZDASÁG.

A Néptakarékpénztár tőkeemeléseiről és ezzel kapcsolatban a Magyar Országos Központi Takarékpénztárral létesített szerződésről elsőnek adtunk hírt. Az intézet igazgatóságának ezen tranzakciója a részvényesek körében kellemes meglepetést keltett. A M. O. K. T. részéről Kalliwoda Ferenc h. igazg. volt itt Nagykanizsán. Ő létesítette a megállapodást, melynek részletei még nem kerültek nyilvánosságra. A kiszivárgott hírek szerint a Néptakarékpénztár buválasztja igazgatóságába a fővárosi intézet két delegált igazgatóját, értesülünk szerint, Földiák Vilmos és Kalliwoda Ferenc h. igazgatókat. — Itt említjük, hogy a Néptakarékpénztár vezérigazgatóját Gellért Henriket az intézet igazgatósága ügyvezető igazgatóvá nevezte ki.

Látogatás az ipariskolában. Fehér Gyula, okl. mérnök, a budapesti felső ipariskola tanára, iparoktatási szakfelügyelő folyó hó 21-én Nagykanizsára érkezik az ipariskolai tanulók előmenetelének megvizsgálása céljából.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kiváló sikerrel használtatik

vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és közséknél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Kényesen emészthető!

Teljesen tisztán!

Kapható minden gyógyszerkereskedésben vagy a Seiny-Lipőci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rúdoltvárosi 3.

Pünkösdi vásár. A nagykanizsai pünkösdi országos vásár hétfőn, május 24-én lesz.

Villanyvilágítás Barcon. Barcs képviselőtestülete minap döntött a villanyügyben kiírt pályázat fölött. Két ajánlat érkezett: a Barcsi sertészialáló részvénytársaságé és Lang és Traubermann esurgói cégek együttes ajánlata. Ez utóbbit azonban nem vették tekintetbe, mert a szükséges kauciót vonakodtak letenni. A koncessiót 50 évre adták.

A gazdaközönség legfontosabb érdeke. Ma már minden gazdálkodó tisztában van azzal, hogy ha igazán belterjes gazdálkodást akar folytatni, ha hasznos hajtó beruházásokat akar eszközölni, azt csakis abból az olcsó tőkéből teheti, amit földbirtokára törlesztés kölcsön alakjában felvesz. A gazdaközönségnek utbaigazítást véltünk adni, ha felhívjuk figyelmét az immár közel 20 év óta fennálló és az egész országban előnyösen ismert „Ingatlan és jelzálog forgalmi intézet”-re (Budapest, VI. Váci-körút 39.), mely intézet földbirtokokra a becsérték háromnegyed részéig, három és féléves törlesztéses kölcsönökkel, azaz 85 évig terjedhető törlesztésre. A gazdaközönség ezreinek elismerő levelei tanuskodnak arról, hogy az intézet minden egyes ügy lebonyolítása a kölcsönt igénylő legteljesebb melegegésére történt. Levélbeli tudakozásra díjtalanul válaszol az intézet tulajdonosa: Gurré Ferenc.

Bajok az iparfelügyeletben. A „Műszaki Világ” jelenti, hogy vidéki városaink számos ipartelepén hallatlan állapotok uralkodnak a munkások életbiztonságát és jólétét illetőleg. A hivatott iparfelügyelőség pedig — tőle telhetőleg — mindent elkövet a bajok elhárítására, de az ipartelepek tulajdonosainak egynémelyike a legnagyobb nembánomsággal fogadja a hatósági közegek tisztasági és védelmi intézkedéseit. Innen vannak a nap-nap után bekövetkező gépkészítési és helytelenül fogantatott gyárüzemi eljárások következtében beálló szerencsétlenségek. Nagy baj az, hogy a kerületi iparfelügyelők vállalra — az iparfelügyelet szoros keretén kívül eső — számos más teendőkhöz nehezednek, ami az ipartelepek gyakoribb ellenőrzését egyenesen kizárja. Emellett az egyes kerületi iparfelügyelőségek személyzeti létszáma a leg- és legminimálisabb, úgy hogy a helyettesítés kérdése a legtöbb kerületben megoldatlan.

Szliács acélfürdő, Felső Magyarország

Egyedül ismert vashőforrás, gazdag szénasvartartalommal.

Szezon május 15-től szeptember 30-áig.

Felülmulhatatlan vérzékenység, sápkór, női bajok, hátság- és idegbajok, bémálás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvos:

Dr. RHÖRER ALADÁR, hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson vannak kifüggesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás, valamint lakás/kedvezményről (az elő- és utószóban) stb. ad a

Fürdőigazgatóság Szliácson (Zólyommegye.)

Tisztaságaért 30.000 korona kezesség.

Főbbetészszel mint erővel!

Schicht-szarvasszappana

Beható tanulmányozások

eredményesték, hogy Schicht-szarvasszappana minden vízben — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen habosodik; könnyen hatol a szövetbe, meglepő gyorsan oldja a szennyezt, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna. SCHICHT-szarvasszappana teljesen

tisztá és ment maró anyagoktól; évtizedek óta egyenlő minőségben a legjobb anyagokból lass alállítva. Használata mindon tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a józan és éssz parancsolata és minden háztartásban jelentékonnyon — megtakarít időt, munkát és pénzt.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

ELISMERT LEHIRESEBB CSEPLŐHÉSZLETEK TELJES JÓTÁLLÁSSAL ÜZEMBEN BÁRMIKOR MEGTEKINTHETŐK.

ELSŐRENDEŐ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTSEGE: LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 12-2 FILLER. ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Feladás.

Könnyen elhordható helyen I. osztályu erős bükk és cser olfa eladó. A bükk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székesekeknek és cserbognárok-nak. A cser műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve erdei ölenkint

I osztályu . . . 34 korona
II. " . . . 28 "

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető:

Ujdvarton, Berkenyész és Társainál.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziszor, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közvényűnél, cszánál és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

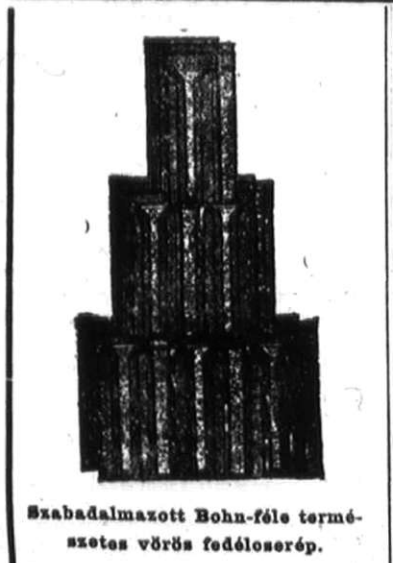
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárlákor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Dr. Richter gyógyszerárban, Budapest. Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Be van bizonyítva,

hogy az utcai falragaszokat kevés ember olvassa, mert ritka ember töltheti az idejét utcai plakát olvasással. A kultur államokban az újság a fő hirdetői eszköz. Ön olcsó pénzért hirdethet Zalamogye legrégibb újságjában, a Zalai Közölnyben.

Hogy mersz nekem más egyebet hozni, mint a kipróbált „**OTTOMÁN**”- cigarettapapírt vagy hüvelyt!

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.
Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjszabás szerint.

A városok kongresszusa.

Írta: OSOÓR GÁSPÁR.

Most folyt le Budapesten a magyar városok két napos kongresszusa, melyen városunk is képviselve volt. Az ország székes fővárosa látta vendégül a haza másfél száz városának küldöttait, akik Budapest ragyogó közgyűlési termében azért sereglettek össze, hogy a nemzet szívében impozáns konvenciókumulumon keltsenek országos érdeklődést képviseltjeik, a magyar vidéki városok elhanyagolt sorsa iránt.

Üdvözlőnk kell az országos kongresszus gondolatát. Bársonk régebben vetették volna föl s ismételték volna meg minél sürűbben. Mert sehol másutt nem igaz annyira a közmondás, mint ebben az országban: "Téma gyermeknek az anyja sem érti szavát."

Itt kiáltozni, lamentálni és demonstrálni kell unos-untalan. Az egyetlen, agyonbecézett központ, Budapest, kivételével, a városok újszólván mostoha gyermekek voltak állandóan. A faluról még csak történet elég sűrűn központi atyáskodó gondoskodás, ám városaink ügye-baja, föllendítésük gondolata önként soha sem jutott eszébe senkinek. Ezeknek a magyar hamupipókéknek kérvényezni, deputációzni kellett évekig néha egy iskoláért is. Minden csak a főváros volt, Budapestbe dugtak mindent, ott centralizáltak mindent s azzal szívattuk föl minden tápláló erőt a vidéki városok organizmusából, szellemi, anyagi téren egyformán.

Ilyenképen megosinálták a valóban világsodájának beillő nemzeti fővárost, de százados elmaradottságban hagyták tengődni a másfél száz vidéki elfeledett magyar várost. Szívet adtak az országnak hatalmasat, erősen lüktetőt, vérbőségben szinte tultengőt; ám ugyanakkor elhagyták senyedni, sorvasztó vérszegénységbe süllyedni az egykor oly virágzó vidéki emporiumokat. Pedig sehol Európában nem volna oly fontos egy erőteljes virágzó vidéki város-csoport, mint éppen nálunk. Ők volnának egy-egy nagy terület természetadta fókuszai, melyek vonzanak, együtartanak s minden téren helyes irányban vezetnek a maguk vidékét. De ehhez imponálni is kellene tudniok s minden tekintetben vonzó erővel is bírniok. De vajjon mi vonzón ma vidéki városaink legtöbbször, a vidékről ambiciót vállalkozó tőkét, munkakedvet, sőt csak mulatókedvet is?

Ugyan van-e bennük, kis kivételével, valami csábító, vagy lekötő erő s nem-e az „egyetlen Pestre“ gravitál, törtet minden, figyelembe sem véve dolgozni, vagy szórakozni vágyó kedvében a tulajdon szűkebb pátriájú székvárosát? Fél század alatt csodamód fölcivilizálódtunk, még a parasztjainak is; már pedig a civilizált népek igényei vannak. Valljuk be, ez igényei, melyek jogosak,

a legszerényebb mértékben is alig-alig eléghető ki vidéki városaink legtöbbszörében.

Örülünk, hogy végre öntudatra ébredtek s jelen kongresszusukkal épp erről akarnak tanúságot tenni országuk közvéleménye előtt. Hogy t. i. haladni akarnak a korrall. Napirendjük összeállításából látjuk, hogy helyes utján indultak meg a haladásnak: anyagi erejüket akarják legelőbb is rendbe szedni, megizmosítani. Enélkül háztartásuk s hitelük megalapozása nélkül egyetlen lépést sem tehetnek előre. Mert a százados elmaradást most már igen nagy anyagi áldozattal lesznek képesek csak behozni.

Azért voltak most együtt a városok, hogy kiáltsanak minél nagyobb, akkor alkalmasint meghallgatják őket és alaposan segítenek rajtuk. Az eddigi alázatos kérvényezéssel, kilincselő deputációzással hagyjanak föl, mert szemérmes koldusnak üres a tarisznyája.

Hock János felolvasása.

Az Uránia tartott pénteken este előadást a Polgári Egyletben. Hock János, kőbányai plebánus, országos képviselőnek az Ur Jézus c. darabja került előadásra. Egy trilogia része e darab, melynek első részét a Megváltás s utolsó részét az Ur Jézus a társadalomban képezné. Az est sikerét kétségtelenül az a körülmény biztosította, hogy Hock János maga jött el darabját felolvasni. A darabról dicséret nélkül alig szólhatnánk. Ha mélyébe nézünk, fenséges eszmék, tömör gazdagságban egymást követő magaslatos gondolatok egész sorát látjuk Hock darabjában. Egy isteni élet megragadó epizodokban eltelt éveit adja elő. De a bibliai adatok őszinte alkotó részéből oly csodás, megkapó és lebilincselő egészet sző, hogy az a figyelmet folytonosan ébren tartja. Azonban a darabnak kétségtelenül az a szubjektív felfogás ad irodalmi értéket, mely Hock János eszmében dus lelkére vet világot. Itt már Hock beszél az ő teljes originalitásában, lelke sugallatából, mely beszéd minden szava megkap, megragad, felel. S ezek a gondolatok átvonják az egész darabot az egyéni tulajdonság e lelki zománcával, mely azt esillogóvá, gyönyörködtetővé s tanulságossá is teszi. Különösen megragadók Veronika kendőjénél mondott szavai, melyek a női szív részvétéről, e részvét nagy erejéről szólnak a társadalmi bajokkal szemben. Egy szóval Hock az Ur Jézusban is az volt, a kinek az ország megismerte s ismeri. A mi a felolvasást illeti, az határozottan művészi volt. A hang egész koloratúrájával festette a darab érzésváltozásait. S az az emelkedett, majd eső hang úgy belevitte a lelkekbe a különféle érzést, a mint a felolvasó maga akarta. A felolvasást illusztráló képek mind tiszták s művészi kivitelűek. A klasszikus mesterek hallhatatlan alkotásai szolgálták az esztétikai értékkel bíró tartalom hatásos és érzésteljes szemléltetésére. Csodás együttesbe forrt össze ilyenképpen alak és tartalom. Csak a mozgóképek ellen lehet és kell is kifogást tenni. Ezekben már nagyon sok a színészi vonás, annyira, hogy itt az

emberiben, az alakításban elvész Jézus isteni fensége, természetfeletti ereje s nem marad más a szemlélő előtt, mint az ember. Tulnyomó bennük az emberi érzés, a színészi póz s nem egyszer lesújtólag hatnak az eszmei tartalom által felemelt lélekre, mely a képekben az isteni érzésnek, természet feletti működésnek reprodukcióját várja, s csak az emberi kapja.

LUKÁCS JÓZSEF.

Nagy Endre Cabaretje.

(V.) Bár sok Cabaret honos Magyarországon, így kezdte Nagy Endre conférence-ját, mégis be kell vallanunk, hogy hazája a Cabaret-nek nem Budapest, hanem Párizs. Es hogy a francia esprit iránt miugyárt le is rója hódolatát, francia cocho-neriét adott elő, melyet a közönség nagy része nem értett meg. Aztán következett a szellemes kétértelműségek egész sorozata, melyektől ma már nem hűledez a közönség, mert hát ideg gyöngye a társadalom és gyengeségből jóváhagyja a kétértelműségeket is, miket azonban csak egyféleképpen lehet elérteni.

Nagy Endre kitűnő, szellemes conférencier és nagy előadó művész; az egész cabaret előadást az ő conférence-ja tartja össze. A pointeket kitűnően kezeli. Ferenczy Károly, a nagyhírű chansonnier, az ő méltó partnerje. Az aktuális, társadalmi és politikai vonatkozású dal az ő ajkán műtermékké válik.

Fábián Kornélia, „a vizsínháznak volt valamikor tagja, azért nem tud szavalni, aztán a vigo-Operához került, azért nem tud énekelni, legutóbb a Nemzeti Színháznak volt tagja, azért énekelve szaval és legjobban érti a lipótvárosi jargont“. Egészben véve pedig stárja a társulatnak. Méltó társai Németh Juliska és Szász Ilona.

Megemlítésre méltó Sajó Géza is. A közönség jól mulatott és sokat tapsolt.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

(Aminek még a terve is örömet okozott. Könyvrodomány gyűjtések. — Ujságcikk, melynek cím szedése mindig „áll“. — A színházügy szerepe a nyomdai életben.)

A Zalai Közlöny csütörtöki száma ujságolta a szegényház tervének híret. A híradást örömmel fogadták olvasóink, mert e tervvel a közönség régi óhaja valósul meg és az ujságoknak nagyon „kihasznál“ témája kerül le a napirendről. Az ujságoknak bizonyára vigasztal szolgál, hogy amennyi rosszat irtak már Nagykanizsa város régi, vagy helyesebben jelenlegi szegényügyéről ép oly sok jót irhatnak a reformról, melynek részleteit érdeklél várjuk.

Ha már a szegényügy említésénél tartok, nem mulasztom el megemlíteni a város közönsége köréből mind gyakrabban felhangzó panaszt, mely összefüggésben van a szegényüggyel. Több oldalról közlik velünk, hogy a város pénzügyeit, nagyobb kereskedő házakat és gazdagabb magánosokat idegeuből idevetődött kétes existenciák zaklatják könyvrodomány gyűjtő iverkekkel. Ezer és ezer jogcímet találnak a pumpolásra.

— **Koszorútöltő adományok** F. hó 20-án elhunyt Scherz Henrik ur iránti kegyelet jeléül koszorúmegváltás címén adományoztak; Scherz Henrikné 10 K, Földesné Scherz Ella, Gergelyné Scherz Berta, Jónás Sándorné, Borsodiné Lengyel Kornélia és Obhlidál József 5—5 K, Sauer Ignácné, 4 K és Samuely Teréz 2 K. összesen 41 azaz negyvenegy koronát. Izr. Szent Egylet.

— **Munkások sportegyesülete.** A nagykanizsai szervezett munkások szaktanácsa elhatározta, hogy munkás sportegyesületet létesít. Az új egyesület neve: „Lassalle”. Tegnap már megkezdték a működést.

— **Oéllövés éles töltéssel.** A helybeli honvédezek a szokásos helyen f. hó 26-án és 27-én harcszerű oéllövést tart. Ez alkalommal 3 Km.-nyi távolságban való tartózkodás életveszedelemmel jár.

— **Vasuti munkások gyűlése.** A Déli Vasut szervezett munkásai vasárnap délután gyűlést tartottak a liesingi sörösnokban, melyen kevesen jelentek meg. A gyűlésen Cservenka Miklós budapesti agitátor beszélt.

— **Elgázolta a vasut.** Sajtos Mihály kis-zabadkai 12 éves fiút a 21-én d. u. 3 órakor Csáktornya felől Kisszabadka felé menő tehervonal elgázolta. A súlyosan sérültet a helybeli közkórházba szállították.

— **A mulatótanyán.** Egyik Rákóczy utcai mulatótanyán két leány egy falusi földművestől 350 koronát ellopott. Így jelentette a károsult a rendőrségen. A rendőrség a pénzt a helyszínen megtalálta és az ügyet áttette az ügyészségre. A mulató tulajdonosát feljelentették a pénzügyi hatóságnál engedély nélküli italmérés miatt.

harangot és egyházának az orgona-alapon kívül örvendetes anyagi helyzetet teremtett, de családi körülményei miatt másképp nem cselekedhetett.

Távozásra nagy veszteség a passaii egyházra is, mert mint a nevezett egyház első lelkésze, minden idejét és tehetségét a hívek lelki gondozására és az egyház felvirágztatására áldozta. Kuthy tiszteletes távozását maga a passaii magyarság is sajnálja, mert annak társadalmi életében is, mint hazafiás érzésű magyar pap, a magyarság javára és érdekében felejtethetetlen áldásos munkát végzett.

Mindezek után tehát önként érthető, hogy Kuthy Elemér lelkész távozását, a legmélyebb sajnálattal vették minden oldalról tudomásul. Mint passaii lelkész utolsó bucsú beszédét a folyó hó 2-án megtartott istentiszteletet alkalmával intette a hívekhez, mely alkalommal a más vallású férfiak és nők is sokan jelentek meg a templomban. Predikáció után az egyház gondnoka Gyöngyösi Lajos, megható beszéd kíséretében disz-okmányt nyújtott át az egyház nevében a lelkésznek. Az okmány átadása után különböző értékes emléktárgyakat nyújtottak át a távozó lelkésznek.

Ugyanaznap este a passaii összes egyetlek kebeléből alakult és a magyarság ügyeit intéző „Nagybizottság” a távozó lelkész tiszteletére disz-közygyűlést tartott, mely Tiszt. Kuthy Elemérnek a magyarság érdekében tett nagybecsű fáradozásaiért jegyzőkönyvi kivonatban mond köszönetet és méltatja munkásságát. Végül a nagybizottság felteri a lelkész, hogy az ó-hazába utazva, alkalomadtán látogatna el személyesen Budapestre és ott a passaii magyarság nevében a nagybizottság megbízásából keresné fel a szabadság harc élő tanuit az öreg honvédeket és adna át részükre 25 dollárt, azaz 125 koronát, mint a passaii magyarság kegyeletes adományát. Lelkész a megbízást örömmel fogadva, átveszi a magyar pénzre beváltott 125 koronát s megígéri, hogy az összeget az öreg honvédeknek mielőbb kézbesíteni fogja.

got idézzenek elő. Mindamellott a helyzet ilyen formájában nem igen lehet állandó s szép kilátásaink lévén az új termésre, bár ma még csak felfelé haladunk, bizonny reméljük, hogy az árak csakhamar ismét normális színvonalukra esnek vissza.

Lisztáraink természetesen szintén rendkívül magasak, mert hisz csak itt is a nyersanyag beszerzési ára szolgálhat elsősorban alapul. Különös azonban, hogy szokatlanul magas árak mellett is lisztkereskedőink élénk keresletet tanúsítanak s hogy — talán helyesen — az emelkedésre spekulálnak, bizonyítják a lisztnek a hataridőre jegyzett — az azzonulinál aránylag magasabb — árai.

S miutna talán közönségünk jóléte az utóbbi időben javult volna, most a 40—43-as bázisoknál annyi fehér lisztet vásárolnak, hogy a malmok csak nehezen tudják a szükségletet kielégíteni, míg barna lisztben horribilis raktár van az ország minden részében. Ezzel szemben a megelőző években éppen fordítva volt, nagy fehérliszt raktár és semmi barna-liszt készlet.

Bizton hihető azonban, hogy az új termést illető jöreménységeink valóra válnak s így a gabonában, mint a lisztben is a jelentékeny árcsökkenés elkerülhetetlen.

Az országos iparegyesületi igazgató kintüntetése. A király, mint a hivatalos lap vasárnapján száma közli, Gelléri Mórnak, az országos iparegyesület igazgatójának ipari téren szerzett érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskorona rendet adományozta. A kintüntetés a hazai iparügy lelkes vezéremberét érte, ki mindig kivette részét a közügyről valahányszor az iparosok érdeke került napirendre.

A balatonvidéki vasut megnyitását június 10-ére tervezik. A vonalmenti lakosság már készül a megnyitó ünnepségre, melyre több utobilitás és országgyűlési képviselő is megérkezik.

Fizetéseképtelenségek. Fink Ferenc csáktornyai vegyeskereskedő, Grünfeld J. sümegi postókereskedő fizetéseképtelenséget jelentettek.

Ipari munkások mentőtanfolyama. Zalaegerszegen június 8-án és 9-én a budapesti mentőegyesület ipari munkások részére tanfolyamot tart, melyre a kerületi iparfelügyelőnél kell a résztvevőknek jelentkezni.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kítűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmánál és köszvényéknél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható ásványvíztelepekben és a Seinge-Lipcei Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 1.

LE DÉLICE

cigaretta papír
cigaretta hüvely

mindenütt kapható.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona és lisztáraink.

A társadalom legszélesebb rétegét érintő fontos ügyben mint a gabona és lisztáraink, szakértő kézből a következő sorokat kaptuk, melyet minden megjegyzés nélkül közlünk:

A közelmúlt háborus birei okozta magas árak gabona s lisztárcainkon mindezeideig nem hogy estek volna, sőt a tőzsde jegyzései szerint az irányzat — a vetések sok helyütt kedvező volta ellenére is — napról-napra szilárdabb. A malmok fedezeti kereslete mindnagyon nagyobb s ezzel szemben a kínálat elenyészően csekély. Akár mesterséges visszatartása a gabonának, akár nagyobb mérvű gabonahiány következtében, a csekély kínálattal szemben álló nagy kereslet az árakat rendellenesen felhajtotta. Ehhez járult még néhány körülmény, melyek érthetővé teszik a nagyon is szilárd irányzatot. A megelőző évek gabonatermése u. i. a múlt évben annyira felemésződött, hogy az új termésből mindjárt nagy mennyiség került fogyasztási szükségletre. A gabonakészlet tehát csekély annyival is inkább, mert mint értesültünk, néhány budapesti és Wien-i cég nagy mennyiségű gabonát vásárolt össze, hogy azzal mesterségesen a kínálatot megszorítva, saját előnyükre alkalmas időben válás-

2799/t. k. 1909.

Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Goldmann Ignác és a nagykanizsai takarékpénztár csatlakozott végrehajtóknak özv. Kohn Edéné úgy is mint kk. Kohn Margit, Anna és Karezag Dezső t. t. gyámja végrehajtást szenvedettek elleni 1300. kor. és jár. illetőleg 28981 kor. 69 fill. és jár. s a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a passai 1247 sz. tkjvben + 37 hrsz. ház, udvar és kert 8792 k. becsértékben Deutsch Roza férj. Goldmann Ignácné utóajáulata folytán 1909. évi június hó 22. napján d. e. 11 órakor Passa községében Dr. Dénes Mór és Aczél Pál felperesi ügyvédek vagy helyetteseik közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár 9515 kor.

Az árverezni kívánók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság.
Nagykanizsa. 1909. május 17-én.

Kuthy Elemér Passaii ref. lelkész hazajött Palinba.

Az „Amerikai Magyar Népszava” következő tudósítást küldte a „Zalai Közlönynek” Kuthy Elemér ról, akit egy alkalommal a helybeli református eklézsia is meghívott megüresedett papi székébe; de Kuthy amerikai útjára határozta el magát.

Az amerikai magyar ref. egyházmegyének lelkészi kara, köztük különösen azok, akik az amerikai egyházmegyének megalakításán és az egyházmegye megszilárdításán lankadatlan buzgalommal munkálkodtak napról-napra fogynak. A nagyküdelmű de eredményes munka után visszatérnek az édes hazába, hogy ott kevesebb fáradsággal, de gazdag tapasztalatokkal munkálkodhassanak az ur szőlőjében.

Kuthy Elemér, passaii, N. J. lelkész is egyike volt annak a lelkészi kis csoportnak, a mely a csatlakozást a hazai egyházmegyéhez kimondva, dicséretes eredménnyel munkálkodott a kítűzött magasztos cél érdekében ő volt az első lelkész, a ki egyházával a megalakított amerikai magyar ref. egyházmegye útján a hazai misszióhoz csatlakozott. Most ő is haza utazott, hogy a betegség miatt már kilenc hónap óta az ó-hazában (Palin, Zalamegye) időző családjához végleg haza utazzon. Sajnálattal hagyta itt ugyan passaii egyházát, hol alig négy év alatt tégla-templomot, 8 szobás lelkészi lakkal és berendezett iskolával építtetett és a templom tornyába ezer fontos

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal,
Nádor-utca 7.
Wajdits könyvkereskedés
Deák tér
és minden bel- és külföldi hirdetési iroda.

• Milliő háziasszonyok tisztitanak •

Globus

• Fém tisztítókivonatal •

mely a legjobb Fém tisztítószer a világon.

Legnagyobb
ujdonság!!

EUFON

Legnagyobb
ujdonság!!

hangtölcsér nélküli beszélőgépek

A hiányzó hangtölcsért a „Resonanz” szekrény pótolja, mely által a bántó bádoghangtól egy teljesen szabad eddig utol nem ért természetes tiszta hangot nyerünk.

6 készülék típus legtokéletesebb és legfinomabb kivitelben 75 koronától feljebb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve

EUFON Co. LIMT. BUDAPEST—WIEN I., GRABEN 17.

Elárusítóhelyek Budapesten: **FUSZEK HENRIK**, IV., Ferenclak-tere 2. szám. **MUSICA COMPANY**, VI. ker., Teréz-körút 1 sz.

Feladás.

Könnyen elhordható helyen I. osztályu erős bükk és oser olfa eladó. A bükk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és oserbognároknak. A oser műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve **erdei ölenkint**

I. osztályu 34 korona
II. „ 28 „

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető:

Ujdváron, Berkenyés és Tarsainál.

ÜZLETALAPÍTÁS 1877.

MILTÉNYI SÁNDOR és FIA
NAGYKANIZSA.

Anatomia, orthopád és különleges lábbelik.

Mindenemű polgári és egyenruházati cipők és colzmák.

Sport-lábbelik különlegességek.

Királyi elismerés. — Miniszteri elismerés.

Számos kiállítási éremmel kitüntetve.

A MILTÉNYI-cipő

minden más cipőnél jobb, a láb anatómiájának megfelelően készült. kizárólag kézi munka, elegáns kiállításban, tartósságban utolérhetetlen, biztos fellépés, kényelmes járás.

Készítünk minden fajta orthopédikus és különleges cipőket és lábbeliket. Amerikai, angol, francia és minden divatos formában raktáron és megrendelésre

Hibás lábbelik, eltorzult láb. MILTÉNYI-cipő, egészséges láb. Hibás lábbelik, nehékes járás. MILTÉNYI-cipő, kényelmes járás. Hibás lábbelik, fájos láb. MILTÉNYI-cipő, helyes-láb.

Ezen rajzokon bemutatjuk a helyes és helytelen lábbelik viselet közötti különbséget.

Jól jegyezd meg: csak **Ottomán-** cigaretta-papírt, vagy hüvelyt hozz és ne engedd magadhasznló kinézésű silány minőségű utánzatoktól **tévutra** vezetni.

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

Szabadalmazott Bohn-féle természetes vörös fedélcserép.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délután.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felolvasó szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Nádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

A tanítók szocialis nevelése.

Örömmel és megelégedéssel lehet tapasztalni, hogy a tudás vágya az intellektuális egyéneknek mennyire ki van fejlődve.

A Magyar Gazdaszövetség szocialis előadásain jelenlevő tanítóképző-intézeti tanárok és tanárnők, akik sokan, a saját bevalásuk szerint, eddig alig foglalkoztak a szocialis gondolat tartalmi igazságaival, mind végig nagy figyelemmel és mély rokonszenvvel kísérték a szocialis irányu előadásokat.

Hiszen ez természetes is, mert az új nemzedéket csakis új emberek irányíthatják. Ezért végtelen fontossága a tanítói pálya. A városi és falusi tanítósnak kezére van bízva egy egész kor lelkületének kialakítása.

Az ábécé kora lejárt. A kultura a leg-egyszerűbb falusi néprétegeket is a nagy kérdések körébe vonta. A kasztrendszer, mely a tudományt és technikai haladást kisajátította, megszűnt és a társadalom legalsó rétegei is megmozdultak. Sőt emelkednek és részt kérnek a tudomány, művészet, jog és szabadság közkinccséből.

Itt van a nemzeti érdek kiszögelése. Itt kell foglalkozni az eddig elfeledett, kevésre becsült tanítósnak sorsával, itt kell

az ő erejüket becsülni, jogaikat méltányolni.

A tanítók helyzetét megjavították. Igaz, hogy e javítás nem teljes, de reménysugara annak, hogy a javítás munkája, mely megkezdődött, nem fog abban maradni, hanem folytatódik, mert e javítás nem befejezett, csak megkezdett munka.

Ezzel szemben a tanítótól fokozottabb munkásságot, nagyobb odaadást kíván a társadalom.

Elvárja a tanítótól, hogy ne csak az iskola falai között, hanem azokon kívül is neveljen, tanítson.

Megkövetelik tőle, hogy a nép számára közgazdasági, szocialis előadásokat, szabad tanítást tartson. Elvárják, hogy aktív szerepet vivjon ki a társadalmi élet minden mozzanatában, hogy a népnek nemcsak a szellemi, de az anyagi életet is kormányozza, vezesse. Mert, ha az újabb idők szocialis irányzata minden oldalú törekvéseinek központjába a népet állította, akkor a néptanító is természetesen szocialis faktorrá lett, ki hűen és igazán teljesítve hivatása kötelességeit, valódi áldása lehet népének és hazájának egyaránt.

A tanítónak ott kell tehát lenni mindenkor és mindenütt, a hol a népről van szó, már pedig manapság minden a „nép” érde-

kében történik. Ott kell állni és meggyőződéssel védeni és támogatni a népet, mert ez a jelszava: „Istenért és a népért!”

Meg kell tehát reformálni ez irányban a tanítóképzést. Az önképzőkörök, melyek a tanítóképzők kebelében létesültek, nem pótolhatják többé a szakszerű szociológiai oktatást és nemcsak arra kell képesíteni azt a tanítót, hogy az iskolán belül, hanem hogy künn az élet árjai közepette is megállja helyét, hogy nemcsak akarjon, de tudjon is tenni és működni: „Istenért és a népért!”

Igen, ne legyen a nép az, a mi volt még ötven évvel ezelőtt, hanem legyen felvilágosodott, tisztán látó kulturnép. A magyar népnek már veleszületett őserije, józansága és okossága csak biztosíték arra, hogy a komoly, céltudatos, a haza javára szolgáló tanítás és felvilágosítás nem lesz érdemtelen munka. És néhány évtized múlva már a külföldön sem fognak bennünket „Balkán állam”-nak, titulálni.

A modern, szocialis népnevelés tehát elsősorban a tanítók vállaira nehezedik. És ha e munkájuknak igyekeznek megfelelni, a magyar társadalom azt nem fogja közömbösen nézni, az őszinte nemzeti hála nem fog elmaradni.

Józsa néni.

Írta: ARNSTEIN BÁNDOR

Most amint az ablaknál ülve nézem, mint űzik-hajják egymást a sötét fellegek és hallgatom, hogyan nyargalás föl-alá süvöltve a szél — azon veszem észre magamat, hogy borongós őszi hangulat lepott meg. Őszi hangulat, az elmúlásé most, az ébredés, az élet, a boldogság szakában.

Gyönyörködve hallgatom, mint verdesi az eső ablakomat, közben visszazáll lelkem a nemrég multba — mert huszonnégy éves korban nincsen rég mult — és emlékeim között keresgélek. Ah, mily változatoság. Egy szekunda, egy jeles, egy szekunda egy jeles, egy nádpálca, két nádpálca, sok nádpálca. És mily édesek már nekem ezek a nádpálca ütések is, amint szívem rostjait megjárva velőmbé jutnak. Mily édes minden, ami csak rád emlékeztet, te drága gyermekkor.

A nádpálcáról eszembe jut az öreg Morvai bácsi — aki engem arra tanított, miként kell betűket vetnem, hogy utánna tudományt arathassak — és eszembe jut az ő anyagi szépségű, kedves, aranyos Jozsefné leánya — az én drága felejtethetlen Józsa néni. Mert Józsa néni ő még nekem most is, habár azóta már tizenkét hosszú esztendő mult is el.

Papírjaim közt keresgélve egy kis elsőszületű, fakó füzetkére bukkanok. Csak néhány lap az egész, az is dohányszagú, megtöltve ákombákom gyermek-írással, azokkal a primitív, nehézkes, igénytelen betűkkel, melyek láttára elmosolyodik az idegen, de amelyeket én meghatva olvasgatok.

Az van az első lapjára írva: „Napló, írja Virág István III. elemi iskolai tanuló.”

Elkezdtem olvasni . . .

1897. január 4.

És azt mondta a Huszár tanító ur, mert Morvai bácsi a mult héten meghalt, hogy mi már nagy gyerekek vagyunk. Tudjuk már, hogy mi az alany és állítvány és a fő-mondat és az összetett mondat, azért otthon mindenkinek naplót kell vezetnie, hogy az írásban gyakoroljuk magunkat. És a naplóba azt kell beleírunk, amit reggeltől estig csinálunk. Én mindjárt arra gondoltam, hogy két naplót írok, egyet a tanító ur számára arról, hogy mit teszek otthon, egyet pedig az aranyos Józsa néniéről, mert én őt igen szeretem, mert én őt nagyon szeretem és ezt nem fogom a tanító urnak magmutatni.

1897. január 5.

Ma ott voltam a kedves Józsa néniénél. Ő tiszta feketében volt. Mert meghalt a papája és mamája sincsen, csak egy bátyja. Amint odamentem hozzá, megsimogatott és azt mondta, hogy most már nincsen senki, aki őt igazán szeretné, mióta meghalt a papája. És a Józsa néni igazán szomorú volt. És én azt mondtam: „Ne busuljon azért aranyos néni, mert van énnekem apukám is, anyukám is, azok szeretik magát és azok a magái is lehetnek.” És erre elkezdett sírni és azt mondta: „te vagy a legaranyosabb publi a világon.” És selyemcukrot adott. Én igen szeretem az aranyos Józsa néni.

1897. január 20.

Ma egy feketebajszu bácsi jött a drága Józsa nénihez. Mikor a fekete bajszu bajlott, a néni azt

mondta nekem, hogy bujjak a köténye alá, majd ő megkeres, hogy hova bujtam. És a kötény alatt hallottam, hogy valami kétszer cuppant. Alighanem a Hektor cuppantott a kályha mellett. Bizonyosan legyet fogott, mert a kutyák cuppantani szoktak, mikor legyet fognak.

A kötény alatt igen sötét volt és én nagyon féltem és kidugtam az egyik szememet, hogy lássak és ne féljek. Láttam, hogy a drága Józsa néni a divánon ült, a fekete bajszu meg mellette. És én a kötény alatt voltam, de ők biztosan megfigyeltek róla. A bácsi átölelte tartotta a néni és nagyon bután nézett. Mondta a Józsa néni: „mióta az apám meghalt, mindig csak sírok.” És sirt. Mondta a bácsi: „ne siri egyetlen virágszálom, aranyos madárkám. Mihelyt levizsgáztam elveszlek. Letelepünk egy kis városkában. Te is szegény vagy, én is, de majd szeretjük egymást és boldogok leszünk.” A néni azonban csak tovább sirt. Erre közelebb húzódott a bácsi és újra mondta: „ne siri egyetlen kincsem.” És elkezdte pusziálni a kedves néni szájacskáját, arcát, kacsóját és vállát. És erre előbujtam a kötény alól és elkezdtem sírni és azt mondtam: „ne siri aranyos néni, mert én is sírok mindjárt.” Mert én igen szeretem őt. A feketebajszu bácsi úgy nézett rám, mint aki csodálkozik, biztosan nem vette észre, hogy én a kötény alatt voltam. A Józsa néni megsokolt és azt mondta, hogy én vagyok az ő kis ideálja, erre a bácsi adott egy tiz fillérest, hogy vegyek rajta mandula cukrot.

(Folytatása következik.)

A magyar kultúra ünnepe.

— Iskola zászlószentelés Muraközben. —

A drávavásárhelyi iskola néhány hete készült már ama zászlószentelésre, mely hétfőn folyt le nagy ünnepek között. A megyei sajtó már jó előre a Magyar kultúra ünnepét hirdette e napon, mely tényleg kiemelkedik a zászlószentelések sablonos keretéből. Muraközben a magyarság térhódítását jelentette ezen ünnepség, ezért jelent meg ott megyénk kulturájának előharcosa: Zalamegye tanfelügyelője és a megyei társadalmi élet vezetői: főispánunk és neje. A szép ünnepségről a következőket írják lapunknak:

Az ünnepség szent misével kezdődött, melyek Kroller Miksa alapítói bencés apát szolgáltatott nagy papi segédlettel. — A zászlószentelés a templom előtti téren folyt le, hol megjelentek Baththyány Pál gróf Zalamegye főispánja és neje szül. Palini Inkey Valéria (zászlóanya), Ruzsicska Kálmán dr. tanfelügyelő, Filipich Lajos a csáktornyai kerület országgyűlési képviselője, Thassy Gábor megyei főorvos, Marik Pál dr. főispáni titkár, Szalmay József csáktornyai főszolgabíró, Zrinyi Károly csáktornyai tanítóképző intézeti igazgató, a muraközi iskolák kiküldöttei és még számosan.

Kroller apát szép beszéddel szentelte fel a zászlót, mely után az iskola igazgatója és egyik tanulója beszéltek. A zászlószegek beverésének sorrendjét a főispán neje nyitotta meg a lélekemelő ünnepség a Szózat elénekletével ért véget. Este társasbéd volt, melyen az első pohár köszöntőt Ruzsicska dr. tanfelügyelő mondta Apponyi miniszterre.

A nap ünnepeiségét emelendő e napon tartotta a muraközi tanítókör Drávavásárhelyen évi rendes közgyűlését. Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő Muraköz oktatásügyének negyedszázados történetét ismertette nagy tudással, nagy tetszés közepette Csury Jenő min. osztálytanácsosa a magyar postatakarékpénztárról tartott ismertető előadást. A gyűlés táviratilag üdvözölte a közoktatásügyi minisztert. — A járási tanítókör legközelebbi közgyűlése Kotor községben lesz.

HIREK.

A Zalai Közlöny legközelebbi száma Pünkösd miatt szombat d. u. jelenik meg.

Laposság.

— Főrhéoz és Török-Becse. —

Az én lelki barátom, a gimnáziumi professzor, figyelmeztetett engem Főrhéoz vidékének szépségeire. Őszintén megvallom, én voltam a Mont-Blanc jégárjain, a Gross Glockner hómezőin, de szégyenemre mondom, Főrhéozon nem voltam még. És mivel ez a búbajos vidék ismeretlen előttem, az én lelki barátom szíves előadását — Főrhéozról kissé gunyosan, mondhatnám gunyos kételkedéssel fogadtam.

— Ne tessék mosolyogni, — mondta a tudós professzor. — Hátha az én hazámat, Török-Becset ismerné, akkor mit szólna. Teljesen sík, lapos vidék, messze tájon se fű, se fa, csupa homok, csupa por.

— Hát abban igaz van kollega ur! Nincs csunyább a laposságnál emberben, vidékben egyaránt — felelém.

A szellemi laposság, kezdte definiálni az én filozófusom, az elmének az a korlátottsága, mely csak az őt közvetlen érdeklő dolgokat és folyamatokat veszi észre, azokról beszél, de egyebekben semmi kimagasló pontot nem lát; sivár, lapos az az elme, mint Török-Becse vidéke.

— Akkor módfelett törökbecseiek a mi egész társadalmi érintkezésünk — kiáltottam fel aggódva.

— Hogyan értem ezt?

— Hát úgy, hogy például a mi társadalmunk tagja ha maguk közt vannak, lejtárgyalják össze

mezőgazdasági érdekeiket. Salgó Géza elad árpát, Baranyi Méric meg bikát vesz és szállót ad el, aztán korpát is szállíthatna. Harpagon Pál pr szeretőn parcellázni, bekebelezni, törölni, pörölni, csaklítani és paklizni stb. stb.

Amíg ez a bőze tart, a mellékasztalnál Közvetítő Vilmos összevesz Bolgó Nácival azért, hogy minek játszott ki atout.

— Most már tetszik érteni, hogy miért hasonlít a mi társadalom-erkölcsi rendünk Török-Becse és vidékéhez?

— Én már sok problémán törtem a fejemet és azt hiszem, hogy azt is kezdem érteni. Nincsen semmi kimagasló jelenség az önk társadalmi érintkezésükben: az egész csupa laposság, ön pedig szereti a hegyeket, változatos hágóival, völgyeivel és sziklafalaival. Csak hogy ne tessék feledni, hogy a köznapiságnak meg van ám a maga haszna, — végezte bölestenk.

— Az aljasság Osimboraszójtát sem szeretem. Ez az egyetlen hegyvidék, melyet nem szeretek.

Az én jószágos lelki barátom arca erre meg-gömbölyödött a mosolygástól.

— Ha ahelyett, hogy ilyenek észlelésére adja magát, kísérelné Főrhéozra, akkor Ön észre térne. Akkor Ön annak tudatára ébredne, hogy Ön él és nemcsak létezik.

— Én pedig még élni akarok és legközelebb kimegyek Főrhéozra.

Alhumánizmus.

Utazás egy gyilkosság körül.

A modern felfogású emberek, írók és jogászok kirohanásokat intéznek a szabadtéri rendőrkapitány ellen, a ki a gyilkos Jánossynak Dosztorjevskij Raszkolnikovját adta olvasni és ugyancsak mossák a fejét a vizsgálóbíróknak is, a ki felkeltette a gyilkos féltékenységét és arra támaszkodva sikerült neki az elvetemült embert vallomásra bírni.

Raszkolnikovba kapaszkodnak a modernek. Nem tartják megengedhetőnek azt, hogy a vádlottat a lelki meggyőtréssel, a lélekre való hatással hozzák olyan állapotba, a mikor az indulatok, az elkéseredés, a boszuvágy vagy a gyengeség urrá lesznek a józan ész fölött és a mikor a vádlott egy bőszi indulat hatása alatt vall. Ezek az urak arról beszélnek, hogy az a bánásmód lealacsonyítja az emberi méltóságot, a Raszkolnikovot olvastató rendőrkapitányok és a vizsgálóbíróknak cinizmus, emberkinzás, lélektorturázást és nagyfokú kegyetlenséget vetnek a szemére.

Ezeket a támadásokat és az ezekből leszűrt azon tanulságot, a mely a gonosztevőket tulajtonul nagyon figyelmes és kímélő bánásmódban akarja részesíteni, nem — nehéz kivédeni.

Ezek a modern "emberbarátok" kitalálták azt a hazug elméletet, hogy gonosztevők abnormis beteg lelkűek, hogy ezek nem tehetnek arról amit tettek és börtön helyett szanatóriumot, büntetés helyett kiűző ápolást emlegetnek.

Mi ezeket a hazug, alhumanista elveket nem tehetjük magunkévá.

Végre is vizsgálóbíróknak az az egyetlen kötelessége van, hogy tisztázzon egyes bűntényeket, találja meg a bűnöst és adja azt át az igazságszolgáltatásnak mindnyájunk megnyugtatóására.

Egy ártatlan vádlottnak adhatna olvasni a világ akármelyik rendőrkapitánya bármily könyvet, az nem volna lelki tortúra, ha ártatlannak tudja magát olvashatnak előtte szerelmes leveleket vetélytársától, mégsem vállalna magára egy el nem követett gyilkosságot. A bíró kötelessége az igazságot kideríteni. Miért szidják tehát azt a bírót, ki egy hazugsággal és ravaszággal vértezett lelket különböző fogásokkal pubit meg. A bíró mikor bír, nem gentleman, hanem versenyre kél egy mindenféle eszközökkel dolgozó emberrel. S hogy ugyanazon eszközökkel győz, a mivel a másik menekülni próbál, az csak a dolog természetében van.

Hogy ez talán egy kicsit inhumanus? Nem Sőt azt hisszük sokkal több szolgálatot tesz a bíró az embereknek, ha megtalálja egy gyilkost, mintha pusztán humanizmus miatt szaladni engedje azt. Persze szebb volna, ha a gyilkost nem kellene egy percig

is lelki tortúra alá vinni. Szebb volna, ha a vallásnál a teljes emberszeretetet érvényesülné. Csak hogy gyakoroljanak emberszeretet először a gyilkos urak! Ha a bírót ilyenkor emberszeret érzések melegítenének, ugyancsak napirenden volnának a gyilkosságok!

— A Szépitő Egyesületnek. Az ősszel nálunk keresztül vonult katonaság elszállásolási díját most folyósítják a városnál. Fábrián Zsigmond dr. az ily címen reá eső 6 koronát, Lodner Ferenc pedig 1: koronát a Szépitő Egyesületnek adományozott. Az Egyesület vezetősége ez uton is köszönetét fejezi ki az adományozóknak.

— A hivatalos lapból. Kinevezés. Az igazságügyminiszter Cseschner József zalaegerszegi kir. törvényszéki telekkönyvezőt a győri kir. törvényszékhez iroda igazgatóvá nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Németh Imre nagykanizsai és Szabó Lajos aradi kir. törvényszéki írnokokat kölcsönösen áthelyezte.

— Egyházi hangverseny. Szombaton délután 5 órakor művészi számokból álló egyházi hangversenyt rendez a felső templomban a főgimnáziumi ének és zenekar. A hangverseny számai Kempter Missa solemnis. Előadja a főgimnáziumi ének és zenekar. Doppler fuvala kettős orgona kísérettel. Előadja Kántz Jenő, Wolf Imre VIII. oszt. tanulók és Zverina József VII. o. t. Bach Air orgona kísérettel, előadja Hoffrichter Emma. Fuga és praeludium. Orgonán előadja Bérci János főgimn. tanár. Gounod Ave Maria vonós öts. Előadja a főgimn. zenekar. Mozart Ave Verum. Előadja a főgimn. ének és zenekar. Palestrina Tibi laus. Éneklí a főgimn. énekkar.

— Nagy hangverseny. Amint Budapestről közlik f. hó 30-án Nagykanizsán a Budapesti Operai Énektársaság hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Románé „Aida”-ból (Werdí) Éneklí: Holub Jenő opera énekes. 2. Duett a „Bajazzók”-ból (Leoucauallo) Éneklí: Landler Aranka és dr. Tornyai Károly op. én. 3. Nagy ária az „Oberon”-ból (Wéber) Éneklí: Landler Aranka op. én. 4. Duett a „Gyöngyhalászok” operából (Bizet) Éneklí: Holub Jenő és dr. Tornyai Károly. 5. Ária az „Alarcos bál”-ból (Werdí) Éneklí: dr. Tornyai Károly. 6. Duett „Carmen”-ből (Bizet) Éneklí: Landler Aranka és Holub Jenő. 7. Ozinka Panna dala „Rákóczi”-ból (Aggházi) Éneklí: Landler Aranka. 8. Terzett „Faust”-ból (Gounod) Éneklí: Landler Aranka, Holub Jenő és dr. Tornyai Károly.

— Olvasóköri dísztagok. A zalaszentlőrinci olvasókör minap tartott gyűlésén Holló Lajos, Szatmári Mór, Rátkai László, Eitner Zsigmond országgyűlési képviselőket és Oszeszly M. Viktort, az „Alsólendvai Híradó” élénk tollu felelős szerkesztőjét, olvasóköri dísztagokká választotta.

— Gyászír. Seregély Dezső esomogyhatvani ref. lelkész f. hó 21-én szélütés következtében hirtelen elhunyt 47 éves korában. A megboldogult hosszabb ideig volt Kanizsán lelkész és társadalmi életünknek mindenkor munkás tagja volt. Özvegye és egy gyermeke gyászolják.

— A Déli vasút köréből. A Déli Vasut hivatalos lapja három állomásfőnöki állásra hirdet pályázatot, mely állások nyugdíjazás következtében jönnek üresedésbe. A három állomás: Siófok, Zala Szent-Iván és Zákány. Mondanuuk sem kell mind-egyik állásra sokan fognak pályázni.

— A budapesti Zalamegyei Kör f. hó 22-én tartotta évrőre reudes közgyűlését, melyen Sági Jánost, a Keszthelyi Hírlap belmunkatársát Kardos Zoltán előterjesztésére tiszteletbeli taggá választották. A gyűlés felhatalmazta a nyári vigalmi bizottságot, hogy jul. 20. és 30-ika között Keszthelyen nyári mulatságot rendezzen.

— Magyar emlék horvát vidéken. Szép hazatias mozgalomról kapunk hírt: a stridóvári társadalom, élén Fújér Dénes honvédszázadosal, a stridóvár mellett emelkedő hegyen emléket akar állítani a annak emlékezetére, mely a hegy tetején egykor állott bűzke várnak mostani romjához fűződik. A hagyomány szerint ugyanis kétszer látott volna ez a vár királyt az Árpádház idejében: IV. Béla, ki itt húzta meg magát egy időre akkor, amikor a mohi ütközet után tenger felé menekült s III. Endrét, ki mint fogoly töltött itt rövid időt, míg trónjára nem bocsátották. Késztelenül kegyetlen cselekedet a stridóváriak részéről, hogy a történelmi emlékeknek ily rokonszenves módon áldoznak.

— **Balaton világfürdő.** Hogy már ugy ahogy, megkezdődik a nyár, bizonyítja az alábbi fantasztikus hír is, melyet egy könyvnyomtatás közlése. Szerinte egy angol pénzcsoporthoz tartozó egy Balaton-környéki részének megvétele végett. A magyar tenger partján nagyszabású világfürdő építését tervezik. Óriási szállodákat emelnének s különösen Siófokból csinálnak nagyszabású fürdőtelepet, amely versenyre kelhetne a nagy világfürdőkkel. Siófokon azonnal játékbank felállítását is tervezik. Ha a tárgyalások eredményre vezetnek és terv megvalósul, a társaság Budapesttől a Balatonig villamos vasutat épít. — Ezek után nem kell sokáig várni a fumei-cápára.

— **Egy egyesület munkaéve.** A Magántisztviselők Országos Szövetsége most küldötte be lapunknak alaposan kidolgozott évi jelentését. A jelentésből — amely Gelléri Adolf főtitkár dicséretre méltó, tehetséges munkája — megállapíthatjuk, hogy a Mag. Orsz. Szövetsége az idén is derekasan dolgozott. Az évi jelentést a Szövetség Központi irodája (Budapest, Erzsébet-körút 49) készsége és díjtalanul küldi meg mindazoknak a magántisztviselőnek, akik ez iránti óhajukat pár sorban kifejezik.

— **Nyári mulatság.** A nagykanizsai szak-szervezeti tanács 1909. május hó 30-án (pünkösd első napján) a Polgári Egylet kerthelyiségében világposta, szerpentín- és konfeteses, polgári házasság, szőreucsalászat, gyorsfényképezés, világpanoráma és párisi bazárral egybekötött zárkörű pünkösdünnepet rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj: személyjegy 80 fillér, családjegy 2 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság június hó 6-án tartatik meg.

— **A Dunántúli pénzügyi tisztviselők egyesülete Kaposvár,** mint már megirtuk, városunkban helyi bizottságot akar létesíteni, melynek megalakítását a Nagykanizsai magántisztviselők egyesülete nem pártolja, mert az új alakulásban a magántisztviselő tábor kettéválasztását látja. Erről tegnap átiratban értesítették a kaposvári egyesületet, mely — értesülésünk szerint — az ideai közgyűlést Nagykanizsán tervezi.

— **Elhalasztott befizetések.** A Délszlai Takarékpénztárral Egyesült Önségélyző Szövetkezettel a folyó hó 31-ére eső befizetések az ünnep miatt június hó 4-én vagyis pénteken délelőtt eszközölhetők.

— **Régiségleletek** Az elmúlt hét folyamán a zalacsányi erdőben, a tuskó-irtó munkások az Árpád-házi királyok korából (XIII. század) való vas-kardot találtak. Az érdekes lelet vétel után a Balatoni Múzeum-ba került. A pacsai járáshoz tartozó Vörösi községben egy polgáruháznál, földforgatás közben, alig 50 centiméter mélyen a föld alatt, elkorhadott emberi csontokat tartalmazó sírra bukkant. A csontok mellett egy kilencven centiméter hosszú, teljesen ép, gyönyörű művi bronz-kardot, egy peremes bronz-vésőt és egy bronz-tűt talált. A polgár az érdekes régiségleleteket a Balatoni Múzeumba szállította, ahol illő jutalomban részesült.

— **Gyanús haláleset.** Obér községben (Vas-m) Gróf Vince vagyos polgár gyanús körülmények között meghalt. Orvosi vélemény szerint mérgezés történt. Megindították a vizsgálatot az eset tisztázása végett.

— **Betörés egy villába.** Bay kapitány kedden táviratot kapott hogy balatonkereszturi villájának ajtai nyitva vannak. A megertett vizsgálat kiderítette, hogy a helyzettel ismerős egyén hatolt be a villába és onnan némi ágyneműt és konyha eszközöket vitt magával. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **Megszökött fogoly.** Bencsák István a nagykanizsai ügyészségi fogház lakója volt. A szabad mozgáshoz szokott embert nagyon megviselte a rabélet, úgy, hogy megbetegedett és kénytelenek voltak a városi kórházba szállítani. Itt több napig volt ápolás alatt. Egy alkalommal, amikor észrevette, hogy az ápoló személyzet másutt van elfoglalva, kilopozott a kórházból és megszökött. — Több napi csavargás után tegnap a megszökött rabot Bagolasánc község határában elfogták a csendőrök és visszazárást tettek a kanizsai ügyészség fogházába.

— **Agyonvert korcsmáros.** Pikula Márton nagykapornaki korcsmáros a nála mulató vendégek közül valaki egy éles tárgyjal fejbe vágta. Beszállították a kórházba hol meghalt.

— **A vonat elé vetette magát.** Simon Ferenc gyengeelméjű fiatalember Alsólendván a vonat elé vetette magát. A vonat már ekkor lassított

menetsebességgel ment, de még így is mintegy 30 lépésnyire maga előtt tolt. Osodálatosan csak könyebb természetű zúzódat szenvedett.

— **Merénylet egy igazgató ellen.** Amint a fővárosi lapok írták, Hild László nikinci (Horv. orsz.) igazgató ablakán éjjel belétek. Az igazgató nyomban revolver lövésekkel felelt az éjszakai támadóknak, mire azok elmenekültek. A merénylet oka az izzó gyűlölet, mellyel horvát testvéreink az ottani magyar tanító működését kísérik. Hild László kanizsai illetőségű és amint atyjától értesültünk, áthelyeztetését fogja kérelmezni.

— **Váratlan támadás.** Janesi (alsó) István letenyei gazdálkodó két fíával az ottani Öreghegyről hazafelé tartott. Szemkötzt jöttek Bóha János és Gyergyák-Pál ottani lakosok, akiket köszönésükkel fogadtak. Ezek azonban egy-egy kihuzott szöllőkaróval rátámadtak Janesi Istvánra és félholtra verték valamely régi haragból kifolyólag. A gyermekek segítségért szaladtak. Nyomban értesítették a csendőrséget, mely a vizsgálóbíróval együtt meg is jelent. Egy darabig lakásán ápolták, de mivel állapota nem javult tegnap beszállították a helybeli kórházba.

— **Tettenért zsebtolvajok.** Veszter János a Merkur vasművek hivatalnok a főtéren egy kirakásban levő arcképeket nézegette. Odaszegődött mellé Horváth Lajos és Légrádi János helybeli közismert csavargók. Horvát csakhamar kilopta Veszter duplafedelt tula zsebtáskáját és láncát és odacsuszattatta Légrádi markába. A hivatalnok észrevette és erősen ráütött Légrádi kezére, mire ez az órát visszaadta és mindkét jó madár elmenekült, de a rendőrség még aznap elfogta őket és átadta a kir. ügyészségnek.

— **A Pátria r. t. elnöke.** Batthyány Zsigmond gr. nagybirtokos a napokban megtekintette a Pátria pótkávégyárat. A gyár modern berendezése, a gyártmány kiválósága annyira megnyerte tetszését, hogy az alakuló féliben levő „Pátria r. t.” elnök ségének elfogadására készségét fejezte ki.

— **Katonák az aratáson.** A hadgyűmímszter rendeletileg gondoskodott arról, hogy földmives szülők gyermekei az aratási időre, háromhetre szabadságoltassanak. Az ez irányú kérvények folyton érkeznek a városi katonai ügyosztályhoz, mely az iratokat a hadkiegészítő parancsnokság útján a hadtestparancsnoksághoz felterjesztü. Julius elsőjég a szabadságolás megtörténik.

Szerkesztői üzenetek.

Alcindor. Azt csak természetesnek fogja találni, hogy a férjzett nő is szívesebben foglalkozik fiatal emberrel, mint a férjével? Ha valamely nő a közzététést nem fogadja, abból le kell vonni a következtetéseket. Ilyenkor nem illik köszönni.

Aggódó szülő. Az lehetetlen, hogy fia azért nem képes végezni, mivel Ön vagyontalan. Ilyen képtelenséget nemcsak hogy közzé nem lehet tenni, hanem megírni sem szabad. Ha Önön igazán szerelem esett, jelentse fel az esetet a főigazgatónak.

Somogyhatvan. Seregély Dezső nem a mi lapunknak volt munkatársa. Nálunk Salgó Sándor, Kápos Jenő dolgozott.

Dávidovics Ferenc

hentesnél

Csoport-ház a törvényszék áttellenében.

Kitünő minőségű sertéshus-árak kaphatók.

Árak:

1 kg sertéshus	68 krajcár
1 „ zsír	74 „
1 „ füstölt szalonna	74 „
1 „ szalámi	74 „
1 „ füstölt hus	80 „
1 „ sódar füstölve	80 „

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitünő sikerrel használták vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, czukorbetegségnek, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatás!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható minden gyógyszertárakban, vagy a Szege-Lipőci Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudófrankpart 5

KÖZGAZDASÁG.

Az ipartestület köréből. Gelléri Mór országos iparfelügyelő jubileuma és kir. kitüntetése alkalmával a helybeli ipartestület elnöksége táviratban üdvözölte.

Aból az alkalomból, hogy ő felsége a kir. Ullein Józsefet a soproni keresk. és iparkamarai elnököt kir. tanácsosi címmel ruházta fel, üdvözlésére a helybeli ipartestület elnöke Dants Kálmán és Miltényi Sándor előljárásági tagok voltak kiküldve.

Az építő iparosok helybeli szövetsége e hó 24-én gyűlést tartottak melyen szóba került elhalt titkáruk, néhai Vlássits Jánosnak megüresedett állásának betöltése. Véglegesen ugyan csak a legközelebbi ülésen fognak határozni, de már most is amellett van a legtöbbnek a nézete, hogy Muraközy Lajost, az ipartestület jegyzőjét fogják e tisztséggel megbízni, minthogy ez esetben külön helyi-egéről sem kell a szövetségnek gondoskodnia. Muraközy Lajosnak szakismerete, buzgalma és közismert tevékenysége garancia arra, hogy az építő iparosok szövetsége helyesen cselekszik, ha ügyeinek vezetését reá bizza.

A kézimunkára nevelő országos egyesület igazgatója Guttenberg Pál holnap délután 5 órakor Nagykanizsán a városház dísztermében előadást tart a magyar ifjúság technikai neveléséről és egy idevágó tanító tanfolyan megtartásának feltételéről. Az erre szóló meghívót Vécsy Zsigmond polgármester ma becsátotta ki.

Tisztaságáért 30.000 korona kezesség.

Fübbetéskszel mint erővel!

Schicht-szarvasszappana

Beható tanulmányozások

eredményesték, hogy Schicht-szarvasszappana minden vízen — akár meleg vagy hideg, kemény vagy lágy — gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, megelőp gyorsan oldja a szennyezt, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna. SCHICHT-szarvasszappana teljesen

tiszta és ment maró anyagoktól; évtizedek óta egyenlő minőségben a legjobb anyagokból kész előállítva. Használata minden tisztítási célra és mindennemű mosáshoz a józan és ésszerű parancsolata és minden háztartásban jelentékenyen megtakarít időt, munkát és pénzt.

Feladás.

Könnyen elhordható helyen I. osztályu erős bükk és oser ölfá eladó. A bükk kiválóan alkalmas kefégyárosoknak, székeseknek és cserbognároknak. A oser műfának is alkalmas.

Ára erdőben, helyszínen átvéve erdei ölenkint

I. osztályu 34 korona
II. " " " " " 28 " "

A megrendelés kicsinyben és nagyban eszközölhető:

Ujdváron, Berkenyés és Társainál.

Szliács acélfürdő, Felső Magyarország

Egyedül ismert vashőforrás, gazdag szénassav-tartalommal.

Szezon május 15-től szeptember 30-áig.

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, hátgerinc- és idegbajok, békülés ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Fürdőorvos:

Dr. RHÖBER ALADÁR, hiv. fürdőorvos.

Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapesten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó felfragszok minden nagyobb vasuti állomáson vannak kifüggesztve. kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás, valamint lakás(kezdményről (az elő- és utószézonban) stb. ad a

Fürdőigazgatóság Szliácsban (Zólyom megye).

EGY OKOSFEJ

MINDENKOR HASZNÁLJA A
DR. OETKER-FÉLE SÜTŐPORT
DR. OETKER-FÉLE VANILIACUKROT
DR. OETKER-FÉLE PUDDINGPORT
A 12 FILLÉR

MILLIÓSZOROSAN ERVÉNYESÜLT. VÉNYEK DÍJMENTESEN KAPHATÓK MINDEN DROGÉRIÁBAN, UGYMINT MINDEN JOBB PUSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBEN, VAGY KÖZVETLENÜL DR. OETKER A. KÉPVISELŐJÉNél PALLAS ÉS TÁRSA CÉGÉNél. BUDAPEST, V. HOLD-UTCA 9.

ELADÁSI HELYEK: Fesselhofer József, Goltsoh és Gráf. Rosenfeld Adolf fiak.

1868 óta forgalomban Berger-féle gyógy-kátrány-szappan

1868 óta forgalomban Berger-féle gyógy-kátrány-szappan

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-szűny, előtti kútegek, úgy is az orrvörösség, ötvár, lágydag, lábizzadás, fej- és székérek ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a leghatékonyabb 40%-os és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Idült bőrbetegségeknél sikeresen alkalmazható a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle kátrány-kénszappan.

Mint gyengébb kátrány-szappan az erősebb tisztítóhatású szappanok elhelyezésére, a gyermekeknek valamennyi leibetegsége ellen is alkalmazható bőrtisztító, mosó és fürdőszappan mindennemű használatra szorít. 1913

Berger-féle glicerín-kátrány-szappan

Mint gyengébb kátrány-szappan az erősebb tisztítóhatású szappanok elhelyezésére, a gyermekeknek valamennyi leibetegsége ellen is alkalmazható bőrtisztító, mosó és fürdőszappan mindennemű használatra szorít. 1913

Berger-féle borax-szappan

hűtőnek, napotűző, szappi, mitomaz és egyéb bőrbajok ellen.

Annak minden leibetegsége ellen alkalmazható a Berger-féle kátrány-szappan és borax-szappan helyett és nézze meg a fenti látható védjegyet az U. S. Hall & Comp. cégjegyzéki minden címen.

Külföldre iszok levélenél

Bécsben 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Prágában 1868-ban és

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patika

egy régióknak bizonyított házi szer, mely már sok év óta legjobban fájdalomcsillapító szernek bizonyított közvényűvel, oszónál és meghűlések, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerára az „Arany oroszianhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

ELISMERT LEGHIRESEBB CSÉPLŐHÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLÁSSAL

HERKULES MOTOR VALLALAT BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELSŐRENDŰ SZIVÓGÁZTELEPEK ÜZEMKÖLTÉS. LŐERŐ ÓRÁNKINT KB. 12-2 FILLÉR ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA. ÁRJEGBYZÉK INGYEN.

Tüzifa-eladás.

Az Alsólendva—lentii uradalom főbérnöksége ezennel közhírré teszi, hogy a **bánokszentgyörgyi erdőgondnokságában** a tűzifa értékesítését ez évben is házilag kezeli.

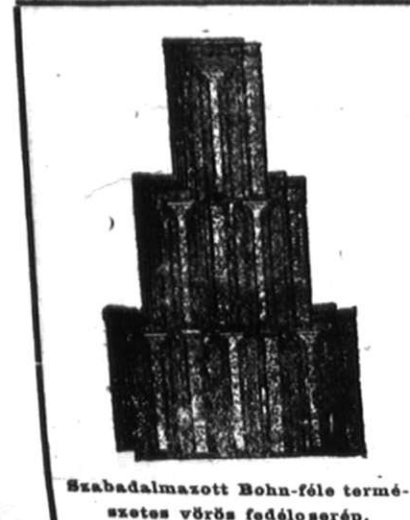
Az ismert, kitűnő minőségű fa ára a szokott erdei (1.20—25 magas) méterekben:

Farkasbükki Haraszi vágásokban:	Márki Győr erdő vágásokban:
hasáb II.-ik osztály 6.50 korona	hasáb II.-ik osztály 7.— korona
" III. " " 6.— "	" III. " " 6.50 "
" IV. " " 5.— "	" IV. " " 5.— "
dorong I. " " 5.— "	dorong I. " " 5.— "

A fuvardíj: haraszi—farkasbükki vágásokból K 3.50, Győrerdő Márki vágásokból K 3.— (kötelezettségünk nélkül.)

Megrendelések azonnali, vagy őszi szállításokra kizárólag az **Uradalmi főbérnökség bánokszentgyörgyi erdőgondnoksága, Bánokszentgyörgy** címre intézendők.

Figyelmeztetjük, hogy közvetítőink nincsenek, csak az uradalmi kezelők-nél való megrendeléseket fogadjuk el.

BOHN nagykikindai cserépe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik hétfőn és csütörtökön délelőtt.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fill. — Egyes szám ára 10 fill.

Főszerkesztő:

Dr. Villányi Henrik.

Felelős szerkesztő:

Kertész József.

Kiadja: a szerkesztőség.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Hádor-utca 7.

Hirdetések díjazás szerint.

Inasotthon és tanműhely.

(v.) Mártonfy Márton, az iparos tanonc iskolák és női keresk. tanfolyamok kir. főigazgatója itt léte alkalmával megjegyezte, hogy a kisipar fölvirágzása és léte az iparostanonc nevelésétől függ. Addig azonban míg a tanonc biológiai viszonyait nem ismerjük, nem is nevelhetjük helyes irányban.

A jövődöbéli inasgyerek, már élte első éveiben alkalmatlankodó kenyérfogyasztója szüleinek, aki a szülei szeretet melegét sohasem érzi. A gyerek felnevelése feloldhatatlan feladat a szülőkre nézve. A szülők alig várják, hogy a gyerek megszabaduljon a tankötelességtől. A legkényelmesebb mód, odaadni a gyermeket inasnak. Ekkor kezdődik a fiú Golgothája. A mester nem szereti, mert nem tudja a tanoncévek elején rajta megvenni a tartási költséget; a segéd rugdossa és hajszolja, hogy a személyes szolgálatot teljesítse neki. Tudvalevő, hogy két gazdának nehéz szolgálni. Hogy ilyen viszonyok közt kivész az inasból minden szociális érzés és megfogamzik az igaztalan megbántás bosszúérzete, az nyilvánvaló. Ez az inasnevelés egyik oldala. Nézzük most már szakképzését. Az első évben az inas a májszter és májszterné, meg a segéd szolgálja. Inasiskolába jár ugyan és szeret is járni, mert az ott-tartózkodás nyaggyatott szervezetének pihenés. A csizmadia, lakatos, de különösen a pékinas keveset alszik, az iskolában alhatik vagy legalább bóbiskolhat, de az első év ipargyakorlata reá nézve alig jelent valamit és ha felszabadul, akkor is meglehetősen tudatlan segéd, nem az inasiskola oka annak. Ott legalább megtanul szépen rajzolni, hanem a tanműhely és a tanoncotthon hiánya. A tanműhelyben megtanulná a fejlettebb ipari ügyességet és a tanoncotthon elvonná őt a májszter-familia önhasznu, durva bánásmódjából és higiéniai-lag kedvezőbb viszonyok közé juttatná a szegény inast, akit mindenki rugdos otthon és aki oly egészségügyi viszonyok közt él, hogy bátran temetőtölteléknek lehetne nevezni. A mi műhelyeink bizony nem kifogástalanok. Tisztaság, terjedelem és szellőztetés dolgában sok a kívánni való. A tiszta műhely költséges és a költséget a legtöbb kisiparos nem is bírja, tehát higiéniairól nem akar tudni semmit. Mindezekből az okokból a

tanoncotthonok létesítése minden városban közszükséglet.

A kisiparban javulást várhatunk főleg az iparoktatás emelkedésétől, bár a mester tanítása még az iparoktatásnál is hatásosabb. Az iparoktatás új eszméket plántál az iparostanonc elméjébe, összefoglalja a gyakorlatban tanultakat. A tapasztalat utján elsajátított ügyesség ugyan azonnal alkalmazható, de az összefoglaló tudást mégis csak az elmélet szolgáltatja. Amire nekünk főleg szükségünk volna, az a tanműhely és a szakiskola. Ebben tanulná meg a fiatal iparos a modern ipart, mert a gyár és a műhely napról-napra alkalmatlanabbakká lesznek erre. A munkamegosztás a mai műhelyben és gyárban már lehetetlenné teszi a munkásnak az áttekintést. Ilyen tanműhelyeket csak az állam vagy a nagyipar állíthat fel.

Trefort minisztersége alatt a polgári iskolák mellé asztalos műhelyeket szerveztek. Mintha csak minden polgárból asztalost lehetett volna nevelni. Miután ennek a törekvésnek haszontalanságát a gyakorlat bebizonyította, beszüntették az asztalos tanműhelyeket és csak néhány fa-ipar és fémparagó tanműhely maradt fenn, az asztalosműhelyek helyébe került a nagy semmi.

Mostanában, az önálló ipar berendezése korszakában ismét elérkezett az ideje annak, hogy tanműhelyekre gondoljunk. Honnan vesszük a szakavatott iparos segédet, ha nevelését csak a véletlenre bizzuk. Sokféle ut vezet célhoz. Állíthat az állam tanműhelyeket, állíthat nagyiparos tanműhelyet és végül kiváló iparoshoz utalhatunk tanoncokat a mesterség elsajátítására. De a mesterség megtanulása mellett kereskedelmi ismeretekre is szüksége van az iparosnak, a tanműhelyben tehát ezeket is kell tanítani. Nemesak rajzra és mintázásra, hanem kereskedelmi számtanra és könyvvitelre is szüksége van az iparosnak. Azt fogják mondani, az iparos tanoncok ezt ugyanis tanulják de milyen fokon. A tanműhely növendékeit nem a népiskolából, hanem a polgáriskola negyedik osztályából veszi.

Sok iparos azért megy tönkre, mert nem tud számolni, nem tudnak költségvetést összeállítani.

Kanizsán meglehetősen nagy asztalos, szabó és festőipar van. Hol nevelkednek ezek az inasok. Miféle izléssel hagyják el mesterük műhelyét? Milyen bánásmódban

részesülnek ott? Mi teszi vonzóvá a műhelyt előtük? Addig míg mind ezek számára tanoncotthonok nem létesülnek, mindig hiába fog elhangzani a panasz, hogy nem kapni inast. Nem bizony, mert a hogy az ipar kifelé fest, az inas sorsa sanyaru és lealázott. Az ipart sok egyéb tényező mellett a jó iparos segéd állíthatja talpra. Jó iparossegéd azonban tanműhely és tanoncotthon nélkül nem terem.

Pünkösöd.

Az emberi kornak egy különös eseménye forr e naphoz. Erő, bátorság, entuziasmus szelleme száll a földre. S kik előbb félelően zárkóznak el a hatalom boszujára elől, e napon lángszava s égő buzgalma szónokai lesznek az Isten-ember halálával megpecsételt tanításának.

A terjedő tanítás nyomában új élet fakad. Egy csodálatos élet, mely letöri az előbbi korszak kiáltó ellentéteit. Rozzant kultuszok felett surran át a pusztulás végső szelleme. A faragott és alkotott istenek alkonyára az igaz Isten imádásának korszak derengése virrad. Világszerte hangzó hosanna kiáltása harsog mindenfelé, mert egy új kor szellemének napja támadt fel e nappal. S az öröm és lelkesedés, mely az égi tan hirdetőinek lelkéből kiáradt, a jobbulás és átalakulás szellemének a szívébe való bonyolulására diadal utat vert hosszú időre.

Nagy természetű eszmék, fenséges stílus gondolatok szűlő anyja ez emléknep, melyen talány-szerűen fejtegetett feladatok s megfejtés nélkül szü-kölködő emberi cél és rendeltetés nagy kérdései lelik magyarázatukat. S az ember saját magának értékelésére ebred.

A hitnek meggyőződése s a meggyőződésének bátorsága elvek megvallásához a jeruzsálemi piacon az első pünkösödkor születik életre. S e meggyőződésnek nyomdokán az emberi önállóság, a gondolkodás függetlensége s a cselekvés bátorsága támadt.

Az emberiség lelkében az igazi öntudatra ebrédésnek tavasza itt kezdő nyílását. Az előbb töves és félelmes fogalmak tárgyi értékekből mindig többet veszítenek s a mulandóság melankolikus akkordjai közé az elhaló test bilincseiből való szabadulásnak vágya is balesendül. Mert a megnyílt lelki szemek előtt elvonul a rövid földi életnek igazi becsé gyarlóságaival s bünyeivel, mellyel szemben az erénynek érdeme eddig nem látott értékében emelkedik.

A képletes vallásosságot, a külső alakításban kimerülő hitet, a mely vallásosság meggyőződése váltja fel, melynek lelke is van, mely erős és hathatós igazán önzetlen, férfias, bátor, önfeláldozó jellemek teremtésére és nevelésére. S e meggyőződés mely hullámjárással indul el annak elsodrására, mi eddig az erkölcsöt, sőt annak fogalmát is megzavarta, midőn a férfiaságot elpuhította, az eszményi bátorságot kioltotta a szívekből s az önérdék rabszolgáját félelemmel töltötte el mindannyiszor, midőn önző céljainak veszélyeivel állt szemben.

Sirolin

„Ezzel az étvágyát és a testét, megcsinált a köhögést, válódokot, éjjeli izrádást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ára üvegeket 4.— koronára.

Mennyi erőnek kellett az első pünkösdkor az emberi lelkekbe áradni, hogy a kicsinyhitűség erőteljes s eleven reménnyé és bizalomná váljék s természetének féltékenységéből keljen ki az a bátorság, mely a párdúcok és oroszlánok karmai között nyert vértanúságig vezetett.

A vakok látása, a süketek hallása, némák beszéde, halottak feltámadása nem oly bámulatos, mint a szellemek felébresztése, s a lelkeknek föllevenítése. E nagy csodát az apostolok első pünkösdije művelte. A félenkek, kiket az Ige egy életen át csodáival eredménytelenül és sikertelenül tanított, megittasodnak az ő erős hitüknek szent eszméitől s szent eszméiknek lángoló meggyőződésétől.

Nem kellene-e a modern kor emberének is ez erő, s meggyőződés a belső boldogság legbiztosabb forrása? Igaz, e meggyőződésnek lénye ma már vesztetten ragyog: Ősi erejét az elégedetlenség eszméi, forrongó szellemek veszedelmes tanításának uralmi dicsősége s hatalmának befolyása ostromolják. Az ostromban a társadalom alapjai inognak. A boldogság pillérei düledeznak s porladásnak indult avult idők mesebeli megelégedése. Megroskadt minden, mi előbb a pünkösdi erő következtében szilárdan állott s a roskadás következtében elvesztette minden tekintélyt régi tisztelőit. Illetéktelen helyekről hull az idealizmus hívőire a kődobálás s büntetlen gunyakaj kiséri az altruizmus önzetlen napszámókat önfeláldozó munkájuk verejtékes útján.

Az első pünkösdi emlékeivel bár térne vissza annak szelleme is, hogy ne csak ifjak lelkesednének érte s ideális nők küzdenének mellette, hanem egy erős tábor törekednék idők viszonyaihoz mért uralmat megszilárdítani. Hamis érzelmek, ferde gondolatok uralmából menekülne meg a társadalom s ez új rabzolgaság és kicsinyhitűségből való megszabadulásra visszajönne a boldogság száműzött szelleme a szívbe, lélekbe s külső életbe egyaránt.

Lukács József.

JEGYZETEK A HÉTRŐL.

(Magyarország a „Moderne Kunst“-ban.)

A héten megjelent végre a Moderne Kunst magyarországi száma. Nagyobb lármá még nem előzött meg egy folyóiratot sem, mint e számot. Mikor a kereskedelemügyi miniszter köriratban hívta fel közgazdasági életünk vezetőinek figyelmét a Moderne magyar számára, akkor majdnem az egész magyar sajtó jajveszékelt. A hírvivat szidta a német lapot, hogy így meg úgy elviszi a pénzünket, ugyanakkor a vezércikk hasabokon át siránkozott, mily kevésbé ismernek bennünket a nyugaton.

Nem is kell soká lapozni a magyar számot, a cél sikerelensége megállapítható. Az ellenagítációnak meg van az eredménye. Az ünnepi szám Magyarország nevével viseli, de a tartalom csak töredéke az ország képének. Sem kulturális, sem pedig gazdasági képét nem kapjuk meg a számból az országnak. Mert ki meri állítani, hogy Budapest, Szeged, Arad, Pozsony, Temesvár, Pécs és Újvidéken kívül nincs más említésre érdemes városa az országnak? Ki hiszi el a Moderne Kunstnak, hogy Magyarországon csak egy bank van: Hitelbank. A magyar szám csak erről vett tudomást. Gyáripárunknak alig van nyoma a magyar számban. A Balaton például csak annyiban érdekelte a M. K. szerkesztőségét, hogy a neipar és népfoglalkozás ismertetésénél bemutatja a balatoni halászatot. Bárminő szempontból nezzük is a dolgot, a kudarc megállapítható. S en sejttem, azok tolgák legjobban szidni a magyar számot, kik legjobban agítottak ellene. Pedig ezek az urak okozói a magyar szám sikerelenségének. Magyarországy hiányos képét nekik köszönhetjük. Ha vajahol, úgy e téren nem lett volna szabad fél munkát végeztünk. Ha a Moderne Kunst és annak pesti képviselője, — ha jól emlé-

szem a hozzánk jött körlevélből — Grünmandel nagy összeget nyert is volna a szám sikere esetén, nekünk elég lett volna a tudat, hogy egy világszerte elterjedt folyóirat bemutatta Magyarországot teljes és igazi világításban. Ez a hiányos szám azonban többet árt, mint használ. A Moderne Kunst magyar száma csak annyiban hasonlít Magyarországhoz, mert újból bebizonyította a „magyar lelkesedés“ csekélységét. Nálunk csak a vezércikk kiáltoz és kéri a külföld figyelmét. A hírvivat már szidja a külföldet, mert jubileumi számokért elvisz tőlünk százazereket. Az igaz a mostani százazereket nagyon kár volt.

Anonimus.

Üzlet megnyitás.

Ezzalal értesítjük a n. é. közönséget, hogy Nagykanizsán Erzsébet királyné-tér 16. sz. alatt (Kaiser-féle ház) egy a mai kor igényeinek megfelelő

kárptos- és diszitó

műhelyt nyitottunk.

Műhelyünkben készítünk divatos angol bőrbutorokat, ebédlő-, háló-, szalon-, uriszobák kárptos berendezéseit, mindennemű diszitó munkákat, függönyöket, terítőket stb.

Elvállalunk régi butorok átalakítását, papír kárptozásokat, függöny leszedés és felrakásokat és minden e szakba vágó munkákat.

Shakmánkban számos év óta a főváros nagyobb műhelyeiben és legutóbb Nagykanizsán szerzett bő tapasztalataink biztosítékul szolgálunk, hogy igen tisztelt megrendelőink igényeit minden tekintetben ki fogjuk elégíteni.

Elvállalunk függönyöket és szőnyegeket nyári megóvásra jótállás mellett.

Szíves megrendeléseit várva, vagyunk kiváló tisztelettel

Somogyi és Gerő.

HIREK.

— **Katonai kinevezés és áthelyezés.** A király lovag Willerdin Rezső ezredest a 48-ik gyalogezred parancsnokává nevezte ki, elrendelte Daunecker Arthur ezredesnek 62-ik gyalogezredtől a 48-ik gyalogezredhez való áthelyezését.

— **Iskola látogatás.** Ruzsicska Kálmán dr. Zalavármegye kir. tanfelügyelője pénteken d. e. nagykanizsai izr. elemi népiskola minden osztályában meghallgatta a tanulók feleleteit, hogy azok előmeneteléről személyesen meggyőződjék. A tapasztalatról az iskola igazgatója előtt elismerőleg nyilatkozott.

— **A Szépitő egyesület közgyűlése.** A nagykanizsai Szépitő egyesület június 6-án délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését a Nagykanizsai takarékpénztár helyiségében.

— **Elhalasztották a főgimnázium tornavizsgáját.** A holnapra hirdetett főgimnáziumi ének- és toruávizsga elhalasztott.

— **Gutenberg előadása.** A Zalai Közlönyben jelzett előadást Gutenberg Pál tegnap d. e. 11 órakor tartotta meg a városháza közgyűlési termében. Vécsey Zsigmond polgármester üdvözölte a közügyességi oktatás e fardadhatatlan apostolát. Jelen volt Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelő. Rotschild Jakab dr. izr. iskolaszéki elnök, Horváth György főgimn. igazgató, az állami elemi és polgári és izr. elemi iskolák testületei. Gutenberg visszaillesztést vet az okori, középkori iskolákra, majd a francia forradalom hatása alatt keletkezettek. Konstatálja, hogy miundekek vagy erkölcsi, vagy politikai, vagy valajsi célokat szolgáltak, de az ember gazdasági

érdekeit elhanyagolták. Ezért nem nevelt az iskola az életnek. Majd az angol és amerikai gyakorlati képzésű iskolákat vázolja, melyek nem világszerte fel a gyermeket a gyakorlati élet fontosságáról, hanem ennek játékkedvét használja fel a munka számára. Így nevelik a gyermeket a gyakorlatnak, mely jobban kvalifikálja az embert, mint akármennyi elmélet. Feszült figyelemmel hallgatták mindvégig előadását, melynek célja volt, hogy a népiskola gyakorlati irányának szükségéről meggyőzze a tanítókat, akiknek egy 4 hétre szabott közügyességi tanulmányot fog városunkban szervezni. Ruzsicska Kálmán dr. tanfelügyelő elismerő szavakkal mondott köszönetet a tudós előadónak.

— **A virágos Nagykanizsa.** Az ablakoknak és erkélyeknek virágos díszítése, mint már jeleztük, társadalmunk előkelő köreiben sok hívet szerzett. Kívánatos lenne, ha a városházán is érdeklődnének ezen szép mozgalom iránt. Budapestten például elrendelték, hogy a város házain és iskoláin az ablakokat és erkélyeket virággal díszítsék. Tán Nagykanizsán is lehetne hasonlóan intézkedni.

— **Munkásdalárda alakul Nagykanizsán.** A déli vasuti munkások tavaly alakítottak dalárdát. Most arról értesítenek bennünket, hogy a nagykanizsai szervezett munkások fognak dalárdát alakítani, melynek létrehozásán most dolgozik a munkásság szaktanácsa. Mint mondják, a munkás agitáció iskola a munkás dalárdákat jól bevált propaganda eszköznek tartja, amit az is bizonyít, hogy legtöbb városban a munkásdalárdák igen népszerűek.

— **Gimnázium építés.** Messze van még, de egy lépéssel újra közelebb értünk a megvalósuláshoz. A zalavármegyei törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlése ugyanis jóváhagyta a gimnázium tervei vázlatának és alternatív tervezetének elkészítésére és az építésre való műszaki felügyeletre Jámbor és Bálint budapesti műépítővel kötött szerződést.

— **Törvényességi tárgyalás.** Még az ősszel történt, hogy Karafiát János vasuti őrt a vágóhidra vezető uton eszméletlenül állapotban találták. Lakására vitték, hol magához térve még néhány napig szolgálatot teljesített, aztután rosszul lett, kórházba szállították, hol néhány nap múlva meghalt. Az elrendelt orvosi boncolás megállapította, hogy testi sértés okozta agyverémlés miatt halt meg. A vizsgálat kiderítette, hogy Máté József és Kis György suhaneok támadták meg az uton és verték meg a Karafiátot. Ez ügyben pénteken volt a törvényességi tárgyalás. Máté Józsefet, kit Hajdu Gyula dr. védett, másfél évi börtönrre ítélték súlyos testi sértéssel okozott halál miatt. Kis Györgyöt ellenben (védője Rosenberg Mór dr.), ki csupán arcufutotta Karafiátot, felmentették.

— **Elhalasztott befizetések.** A nagykanizsai segélyegylet közgyűlése (Csengery-ut 4, Posti magyar kereskedelmi bank palota) értesíti t. részvényeseit, hogy a pünkösdi hétfőre eső befizetések a reá következő hétfőn, június hó 7-én fognak megtartatni.

A nagykanizsai Takarékpénztár által alapított önszegélyző szövetséget a hétfői befizetéseit, tekintettel az ünnepre, pénteken fogja megtartani.

— **Megszökött fogoly.** Egy kaposvári lap nyomán mi is megirtuk, hogy Benecák Istvánt a nagykanizsai ügyességi fogház megszökött lakóját Bagolasánc község határában elfogták és beszállították az itteni fogházba. A rab elfogásáról, mint velünk közlik, az ügyességen mit sem tudnak.

— **Fontos az utazóközönségnek, hogy hova menjen először, ha Budapestre megérkezik?** A Budapestre érkező közönség kényelmére szolgál az „Új Idők“ kávéház, mely a nyugati pályaudvar közelében, a Tőzsde, Vigaszínház, Parlament, Vallás- és Földmívelésügyi miniszteriumok, Kuria,

Csak

MILKA SUCHARD

alpesi tej
kakao
csukorból áll
Páratlan
különlegesség.

Kir. Tábla, Törvényszék és Járásbírósgok közelében, a város és körüli villamosok megállóhelyeinél, a főváros legforgalmasabb pontján az „Uj Idők” a legnagyobb és legmodernebb kávéház. A v. szuton érkező közönségnek kényelmes toltette helyiségek állnak rendelkezésre. Pontos, lelkiismeretes és figyelmes kiszolgálásról gondoskodva van. Esténként vaci Kiss Lajos előrendű zenekara hangversenyez Az „Uj Idők” kávéház, Budapest, Váci-körút 45 szám alatt van.

— **Baleset a kefégyárban** A Kardos Sándor és Társa féle nagykanizsai kefégyárban tegnap két baleset történt. Gerócs Teréz és Fest József gyári munkások a könnyebb természetű balesetek áldozatai. Mindkettőt lakásán ápolják. A rendőrség a vizsgálatot megindította.

— **Negyven milliónál több fedéleserepet gyártanak évente a Bohn-féle téglagyárak a szab. Bohn-féle természetes vörös fedéleserepekből, melyek kiváló minőségűknél fogva közkedveltségnek és nagy keresletnek örvendenek.**

— **Kitüntetett gyáros.** Polgár Sándor (felp. Budapest, VII., Erzsébet-körút 50) orvosi műszer, kötszer és sérvkötő-gyáros, a Nemzetközi Baleset és Ipar egészségügyi kiállítás alkalmával a nagy állami éremmel lett kitüntetve. Polgár Sándor a kitüntetésre derékasan rászolgált, minthogy a kötszer és betegápolási cikkek gyártásával a hazai ipart is előmozdította. A cégvezetés érdekeldőknek kívánatra legújában megjelent illusztrált árjegyzéket küld, csak megadandó, mely tárgy szükséges.

— **Véres verekedés.** Egy kiskanizsai korecamában iddógált Gunyhó Ádám néhány jóbaráttal, mikor Plander Antal és Plander József is odakerültek. De többről többre, szóról szóra, majd szitokra, majd karóra. Plander József kifutott az utcára egy karót hozott be, mellyel Gunyhó fejét puhitgatta, Plander Antal meg késsel szurkálta úgy, hogy eszméletlen állapotban szállította a megjelent rendőrség a kórházba. Ez azonban a regénynek a folytatása (végét nem lehet tudni). Az eleje az hogy Plander Antal és Gunyhó Ádám egy leányba voltak szerelmesek de a szép B. Rozsi Gunyhó felesége lett. Erre Plander Antal olyan feljelentést tett a fiatal menyecske ellen a rendőrségnek, mely miatt mint a népesedési mozgalom megakasztója ellen büntető eljárást kellett fogantatosítani. Ezért nehezelt Gunyhó és ezért verette be az igazságért a fejét.

A Bőr- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

Kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnek, az emésztési és lélegzőszervi hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Kétfajta emészthető! Teljesen tisztá!

Kapható gyógyszerkereskedésekben vagy a Saenger-Lipóczy-Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudafrakpart 8.

KÖZGAZDASÁG.

A Néptakarékpénztár tőkeemelése.

A Néptakarékpénztár r. t. Nagykanizsa ma délután tartotta rendkívüli közgyűlését Remete Géza elnöklésével. A közgyűlés elfogadta az igazgatóság által előterjesztett indítványokat. Az igazgatóságba új tagokká beválasztották dr. Hodossy Sándor és Kálliwoda Ferenc a Magyar Országos Központi Takarékpénztár részéről és Riedl Jenő nagykanizsai földbirtokos. Új felügyelőbizottsági tag lett Plachy Jenő az M. O. K. T. részéről. A tőkeemelése és ennek módozatáról az intézet igazgatósága a következő hirdetményt bocsátotta ki:

A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán igazgatósága a folyó évi május hó 29-én megtartott rendkívüli közgyűlésen hozott határozatok alapján ezennel közhírré teszi, hogy

1. Az alaptőke 400,000 koronáról 800,000 koronára felemeltetik és e végből 500 korona névértékű 800 darab új részvény bocsátatik ki.

2. A régi részvények új részvényekre elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden régi részvény után egy új részvény igényelhető.

Az elővételi jog 1909. június hó 15-ig gyakorolható, mely időn túl az elővételi jog megszűnik. Aki elővételi jogával élni kíván, tartozik a régi részvényeket lebélyegzés végett a takarékpénztárnál bemutatni és egyidejűleg az első részletfizetést készpénzben teljesíteni.

3. Az elővétel jogán át nem vett új részvényeket az igazgatóság 1909. évi június 30-ig jegyzés alá bocsátja. Ezen jegyzés alá bocsátott új részvények kibocsátási árfolyamára és befizetési feltételeire is az alábbi határozatok érvényesek. A nem jegyzett részvények a Magyar Országos Központi Takarékpénztár (Budapest) által vétetnek át 510 koronás elővételi árban az itt megállapított feltételek mellett. Tulajegyzés esetében az igazgatóság szabad belátása szerint fogja a felosztást fogantatosítani.

4. Minden új részvény kibocsátási árfolyama 510 koronában állapittatik meg, mely összegből 500 korona a részvénytőkéhez csatolttatik, míg a 10 korona felpénzből első sorban a kibocsátás költségei fedeztetnek s a fennmaradó összeg a tartalék-alaphoz csatolttatik.

5. A befizetés a következő részletekben teljesítendő: 110 korona az elővételi jog gyakorlásánál, illetőleg a részvény jegyzésénél, 100 korona legkésőbb 1909. augusztus hó 15-ig, 150 korona legkésőbb 1909. szeptember hó 15-ig, 150 korona legkésőbb 1909. október hó 15-ig.

6. Fenti befizetések után 1909. december 31-ig 4 $\frac{1}{2}$ % kamatot törítünk meg s az új részvények az 1910. és a további évek üzleteredményében a régi részvényekkel egyenlő osztalékban részesednek.

7. Azon részvényes, a ki a befizetéseket kellő időben nem teljesíti, köteles 5% késedelmi kamatot fizetni. Ha pedig valamely részvényes a befizetést a társaság hivatalos lapjában közölt harmadszori felhívás után 30 nap alatt sem teljesíti, az aláírásból eredő jogait és teljesített befizetéseit elveszti, részvényutalványa érvénytelenné válik és az igazgatóság ahelyett új részvényutalványt bocsát ki, a befizetett összeg pedig a tartalék-alap javára fordittatik.

A Néptakarékpénztár Részvénytársaság Nagykanizsán igazgatósága.

A Déli vasut most adta ki mult évről szóló részletes jelentését, mely sokkal jobb képét mutatja a társaság vagyoni viszonyainak, mint azt egyesek híresztelték. A jelentés megemlékezik a nagykanizsai pályaudvaron történt beruházásról is.

Részvénytőkeemelése Somogy-csurgón
A Somogy-csurgói takarékpénztár minap tartott közgyűlésen kétszáz ezer korona részvénytőkéjét 300,000 koronára emelte.

Villanyvilágítás Barcon Baresi tudósítás nyomán ily címen megjelent közleményünkre a következő sorokat kaptuk: A „Zalai Közlöny” tekintetes szerkesztőségének Nagykanizsa. Igen tisztelt Szerkesztő ur! Beesés lapja e hó 20-iki számának „Közgazdaság” rovatában Villamvilágítás Barcon cím alatt többek között azt méltóztatik írni, hogy a beérkezett két ajánlat közül Laug és Traubermann csurgói cégek ajánlatát azért nem vették tekintetbe, mert vonakodtak a szükséges kauciót letenni. Nem tudom ugyan elképzelni, kinek áthatott érdekében b. lapját ily tévesen informálni, azonban mindenesetre szükségesnek látom ezen tendenciózus hirt rektifikálni, tudatván igen tisztelt Szerkesztő urral, hogy mi igenis letettük a pályázatban kiirt kauciót, sőt annyira letettük, hogy az még ezidőszert is Barcs község előjárásánál fekszik. — Az osztó igazság érdekében kérem igen tisztelt Szerkesztő urat fenti helyreigazgató soraimat b. lapja legközelebbi számában közzétenni, melyel vagyok kiváló tisztelettel Somogy-csurgó, május 27. Lang Mór.

Szerkesztői üzenetek.

R. G. Helyben, Olcsó fürdőszobaberendezést minden bádagos csinál. Cégetek elvből nem ajánlunk.

„Józsa néni” című tárcánk folytatását esztörtéki számunkban közöljük.

Muschong

Buziás gyógyfürdője

(a magyar Nauheim.)

A continens-legszénsavdusabb sós és vasas radioaktiv forrásai, köztük 3 Geysir.

120 holdra terjedő parkban levő fürdőtelep, enyhe klíma, ozonduz levegő.

Fürdő és ivó kurák.

Specifikus gyógyfürdő szívbeteg részére, mely a szivbántalmak és a véredény betegségek modern terapiájának összes segédeszközeivel rendelkezik.

Vannak természetes, szénsavban dus sós fürdői. A sziv kimelésére és begyakorlására (terrain gyógymód) alkalmas sik illetőleg emelkedő sétautjai.

Rendelkezik Zander intézettel, Röntgenlaboratóriummal az arzenvaluációhoz s fénykezeléshez szükséges berendezésekkel.

BUZIÁS JAVALT:

női bajoknál, hólyag és vese bántalmaknál, köszvényénél és a vérképzés betegségeinél. Ujjonnan épült modern fürdőházak, uszoda, hidegvizgyógyintézet, moorfürdők.

Diätetikus konyha, kitűnő fürdőzenekar, hangversenyek, nyári színház, kiterjedt sétányok, tennis játszó tér.

Hivatalos fürdőorvos:

Dr. MAHLER GYULA.

Vasutállomás:

BUZIÁSFÜRDŐ.

Budapesttől 7 óra.

Idény május — október.

Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

A buziasi üdítő és gyógyvizek „Phönix”, Mihály és József források töltő és szétküldési telepe.

LE DÉLICE cigarettapapír
cigarettafüvegy
mindenütt kapható.

1230/tk. 909.
Árverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék, mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Sebestény Lajos ügyvéd végrehajtatónak Takács János és neje Csapó Erzsébe végrehajtatást szenvedettek elleni 800 kor. tőke, ennek 1907. évi április hó 28-ik napjától járó 7% kamatai, 13 kor. 10 fillér zálogjog bekebelezési, 49 kor. 20 fillér per, 25 kor. 90 fillér végrehajtatás körélméi, 31 kor. 60 fillér árverés körélméi és a még felmerülő költségek iránti végrehajtatási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék területéhez tartozó s a galamboki 771 sztkben I. 1167 hrsz. szántóföld a szilas dűlőben 144 kor. 1343 hrsz szántóföld nyerges dűlőben 346 kor. 325/a hrsz. ház udvar és kert 832 kor., 374/a hrsz. szántóföld a Vöröskút dűlőben 171 kor. 534/e hrsz. rét a belső rétekben 103 kor. 552/a hrsz. rét a belső rétekben 57 kor. 1 12/b hrsz. szántóföld a temetői szilas dűlőben 90 kor. 2131/e hrsz. szántóföld az első fűzestű dűlőben 171 kor. 1408/b hrsz. szántóföld az első közép dűlőben 311 kor. 1711/a hrsz. szőlő és kaszáló pincével a Paphegyen 1326 kor., továbbá a galamboki 844 sz. tjkben I. 325/b t. belsőség 19 kor. becsértékben 1909. június hó 15-ik napján délelőtt 10 órakor Galambok község-házánál Sebestény Lajos ügyvéd, vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános bírói árverésen eladhatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár, melynek kétharmadánál alacsonyabb áron az ingatlan el nem adatik.

Az árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság. Nagykanizsán. 1909. március 3-án.

Elsőrangú fürdőhely.

LIPIK
BIZTOSAN GYÓGYITJA

a tápasutorna bántalmait, hurutokat, cukorbetegségeket, izületi bajokat, gyermekkórokat és vérbetegségeket.

Prospektust küld a fürdőigazgatóság LIPIK (Szlavónia)

Szabadalmazott Bohn-féle termésketes vörösa fedéleserép.

DARUVÁR FÜRDŐ
Szlavoniában, a Délvasut állomása.

VASAS- ÉS ISZAPHŐFORRÁSOK 34°-50° C.

Kies vidék, remek park, nagy erdő. Márvány-, porcellán- és tukórfürdők, lápfürdők. Fango gyógykezelés és hidegvizkúra. lég- és napfürdők szabadban való fekvés és hőzókúra. Kiváló gyógyeredmények valamennyi női bajnál, vérszegénységénél, csuszál, köszvényénél valamint idegfájdalmaknál, különösen ischiasnál. Morsékeltek árai. Prospektussal szívesen szolgál a fürdőigazgatóság.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal,
Nádor-utca 7.
Wajdits könyvkereskedés
Deák tér
és minden bel- és külföldi hirdetési iroda.

Gyomor betegeknek!

Mindazonkuk, kik a gyomor meghűtése, vagy túlterhelése, rossz, nehezen emészthető, nagyon meleg, vagy hideg ételek élvezete által, vagy rendetlen életmód következtében gyomorbetegséget, mint Gyomorhurut, gyomorgörcs, gyomoralfájdalom, nehéz emésztés vagy nyálkásodást kaptak, ajánlunk egy kitünő háziiszert.

melynek kitünő hatása már évek óta ki van próbálva. Ez a

Hubert Ullrich-féle növénybor.

Ezen növénybor kitünő, gyógyhatásának talált füvekből, jó borral van készítve és erősíti, életre kelti az ember emésztő szövetét. — A növénybor megakadályozza az emésztési zavarokat és előmozdítja az egészséges vér újjákepződését.

A növénybort idejekorán használva, gyomorbetegségek még a csirájukban elfojtának. — Symptomák mint: Főfájás, felbőfőges, gyomorégés, felfuvaldás rosszullet hányással, melyek chronikus (idős gyomorbetegségek) oly gyakran előfordulnak, elmúlnak néhányasori ivás után.

Székrekedés és ennek kellemetlen következményei, mint szorulás, kólika, szivdobogás, álmatlanság, valamint vértelenség a májban, opében és a nagy Zsiger-érbén (Arany-ér bántalmak) a növénybor által gyorsan megszüntetnek. A növénybor megszünteti az emésztéshetenséget és könnyű székelés által eltávolítottak a gyomorból és belekből alkalmatlan részek

Sóvány, halovány kinézés, vérszegénység, elerőtlenedés,

legtöbbször a rossz emésztés következményei, hiányos vérképződés és a máj beteges állapotás. I tvágyhiánynál, ideges hágyadság és rossz kedélyhangulat, továbbá (Güfájások, Álmatlan éjjelek következtében ily egyének lassan egészen elpusztulnak. Növénybor az elgyöngült eleterőnek új lüktetést ad. Növénybor fokozza az étvágyat, az emésztést és táplálkozást előmozdítja, elősegíti az anyagcsereit, gyorsítja a vérképződést, megnyugtatja a feldult idegeket és életkedvet szerez. Számatalan elismerés és hála nyilvánítták igazolják ezt.

Növénybor kapható 3 és 4 koronáért a Nagykanizsai Ujudvari, Kis-Komáromi, Csákányi, Nemes-Vidi, Tapsonyi, Böhönyei, Nagy Bajomi, Felső-Segesdi, Csurgói, Berzencei, Gólai, Légrádi, Alsó-Domborui, Kotori, Mura-Csányi Rátkai, Podtureni, Szelincsai, Alsólendvai, Pákai, Bakssai, Novai, Baki, Pölöskei, Pacsai, Alsó-Rajki, Nagy-Radai, Kéthelyi, Marczalli, Kaposvári, Nygatyádi, Tarayui, Verjei, St.-Georgeni, Kallnovaci, Novigradi, Kaproncai, Perlaki, Csáktornyai, Varasdi stb. gyógytárakban és fűszerüzletekben és az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógytárában.

A kanizsai gyógytárak 3 és több üveg növénybor rendelésnél eredeti árak mellett küldik szét mindenüvé a monarchiában.

Utánzásoktól óvatik,
Kérjen csakis
Hubert Ullrich-féle növénybort.

HIRDESSEN
A „ZALAI KÖZLÖNY“-BEN

BOHN nagykikindai cserepe

LEGJOBB MINŐSÉGŰ FEDÉLCSERÉP LEGOLCSÓBB ÁRAK MELLETT.

Tessék árjegyzéket kérni.
Képviselők kerestetnek.

BOHN TÉGLAGYÁR NAGYKIKINDA.